

Na podlagi 153. člena poslovnika državnega zbora je Državni zbor Republike Slovenije na seji dne 17. junija 2004 potrdil uradno prečiščeno besedilo Zakona o varstvu pred ionizirajočimi sevanji in jedrski varnosti, ki obsega:

- Zakon o varstvu pred ionizirajočimi sevanji in jedrski varnosti – ZVISJV (Uradni list RS, št. 67/02 z dne 26. 7. 2002),
- Zakon o dopolnitvi Zakona o varstvu pred ionizirajočimi sevanji in jedrski varnosti – ZVISJV-A (Uradni list RS, št. 24/03 z dne 7. 3. 2003) in
- Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o varstvu pred ionizirajočimi sevanji in jedrski varnosti – ZVISJV-B (Uradni list RS, št. 46/04 z dne 30. 4. 2004).

Št. 801-10/91-4/18

Ljubljana, dne 17. junija 2004

EPA 1355-III

Predsednik  
Državnega zbora  
Republike Slovenije  
Borut Pahor l. r.

## Z A K O N O VARSTVU PRED IONIZIRAJOČIMI SEVANJI IN JEDRSKI VARNOSTI

(uradno prečiščeno besedilo)

(ZVISJV-UPB2)

### 1. SPLOŠNE DOLOČBE

#### 1. člen

(namen in vsebina zakona)

(1) Ta zakon ureja varstvo pred ionizirajočimi sevanji z namenom, da se zmanjša škoda za zdravje ljudi in radioaktivna kontaminacija življenjskega okolja zaradi ionizirajočih sevanj zaradi uporabe virov ionizirajočih sevanj (v nadaljnjem besedilu: vir sevanja) do najmanjše možne mere, in se hkrati omogoči razvoj, proizvodnja in uporaba virov sevanj in izvajanje sevalnih dejavnosti. Za vir sevanja, ki je namenjen pridobivanju jedrske energije, zakon ureja izvajanje ukrepov jedrske varnosti in, če gre za uporabo jedrskega blaga, tudi posebnih ukrepov varovanja.

(2) Ta zakon določa tudi organizacijo po tem zakonu pristojnih upravnih organov in inšpektorjev ministrstva, pristojnega za zdravje, in ministrstva, pristojnega za okolje.

#### 2. člen

(izključitev veljavnosti)

(1) Določbe tega zakona, ki se nanašajo na vsebnost radioaktivnih snovi, ne veljajo za živila in njihove sestavine, za katere vsebnost določajo predpisi o zdravstveni ustreznosti živil.

(2) Določbe tega zakona ne veljajo za vnos iz držav članic Evropske unije (v nadaljnjem besedilu: EU), iznos v države članice EU, uvoz in izvoz zdravil, za katere je to urejeno s predpisi, ki urejajo ravnanje z zdravili in medicinskimi pripomočki.

(3) Določbe tega zakona se, razen določb o fizičnem varovanju jedrskih snovi, ne uporabljajo pri prevozu virov sevanja, za katerega je varstvo pred ionizirajočimi sevanji urejeno s predpisi o prevozu nevarnega blaga.

(4) Določbe tega zakona se glede varstva ljudi pred ionizirajočimi sevanji ne uporabljajo za izpostavljenost naravnemu sevanju, kot so obsevanost od radionuklidov, ki jih vsebuje človeško telo, od kozmičnega sevanja na površini tal ali radionuklidov, ki se nahajajo v nedotaknjeni zemeljski skorji.

#### 3. člen

(pojmi)

V tem zakonu uporabljeni pojmi imajo naslednji pomen:

1. Aktivnost je število radioaktivnih razpadov v časovni enoti. Enota za aktivnost je Becquerel.
2. Čezmerna izpostavljenost je izpostavljenost ionizirajočim sevanjem, ki povzroči preseganje predpisanih mejnih doz za posameznike ali prebivalstvo ali mejnih aktivnosti ali koncentracij aktivnosti za zrak, vodo, tla, živila, krmo in druge izdelke ali materiale.
3. Dekontaminacija je zmanjšanje ali odstranjevanje radioaktivnih snovi iz posameznih delov življenjskega okolja, ljudi, obleke, opreme in predmetov.
4. Delavec je oseba, ki pri delodajalcu opravlja delo na podlagi pogodbe o zaposlitvi za polni delovni čas, nepolni delovni čas ali začasno in je prevzela pravice in dolžnosti v zvezi z dejavnostjo, ki jo ureja ta zakon.
5. Delodajalec je fizična ali pravna oseba, ki izvaja sevalno dejavnost in je po predpisih na področju varstva pri delu dolžna zagotavljati varstvo delavcev.
6. Diagnostični referenčni nivoji so doze ionizirajočih sevanj ali aktivnosti odmerkov radiofarmakov pri standardnih radiodiagnostičnih posegih za skupine pacientov standardnih velikosti ali standardne fantome in ob uporabi običajnih vrst medicinske radiološke opreme.
7. Doza je merilo za količino energije ionizirajočih sevanj, ki bi jo ali jo je prejelo posamezno tkivo, organ ali telo človeka. Doze so ekvivalentne in učinkovite. Ekvivalentna doza izraža različne učinke, ki jih ima posamezna vrsta ionizirajočih sevanj na posamezno tkivo ali organ, učinkovita doza pa stopnjo škode za zdravje ljudi, ki nastane zaradi izpostavljenosti ionizirajočim sevanjem, in se jo izračuna kot vsoto vseh glede na posamezno tkivo ali organ, uteženih ekvivalentnih doz.
8. Dozna ograda je vrednost doze, ki jo sme prejeti posameznik zaradi uporabe posamezne vrste vira sevanja. Dozna ograda se uporablja pri načrtovanju optimizacije varstva pred ionizirajočimi sevanji.
9. Fizično varovanje jedrskih snovi so ukrepi fizičnega in tehničnega varovanja v objektu ali na napravi z jedrsko snovjo, s katerimi se preprečuje kazniva ravnanja, ter načrt ukrepov ob takih ravnanjih.
10. Intervencijski nivo je vrednost izogibne doze ali iz doze izvedena vrednost, pri kateri se je treba odločiti o uvedbi intervencijskih ukrepov. Izogibna doza ali izvedena vrednost doze je samo tista, ki je povezana s prenosno potjo, po kateri lahko radioaktivne snovi dosežejo ali obsevajo ljudi in za katero se uporablja intervencijski ukrep.
11. Intervencijski ukrepi so ukrepi preprečevanja ali zmanjšanja izpostavljenosti posameznikov virom sevanja, ki niso iz sevalne dejavnosti ali zaradi izrednega dogodka niso pod nadzorom. Intervencijski ukrepi se nanašajo na vire sevanja, prenosne poti in posameznike.

12. Interventna izpostavljenost je izpostavljenost posameznikov ionizirajočim sevanjem, ki prostovoljno izvajajo ali nudijo hitro pomoč ogroženim posameznikom, preprečujejo izpostavljenost ionizirajočim sevanjem velikega števila ljudi ali ohranjajo pomembne objekte ali predmete, pri čemer so lahko presežene mejne doze za izpostavljene delavce.

13. Ionizirajoče sevanje je prenos energije v obliki molekularnih, atomskih in subatomskih delcev ali elektromagnetnih valov valovne dolžine 100 nanometrov ali manj oziroma frekvence  $3 \times 10^{15}$  Hz ali več, ki lahko neposredno ali posredno povzroči tvorbo ionov.

14. Izrabljeno gorivo je jedrsko gorivo, ki je bilo obsevano v reaktorski sredici in je trajno iz nje odstranjeno.

15. Izpostavljeni delavci so osebe, ki so kot fizične osebe ali delavci pri svojem delu izpostavljeni ionizirajočim sevanjem zaradi izvajanja sevalnih dejavnosti po tem zakonu in za katere je verjetno, da bodo prejeli večjo dozo, kot je predpisana mejna doza za posameznike iz prebivalstva.

16. Izpostavljenost ionizirajočim sevanjem (v nadaljnjem besedilu: izpostavljenost) je biti obsevan z ionizirajočimi sevanji.

17. Izpostavljenost ob izrednem dogodku je izpostavljenost posameznikov zaradi izrednega dogodka. Izpostavljenost ob izrednem dogodku ne vključuje interventne izpostavljenosti.

18. Izredni dogodek je dogodek, pri katerem se zmanjša sevalna ali jedrska varnost. Zaradi stanja, ki je posledica izrednega dogodka, je treba začeti z izvajanjem ukrepov za zaščito delavcev, posameznikov iz prebivalstva ali prebivalstva, bodisi delno ali v celoti, ali za varstvo pacientov, če gre za izredni dogodek pri radiološkem posegu.

19. Izvoz je vsak iznos radioaktivnih snovi ali jedrskega blaga iz carinskega območja EU v skladu s carinskimi predpisi.

20. Jedrska varnost so tehnični in organizacijski ukrepi, s katerimi se doseže varno obratovanje jedrskega objekta, preprečuje izredne dogodke ali ublažijo posledice teh dogodkov ter varuje izpostavljene delavce, prebivalstvo in okolje pred ionizirajočimi sevanji.

21. Jedrske snovi so uran, torij in elementi z atomskim številom večjim od 92 ter druge snovi, materiali ali izdelki, ki se jih lahko uporablja za isti namen kot jedrske snovi, ali jih kot jedrsko snov določa predpis vlade po tem zakonu ali mednarodne pogodbe na področju neširjenja jedrskega orožja.

22. Jedrski objekt je objekt za predelavo in obogatitev jedrskih snovi ali izdelavo jedrskega goriva, jedrski reaktor v kritični ali podkritični sestavi, raziskovalni reaktor, jedrska elektrarna in toplarna, objekt za skladiščenje, predelavo, obdelavo ali odlaganje jedrskega goriva ali visoko radioaktivnih odpadkov, in objekt za skladiščenje, obdelavo ali odlaganje nizko ali srednje radioaktivnih odpadkov. Jedrski objekt je tudi več jedrskih objektov skupaj, če so funkcionalno povezani na istem geografsko zaokroženem območju ter jih upravlja ena oseba.

23. Jedrsko blago so jedrske snovi ter oprema in tehnologije, ki so načrtovane in izdelane za proizvodnjo ali uporabo jedrskih snovi.

24. Klinična odgovornost je odgovornost zdravnika, ki se nanaša na upravičenost in optimizacijo izpostavljenosti ionizirajočim sevanjem pacienta pri radiološkem posegu. V okviru tega je zdravnik odgovoren za: klinično oceno izida posega, sodelovanje z drugimi specialisti ali zdravstvenim osebjem glede primerne radiološke prakse, pridobivanje podatkov o predhodnih posegih, zagotavljanje obstoječih informacij oziroma dokumentacije o radioloških posegih napotnim oziroma drugim zdravnikom, ustrezno informiranje pacienta in drugih prizadetih posameznikov o tveganjih zaradi posegov oziroma ionizirajočih sevanj.

25. Manj pomemben sevalni objekt je objekt z enim ali več viri sevanja, za katere je verjetno, da bi izpostavljenost ionizirajočim sevanjem delavcev ali drugih oseb v objektu preseгла predpisane mejne doze.

26. Mejne doze so največje vrednosti učinkovitih in ekvivalentnih doz, ki jih lahko prejmejo izpostavljeni delavci, praktikanti, študentje ter posamezniki iz prebivalstva zaradi izpostavljenosti ionizirajočim sevanjem.

27. Mejne vrednosti radioaktivne kontaminacije so vrednosti koncentracij aktivnosti, ki so izvedene na podlagi modelov letnega vnosa radionuklidov v človeški organizem z zaužitjem ali z vdihavanjem, na podlagi modelov zunanje izpostavljenosti ionizirajočim sevanjem ter na podlagi pretvorbenih količnikov, tako imenovanih doznih faktorjev, in se jih določijo za posamezne radionuklide ali vrste radionuklidov na površinah, v snoveh ter za posameznike ali za referenčno skupino prebivalstva.

28. Nadzorovano območje je območje vira sevanja, za katerega veljajo posebna pravila, s katerimi se zagotovi ustrezno varstvo pred ionizirajočim sevanjem ali prepreči širjenje radioaktivne kontaminacije, in do katerega je dostop nadzorovan.

29. Napotni zdravnik je zdravnik ali zobozdravnik, ki je pooblaščen, da napoti posameznika na radiološki poseg.

30. Naravni vir sevanja je vir ionizirajočih sevanj naravnega zemeljskega ali kozmičnega izvora.

31. Območje materialne bilance je območje znotraj jedrskega objekta ali izven njega, v katerem je kadarkoli mogoče opraviti popis jedrskih snovi in določiti količino teh snovi, ki se v to območje vnašajo ali iz njega iznašajo.

32. Obratovalna življenjska doba objekta je obdobje, v katerem se objekt uporablja v predvidene namene. Če gre za odlagališče, se to obdobje začne s prvo odložitvijo odpadkov ali izrabljenega goriva v objekt in se konča z zaprtjem odlagališča.

33. Odlaganje radioaktivnih odpadkov in izrabljenega goriva je namestitev radioaktivnih odpadkov in jedrskega goriva na odlagališče ali na določeno mesto brez namena, da bi jih ponovno prevzeli. Za odlaganje odpadkov se šteje tudi s strani pristojnega ministrstva odobreno izpuščanje odpadnih radioaktivnih snovi v okolje, ki se kasneje razredčijo.

34. Odprti vir sevanja je vir sevanja, katerega oblika in zgradba ne ustreza zahtevam varstva pred sevanji, ki veljajo za zaprt vir sevanja, tako da je mogoča razpršitev radioaktivnih snovi v okolje.

35. Opazovano območje je območje vira sevanja, ki je pod ustreznim nadzorom zaradi varstva pred sevanji.

36. Pooblaščenec izvedenec medicinske fizike je od pristojnega ministrstva pooblaščen oseba, ki ima zahtevano znanje na področju fizike ali tehnologije ionizirajočih sevanj pri njihovi uporabi v zdravstvu (v nadaljnjem besedilu: področje medicinske fizike) in je usposobljena za svetovanje pri optimizaciji, merjenju in ocenjevanju obsevanosti pacientov, razvoju, načrtovanju in uporabi radioloških posegov in opreme ter zagotavljanju in preverjanju kakovosti radioloških posegov.

37. Pooblaščenec izvedenec varstva pred sevanji je od pristojnega ministrstva pooblaščen pravna ali fizična oseba, ki ima zahtevano znanje in je usposobljena za izvajanje fizikalnih, tehničnih oziroma radiološko kemijskih testov, potrebnih za ocenjevanje doz, ter za svetovanje pri ukrepih varstva ljudi pred ionizirajočimi sevanji.

38. Pooblaščenec izvedenec za sevalno in jedrsko varnost je od pristojnega ministrstva pooblaščen pravna ali fizična oseba, ki ima zahtevano znanje in je usposobljena za ocenjevanje jedrske varnosti jedrskih objektov, sevalne varnosti sevalnih objektov in varstva okolja pred ionizirajočimi sevanji.

39. Pooblaščenec izvajalec dozimetrije je od pristojnega ministrstva pooblaščen pravna oseba, ki ima zaposlene strokovnjake, usposobljene za izvajanje naslednjih nalog dozimetrije: ocenjevanje doz izpostavljenih delavcev, merjenje ionizirajočih sevanj v delovnem okolju, interpretacijo izmerjenih vrednosti ionizirajočih sevanj ali za merjenje radioaktivnosti v človekovem telesu ali bioloških vzorcih.

40. Pooblaščenec zdravniki so zdravniki, ki so pooblaščenec za izvajanje zdravstvenega nadzora izpostavljenih delavcev, praktikantov in študentov.

41. Posamezniki iz prebivalstva so posamezniki v celotni populaciji, razen izpostavljenih delavcev, praktikantov in študentov, med opravljanjem dela v zvezi z dejavnostjo po tem zakonu in posameznikov med zdravniškimi pregledi, v času zdravljenja, pri prostovoljni negi bolnikov ali medicinskih ali biomedicinskih raziskavah.

42. Pospeševalnik delcev je umetni vir sevanja, ki zaradi pospeševanja delcev oddaja ionizirajoče sevanje z energijo večjo od 1 MeV.

43. Potencialna izpostavljenost je izpostavljenost, katere ni mogoče z gotovostjo napovedati, je pa verjetno, da bo do nje prišlo, in jo je možno vnaprej oceniti.

44. Praktikant je oseba, ki se usposablja ali uči za opravljanje posebnih strokovnih opravil pri pravni ali fizični osebi, ki v okviru svoje dejavnosti izvaja sevalno dejavnost.

45. Pravno-medicinski postopek je radiološki poseg, izveden za potrebe zavarovalništva ali v pravne namene brez medicinske indikacije.

46. Priglasitev namere je predložitev dokumenta, s katerim se obvesti pristojno ministrstvo iz drugega odstavka 9. člena tega zakona, o nameri izvajati katerokoli sevalno dejavnost ali uporabljati vir sevanja.

47. Radioaktivna kontaminacija je onesnaženost zraka, vode, tal, materiala, izdelkov, površin bivalnega ali delovnega okolja ali posameznika z radionuklidi in se izraža kot koncentracija aktivnosti na enoto prostornine, mase ali površine. Radioaktivna kontaminacija človekovega telesa je zunanja radioaktivna kontaminacija kože ter notranja radioaktivna kontaminacija organov zaradi vnosa radioaktivnih snovi.

48. Radioaktivni odpadki so snovi v plinasti, tekoči ali trdni obliki, predmeti ali oprema, ki so odpadek sevalnih dejavnosti ali intervencijskih ukrepov in zanje ni predvidena nadaljnja uporaba, ki pa vsebujejo radioaktivne snovi ali so radioaktivno kontaminirani tako, da presežajo ravni opustitve.

49. Radioaktivna snov je vsaka snov, ki vsebuje enega ali več radionuklidov, katerih aktivnosti ali koncentracije ne moremo zanemariti glede na merila varstva pred ionizirajočimi sevanji.

50. Radiološki poseg je vsak poseg, ki vključuje izpostavljenost pacientov ali drugih oseb ionizirajočim sevanjem v zdravstvu.

51. Ravnanje z radioaktivnimi odpadki je zbiranje, obdelava, priprava, začasno skladiščenje in odstranjevanje radioaktivnih odpadkov.

52. Ravni izvzetja so aktivnosti, koncentracije aktivnosti, hitrosti doz ali električne napetosti, pri katerih ali pod katerimi za vire sevanja določbe tega zakona ne veljajo.

53. Ravni opustitve so aktivnosti ali koncentracije aktivnosti, pri katerih ali pod katerimi se pristojno ministrstvo iz drugega odstavka 9. člena tega zakona odloči, da se radioaktivne snovi ali materiale ne obravnava več po tem zakonu.

54. Razgradnja objekta so vsi ukrepi, ki vodijo k prenehanju nadzora po določbah tega zakona nad jedrskim objektom ali sevalnim objektom. Razgradnja objektov vključuje tako postopke dekontaminacije kot postopke demontaže ter odstranitvev radioaktivnih odpadkov in izrabljenega goriva iz objekta.

55. Referenčna skupina prebivalstva je reprezentativna skupina posameznikov, ki je ali bi lahko bila enakomerno izpostavljena ionizirajočim sevanjem iz določenega vira sevanja po določeni obsewni poti, in je hkrati skupina, ki je ali bi bila v danih okoliščinah najbolj izpostavljena.

56. Sevalna dejavnost je vsaka človekova dejavnost ali dejanje, ki lahko poveča izpostavljenost ionizirajočim sevanjem posameznikov zaradi umetnih virov ali naravnih virov sevanja z naravnimi radionuklidi, predelanimi zaradi njihovih radioaktivnih cepljivih ali oplodnih lastnosti. Za sevalno dejavnost se ne štejejo intervencijski ukrepi in dejavnost, pri kateri so posamezniki izpostavljeni radonu v bivalnih prostorih ali naravni ravni sevanja, ki je posledica radionuklidov v človeškem telesu, na površini tal ali v tleh ali zaradi kozmičnega sevanja na površini tal.

57. Sevalna varnost so tehnični in organizacijski ukrepi v sevalnem objektu ali v manj pomembnem sevalnem objektu, s katerimi se doseže varno obratovanje objekta, preprečuje izredne dogodke ali ublažijo posledice teh dogodkov ter zagotovi varstvo izpostavljenih delavcev, prebivalstva in okolja pred ionizirajočimi sevanji.

58. Sevalni objekt je:

- objekt z enim ali več viri sevanja, namenjenimi obsevanju z ionizirajočimi sevanji in za katere je verjetno, da bi povzročili čezmerno izpostavljenost posameznikov iz prebivalstva,
- objekt z enim ali več odprtimi viri sevanja, za katere je verjetno, da bi bila zaradi sproščanja radioaktivnih snovi v okolje izpostavljenost posameznikov iz prebivalstva čezmerna,
- objekt, iz katerega se zaradi izvajanja dejavnosti letno izpuščajo v okolje radioaktivne snovi z aktivnostjo, ki več kot desetkrat presega ravni izvzetja,
- objekt, namenjen pridobivanju, predelavi in obogatitvi jedrskih mineralnih surovin, in
- odlagališče z rudarsko jalovino ali hidrometalurško jalovino, ki nastaja pri pridobivanju jedrskih surovin.

Sevalni objekt je tudi več sevalnih objektov, če so funkcionalno povezani na istem geografsko zaokroženem območju ter jih upravlja ena oseba.

59. Škoda za zdravje ljudi so klinično ugotovljivi škodljivi učinki ionizirajočih sevanj s tveganjem za zdravje ljudi in za skrajšanje njihovega življenja, ki se lahko pojavijo takoj ali z zakasnitvijo, vključno s škodo zaradi somatskih učinkov, raka ali hujše poškodbe genov.

60. Transit je vsak prenos radioaktivnih snovi ali jedrskega blaga preko območja Republike Slovenije.

61. Umetni vir sevanja je vir sevanja, ki ni naravni vir sevanja.

62. Upravljevec objekta je oseba, ki upravlja objekt in ima, skladno s predpisi o graditvi objektov in drugimi predpisi za tehnične in druge pogoje njegovega obratovanja, dovoljenje za uporabo objekta. Če gre za rudarska dela, mora upravljevec imeti tudi rudarsko pravico po predpisih o rudarstvu.

63. Uvoz je vsak vnos radioaktivnih snovi ali jedrskega blaga na carinsko območje EU, ne glede na to kakšna raba ali uporaba je bila v skladu s carinskimi predpisi dovoljena za to blago, razen tranzita.

64. Varnostna analiza je analiza varnosti jedrskega objekta, izvedena na podlagi determinističnih ali verjetnostnih metod. Namen varnostne analize je preveriti projektne zasnove jedrskega objekta glede jedrske varnosti in ugotoviti, ali je jedrski objekt načrtovan tako, da so zagotovljene zahteve v zvezi z mejnimi dozami za izpostavljenost ionizirajočim sevanjem in v zvezi z omejitvami za izpuste odpadnih radioaktivnih snovi v okolje v vsakem obratovalnem stanju jedrskega objekta.

65. Varstvo pred ionizirajočimi sevanji so tehnični in organizacijski ukrepi, s katerimi se zagotavlja varstvo ljudi pred ionizirajočimi sevanji pri uporabi virov sevanja, pri izvajanju dejavnosti na območju naravnih virov sevanja, med izvajanjem intervencijskih ukrepov in pri sanaciji posledic izrednega dogodka, ter ukrepi sevalne varnosti, če je vir sevanja v sevalnem objektu ali manj pomembnem sevalnem objektu.

66. Vir sevanja je radioaktivna snov, naprava ali objekt, ki lahko oddaja ionizirajoča sevanja ali radioaktivne snovi. Viri sevanja so naravni in umetni.

67. Zagotavljanje kakovosti so vse načrtovane in sistematično izvajane človekove dejavnosti ali dejanja, s katerimi se zagotavlja sprejemljivo stopnjo zaupanja, da so določeni postopek, organizacija ukrepa ali oprema varstva pred ionizirajočimi sevanji ali jedrske varnosti ali katerikoli njihov sestavni del, izvedeni zadovoljivo in v skladu z dogovorjenimi standardi. Zagotavljanje kakovosti mora vsebovati tudi postopke preverjanja kakovosti.

68. Zaprti vir sevanja je vir sevanja, katerega zgradba je taka, da pri predvidenih pogojih uporabe in obrabe ter predvidljivih nezdah preprečuje kakršnokoli razpršitev radioaktivnih snovi v okolje.

69. Zaprtje odlagališča je dokončanje vseh ukrepov, ki jih je treba izvesti zaradi dolgoročne varnosti odlagališča.

70. Zunanji izvajalec sevalne dejavnosti je vsaka pravna ali fizična oseba, ki izvaja sevalno dejavnost v nadzorovanem območju vira sevanja, in ni uporabnik vira sevanja ali upravljevec objekta, v katerem je vir sevanja.

#### 4. člen

##### (načela zakona)

(1) Država mora pri sprejemanju predpisov, izdajanju soglasij in dovoljenj in pri odločanju v drugih upravnih zadevah, izvajanju nadzora in drugih nalog iz svoje pristojnosti zagotoviti vse možne primerne in razumne ukrepe za preprečitev škode za zdravje ljudi in radioaktivne kontaminacije življenjskega okolja (načelo celovitosti).

(2) Uporabo nove vrste ali načina dejavnosti, ki povzroča izpostavljenost, in vsakega intervencijskega ukrepanja je treba predhodno upravičiti glede na gospodarske, družbene ali druge učinke v primerjavi s škodo za zdravje ljudi, ki jo lahko taka dejavnost zaradi izpostavljenosti povzroči (načelo upravičenosti).

(3) Vsaka sevalna dejavnost sme povzročiti izpostavljenost le na ravni, ki je tako nizka, kot jo je mogoče doseči z razumnimi ukrepi ob upoštevanju gospodarskih in družbenih dejavnikov (načelo optimizacije varstva pred ionizirajočim sevanjem). Načelo optimizacije varstva pred ionizirajočimi sevanji velja tudi za načrtovanje intervencijskih ukrepov tako, da se primerja izpostavljenost pri izvedbi intervencijskega ukrepa s koristmi tega ukrepa, to je z zmanjšanjem škode, povzročene z izrednim dogodkom.

(4) Pri izvajanju sevalne dejavnosti ali dejavnosti, kjer izpostavljenost zaradi prisotnosti naravnih virov sevanja presega mejno vrednost za posameznike iz prebivalstva, mora biti zagotovljeno zmanjšanje izpostavljenosti delavcev, praktikantov, študentov in posameznikov iz prebivalstva tako, da vsota prejetih doz zaradi izvajanja vseh možnih sevalnih dejavnosti ne presega mejnih doz, določenih na podlagi tega zakona (načelo mejnih doz).

(5) Jedrske snovi ter jedrske tehnologije je treba uporabljati tako, da so izpolnjene obveznosti mednarodnih sporazumov o preprečevanju širjenja jedrskega orožja in da se prepreči nepooblaščenno razpolaganje z jedrskim blagom, vključno z izrabljenim gorivom (načelo miroljubne uporabe).

(6) Za varstvo pred ionizirajočimi sevanji je odgovoren uporabnik vira sevanja, za jedrsko varnost pa upravljavec jedrskega objekta (načelo primarne odgovornosti).

(7) Uporabnik vira sevanja krije stroške ukrepov za zagotavljanje varstva pred ionizirajočimi sevanji po tem zakonu, vzdrževanja pripravljenosti na izredne dogodke in intervencijskih ukrepov ter stroške odprave posledic izrednega dogodka (načelo povzročitelj plača).

(8) Upravljavec sevalnega objekta in upravljavec jedrskega objekta morata biti pripravljena za izvedbo intervencijskih ukrepov za primer izrednih dogodkov (načelo pripravljenosti).

(9) Če odprave posledic izrednega dogodka in kritja stroškov odprave njihovih posledic ni mogoče pripisati določenim ali določljivim povzročiteljem, ali so ti sporni, ali kadar posledic ni mogoče drugače odpraviti, zagotovi sredstva za odpravo posledic izrednega dogodka država (načelo subsidiarnega ukrepanja).

(10) Podatki o radioaktivnosti v okolju, o izpostavljenosti posameznikov iz prebivalstva ter o postopkih in dejavnostih državnih organov, izvajalcev javnih služb in nosilcev pooblastil, ki se nanašajo na varstvo pred ionizirajočimi sevanji in jedrsko varnost, so javni (načelo javnosti).

## 5. člen

### (strokovna sveta)

(1) Minister, pristojen za zdravje, in minister, pristojen za okolje, imenujeta za strokovno pomoč ministrstvu, pristojnemu za okolje, in ministrstvu, pristojnemu za zdravje, ter organom in inšpektorjem po tem zakonu strokovna sveta, in sicer:

– strokovni svet za vprašanja sevalne in jedrske varnosti, fizičnega varovanja jedrskih snovi in objektov, varovanja jedrskega blaga, stanja radioaktivnosti okolja, varstva okolja pred ionizirajočimi sevanji, intervencijskega ukrepanja, sanacije posledic izrednih dogodkov in uporabe virov sevanja, ki se jih ne uporablja v zdravstvu in veterinarstvu,

– strokovni svet za vprašanja varstva ljudi pred ionizirajočimi sevanji, radioloških posegov in uporabe virov sevanja v zdravstvu in veterinarstvu.

(2) Vsakega od strokovnih svetov iz prejšnjega odstavka sestavlja pet članov, strokovnjakov za posamezna področja iz prejšnjega odstavka.

(3) Začetni mandat dvema članoma strokovnega sveta traja dve leti, trem članom pa štiri leta, v nadaljevanju pa izmenično poteče mandat članov strokovnega sveta na vsakih šest let.

## 6. člen

### (naloge strokovnih svetov)

(1) Naloge strokovnih svetov iz prejšnjega člena so:

– dajanje mnenj in predlogov pri pripravi predpisov po tem zakonu,

– dajanje mnenja k letnemu poročilu o varstvu pred ionizirajočimi sevanji in jedrski varnosti,

– dajanje mnenj na letni program dela upravnih organov in inšpektorjev, pristojnih za zadeve po tem zakonu,

– dajanje mnenj in predlogov o drugih zadevah v zvezi s področji, ki jih pokrivajo, za katere jih zaposijo organi, pristojni za upravno in inšpekcijsko odločanje po tem zakonu.

(2) Strokovna sveta o svojem delu izdelata letni poročili in jih posredujejo do 30. junija tekočega leta za preteklo leto ministrstvu, pristojnemu za zdravje, in ministrstvu, pristojnemu za okolje.

(3) Minister, pristojen za zdravje, in minister, pristojen za okolje, poročili iz prejšnjega odstavka objavita na način, da sta dostopni javnosti.

(4) Kritje materialnih stroškov in strokovno-administrativna dela za strokovna sveta zagotavljata ministrstvu iz drugega odstavka 9. člena tega zakona.

(5) Minister, pristojen za okolje, in minister, pristojen za zdravje, predpišeta način delovanja strokovnih svetov, pogostost sestajanja, roke za izdelavo mnenj in druge zadeve, pomembne za poslovanje strokovnih svetov, vključno z načinom zagotavljanja neodvisnosti članov strokovnega sveta.

## 7. člen

### (javnost podatkov)

(1) Podatki o izvajanju sevalnih dejavnosti, uporabi virov sevanja, sevanju naravnih virov, načrtovanju, gradnji in obratovanju sevalnih objektov in jedrskih objektov, statistično obdelanih prejetih dozah izpostavljenih delavcev in posameznikov iz prebivalstva, ravnanju z radioaktivnimi odpadki in izrabljenim gorivom, vnosu iz držav članic EU, iznosu v države članice EU, uvozu, izvozu in tranzitu radioaktivnih odpadkov ali radioaktivnih snovi, radioaktivni kontaminiranosti okolja, živil, krme in izdelkov za široko rabo, izrednih dogodkih, načrtih zaščite in reševanja v primerih izrednega dogodka so javni.

(2) Za dostop do informacij iz prejšnjega odstavka se uporabljajo postopki za dostop do informacij v skladu z zakonom.

## 8. člen

### (izvajanje sevalne dejavnosti in uporaba virov sevanja brez dovoljenj)

(1) Če se ugotovi, da je prišlo do izvajanja sevalne dejavnosti ali uporabe vira sevanja brez dovoljenj oziroma do opustitve predpisanih ravnanj z virom sevanja ali z radioaktivnimi odpadki, mora država z vsemi ukrepi iz svoje pristojnosti zagotoviti takojšnjo zaustavitev kršitev določb tega zakona in preprečiti možnost nenadzorovane izpostavljenosti.

(2) Stroške zaustavitve kršitev in preprečevanja nenadzorovane izpostavljenosti iz prejšnjega odstavka in stroške odprave posledic za zdravje ljudi in okolja, če je do njih prišlo, krije država, če oseba, ki je uporabljala ali upravljala vir sevanja ali opustila predpisano ravnanje z virom sevanja ni določljiva ali, če ne more zagotoviti sredstev za odpravo posledic.

(3) Država ima pravico in dolžnost izterjave vračila stroškov iz prejšnjega odstavka tudi, če gre za osebo iz prejšnjega odstavka, ki se jo odkrije kasneje.

(4) O tem, da je prišlo do nedovoljene uporabe ali opustitve predpisanih ravnanj iz prvega odstavka tega člena, ki bi lahko povzročili izredni dogodek, morata ministrstvo, pristojno za okolje, in ministrstvo, pristojno za zdravje, vsako v okviru svojih pristojnosti po tem zakonu obvestiti javnost. Pristojni ministrstvu iz prejšnjega stavka sta preko ministrstva za zunanje zadeve ali pa neposredno, če tako določajo mednarodni sporazumi, dolžni obvestiti tudi pristojne organe sosednjih držav in mednarodne organizacije, če posledice izrednega dogodka pomenijo tveganje za nastanek škode za zdravje ljudi ali okolje v teh državah.

## 2. IZVAJANJE SEVALNIH DEJAVNOSTI

### 2.1 Priglasitev namere o izvajanju sevalne dejavnosti in uporabi vira sevanja

## 9. člen

### (priglasitev namere)

(1) Oseba, ki namerava:

– proizvajati, predelovati, uporabljati, skladiščiti, pošiljati, vnašati iz držav članic EU, iznašati v države članice EU, uvažati, izvažati ali odlagati radioaktivne snovi ali jih le posedovati ali z njimi kako drugače rokovati,

– proizvajati, vnašati iz držav članic EU, uvažati, vzdrževati ali izvajati dejavnost z napravo ali opremo, ki sama ali zaradi sestavnih delov oddaja ionizirajoča sevanja zaradi obratovanja pri električni napetosti večji od 5 kV,

– izvajati dejavnost, ki jo določi vlada kot sevalno dejavnost, za katero izvajanje je treba pridobiti dovoljenje,

– mora svojo namero priglasiti (v nadaljnjem besedilu: priglasitev namere).

(2) Oseba iz prejšnjega odstavka priglasijo namero ministrstvu, pristojnemu za okolje, razen če gre za uporabo radioaktivnih snovi ali naprav ter opreme iz druge alineje prejšnjega odstavka v zdravstvu ali veterinarstvu ali za izvajanje sevalne dejavnosti v zdravstvu ali veterinarstvu, katerih namero priglasijo ministrstvu, pristojnemu za zdravje.

(3) Ne glede na določbe prejšnjega odstavka ni treba priglasiti namere, če gre za uporabo:

– zaprtih virov sevanja, ki so tipsko odobreni in pri katerih pri normalnem obratovanju niso presežene predpisane mejne vrednosti za hitrost doze,

– električnih naprav ali opreme, ki je tipsko odobrena in pri kateri pri normalnem obratovanju niso presežene predpisane mejne vrednosti za hitrost doze,

– katodnih cevi, namenjenih prikazovanju slik, če izpolnjujejo predpisane pogoje,

– radioaktivno kontaminiranih materialov, ki so posledica dovoljenih izpustov odpadnih radioaktivnih snovi v okolje,

– radioaktivnih snovi ali materialov, ki vsebujejo radioaktivne snovi izpod ravni izvzetja,

– radioaktivnih snovi ali materialov, ki vsebujejo radioaktivne snovi, za katere je pristojno ministrstvo iz prejšnjega odstavka odločilo, da se jih ne obravnava več po tem zakonu.

(4) Vlada podrobneje določi vire sevanja, za katere namere iz prvega odstavka tega člena ni treba priglasiti, ter z njimi povezane majhne količine radioaktivnih snovi ali nizke koncentracije aktivnosti, za katere niso presežene ravni za izvzetje, zahteve glede tipskega preskušanja zaprtih virov sevanja in električnih naprav in opreme ter pogoje, ki jih morajo izpolnjevati katodne cevi iz prejšnjega odstavka.

(5) Vlada določi tudi ravni opustitve in merila, na podlagi katerih se pristojno ministrstvo iz drugega odstavka tega člena lahko odloči, da se radioaktivnih snovi ne obravnava več po tem zakonu.

(6) Minister, pristojen za okolje, določi tehnične zahteve za tipsko odobritev virov sevanja in električnih naprav ter opreme skladno s predpisi o tehničnih zahtevah za proizvode in o ugotavljanju skladnosti. Če gre za vire sevanja in električne naprave ter opremo, ki se jo uporablja za radiološke posege ali za preglede v veterinarstvu, določi tehnične zahteve za tipsko odobritev minister, pristojen za zdravje.

## 10. člen

### (vsebina in oblika priglasitve namere)

(1) Priglasitev namere vsebuje najmanj naslednje podatke:

– ime in sedež gospodarske družbe, zavoda ali druge organizacije ali samostojnega podjetnika posameznika, ki namerava izvajati sevalno dejavnost,

– ime in naslov osebe, ki zastopa izvajalca sevalne dejavnosti,

– podatke o sevalni dejavnosti in uporabljenem viru sevanja, vključno s podatki o lokaciji,

– podatke o začetku in času trajanja izvajanja sevalne dejavnosti oziroma o času vnosa iz držav članic EU, uvoza, nabave, odprodaje, iznosa v državo članice EU, izvoza, odstranitve ali razgradnje vira sevanja.

(2) Priglasitev namere je treba posredovati v obliki, ki jo predpiše minister, pristojen za okolje, in minister, pristojen za zdravje.

(3) Za priglasitev namere se šteje tudi:

– vloga za izdajo dovoljenja za vnos iz držav članic EU, iznos v državo članice EU, uvoz, izvoz in tranzit jedrskih snovi, radioaktivnih odpadkov in izrabljenega goriva,

– vloga za izdajo dovoljenja za uvoz in izvoz radioaktivnih snovi,

– vloga za uporabo vira sevanja, če gre za vir sevanja, ki je glede namena rabe in značilnosti ionizirajočega sevanja enak viru sevanja, za katerega je zavezanec že pridobil dovoljenje za uporabo,

– vloga za izdajo okoljevarstvenega soglasja, če gre za izvajanje sevalne dejavnosti v sevalnem objektu ali v jedrskem objektu.

## 2.2 Izvajanje sevalne dejavnosti

### 11. člen

#### (dovoljenje za izvajanje sevalne dejavnosti)

(1) Pred začetkom izvajanja sevalne dejavnosti je treba pridobiti dovoljenje za izvajanje sevalne dejavnosti.

(2) Dovoljenje za izvajanje sevalne dejavnosti se izda osebi, ki izpolnjuje s tem zakonom določene pogoje za izvajanje sevalne dejavnosti.

(3) Dovoljenje za izvajanje sevalne dejavnosti izda ministrstvo, pristojno za okolje, za:

– upravljanje in razgradnjo sevalnega objekta ali jedrskega objekta,

– namerno dodajanje radioaktivnih snovi pri proizvodnji in izdelovanju predmetov splošne rabe ter uvoz ali izvoz takega predmeta,

– uporabo rentgenskih naprav, virov sevanja in pospeševalnikov delcev, razen elektronskih mikroskopov, če ne gre za uporabo v zdravstvu ali veterinarstvu,

– odlaganje, predelavo ali ponovno uporabo radioaktivnih snovi ali materialov, ki vsebujejo radioaktivne snovi in izvirajo iz uporabe virov sevanja ali izvajanja sevalnih dejavnosti po tem zakonu, za njih pa se ministrstvo, pristojno za okolje, ni odločilo, da se jih ne obravnava več po tem zakonu,

– za izdelovanje ali razvoj opreme in tehnologije, ki je jedrsko blago,

– za prevoz jedrskih snovi,

– vzdrževanje, proizvodnjo, umerjanje ali druga podobna dela, ki se jih izvaja na virih sevanja, če to ni vključeno v izvajanje dejavnosti iz prejšnjih alinej tega odstavka.

(4) Dovoljenje za izvajanje sevalne dejavnosti izda ministrstvo, pristojno za zdravje, za:

– namerno dodajanje radioaktivnih snovi pri proizvodnji in izdelovanju zdravil ter uvoz ali izvoz takega zdravila,

– namerno dajanje radioaktivnih snovi osebam za namen medicinskega zdravljenja ali raziskav,

– namerno dajanje radioaktivnih snovi živalim za namen veterinarskega pregleda, zdravljenja ali raziskav, če to vpliva na izpostavljenost,

- uporabo rentgenskih naprav, virov sevanja in pospeševalnikov delcev v zdravstvu ali veterinarstvu, razen elektronskih mikroskopov,
- opravljanje tehničnih pregledov virov sevanja, ki se jih uporablja pri izvajanju sevalne dejavnosti v zdravstvu in veterinarstvu,
- vzdrževanje, umerjanje ali druga podobna dela, ki se jih izvaja na virih sevanja, če to ni vključeno v izvajanje dejavnosti iz prejšnjih alinej tega odstavka.

(5) Če je za izvajanje sevalne dejavnosti treba upravljati ali razgraditi sevalni objekt ali jedrski objekt, je dovoljenje za izvajanje sevalne dejavnosti dovoljenje iz 79. člena tega zakona, razen če gre za sevalni objekt, v katerem se viri sevanja uporabljajo za izvajanje sevalne dejavnosti v zdravstvu ali veterinarstvu.

(6) Vlada podrobneje določi sevalne dejavnosti, za katerih izvajanje se mora pridobiti dovoljenje za izvajanje sevalne dejavnosti.

## 12. člen

### (vloga za pridobitev dovoljenja za izvajanje sevalne dejavnosti)

(1) K vlogi za pridobitev dovoljenja za izvajanje sevalne dejavnosti je treba predložiti podatke o organizacijski enoti varstva pred sevanji ali odgovorni osebi za varstvo pred sevanji, oceno varstva izpostavljenih delavcev pred sevanji in tehnično dokumentacijo o vrsti uporabljenega vira sevanja, načinu uporabe ter ukrepih varstva pred sevanji v zvezi z uporabljenimi vrstami virov sevanja.

(2) Minister, pristojen za okolje, in minister, pristojen za zdravje, podrobneje določita vsebino vloge za pridobitev dovoljenja za izvajanje sevalne dejavnosti ter obseg in vsebino tehnične dokumentacije iz prejšnjega odstavka.

(3) Dovoljenje za izvajanje sevalne dejavnosti izda ministrstvo, ki je po tem zakonu pristojno za izdajo dovoljenja za izvajanje sevalne dejavnosti, če iz predložene dokumentacije ugotovi, da so izpolnjeni vsi predpisani pogoji za izvajanje sevalne dejavnosti.

## 2.3 Uporaba virov sevanja

## 13. člen

### (potrdilo o vpisu v register in dovoljenje za uporabo vira sevanja)

(1) Pred začetkom uporabe vira sevanja mora oseba iz 9. člena tega zakona pridobiti dovoljenje za uporabo vira sevanja ali potrdilo o vpisu vira sevanja v register virov sevanja.

(2) Dovoljenje za uporabo vira sevanja in potrdilo o vpisu vira sevanja v register virov sevanja izda ministrstvo, pristojno za okolje, če gre za vir sevanja, ki se ga uporablja v zdravstvu ali veterinarstvu, pa ministrstvo, pristojno za zdravje.

(3) Vlada določi vrste virov sevanja, za katere je pred uporabo treba pridobiti potrdilo o vpisu v register virov sevanja, in vire, za katere je pred uporabo treba pridobiti dovoljenje za uporabo.

(4) Pri določitvi virov iz prejšnjega odstavka se upošteva raven aktivnosti vira sevanja, lastnosti vira sevanja glede sevalne varnosti, verjetnost, da pride do nenadzorovane izpostavljenosti ter zahteve in pogoje glede nadzora zaradi sevalne varnosti ali fizičnega in tehničnega varovanja vira sevanja.

(5) Za vir sevanja v sevalnem objektu ali v jedrskem objektu, je dovoljenje za uporabo vira sevanja dovoljenje iz 79. člena tega zakona, razen če gre za sevalni objekt, v katerem se izvajajo sevalne dejavnosti v zdravstvu ali veterinarstvu.

(6) Vir sevanja, ki ni razvrščen po tretjem odstavku tega člena in ni vir sevanja v objektu iz prejšnjega odstavka, se lahko začne uporabljati 30 dni po tem, ko je bila pristojnemu ministrstvu iz 9. člena tega zakona odposlana prijava namere.

(7) Ne glede na določbe prejšnjega odstavka lahko ministrstvo, ki je pristojno za izdajo dovoljenja za uporabo vira sevanja, z odločbo prepove ali za čas največ treh mesecev prekine uporabo vira sevanja in zahteva dodatne podatke o viru sevanja, če ugotovi, da bi moral biti vir sevanja razvrščen med vire po tretjem odstavku tega člena, ali da je za razvrstitev vira v priloženi namere premalo podatkov.

(8) Čas od zahtevane prepovedi oziroma prekinitve uporabe vira sevanja do začetka ali nadaljevanja uporabe iz prejšnjega odstavka se ne šteje v rok iz šestega odstavka tega člena.

(9) Proti odločbi o prepovedi oziroma začasni prekinitvi uporabe vira sevanja ni pritožbe.

## 14. člen

### (vloga za pridobitev potrdila o vpisu v register virov sevanja)

(1) Za vlogo za vpis v register virov sevanja se šteje vlagateljeva prijava namere o nakupu ali drugem načinu pridobitve vira sevanja.

(2) Pristojno ministrstvo vpiše vir sevanja v register in izda vlagatelju iz prejšnjega odstavka potrdilo o vpisu v register virov sevanja, če iz prijaviteljeve namere izhaja, da je vlagatelj tudi imetnik dovoljenja za izvajanje sevalne dejavnosti, pri kateri se uporabljajo viri sevanja, ki se vpisujejo v register.

## 15. člen

### (vloga za pridobitev dovoljenja za uporabo vira sevanja)

(1) K vlogi za pridobitev dovoljenja za uporabo vira sevanja je treba predložiti oceno varstva izpostavljenih delavcev pred sevanji in tehnično dokumentacijo o viru sevanja, pogojih za njegovo uporabo in hrambo, ukrepih varstva pred sevanji v zvezi z uporabo, vzdrževanju, ravnanju ob izrednih dogodkih in ravnanju z odpadnimi radioaktivnimi snovmi.

(2) Vsebinska vloga in vsebina dokumentacije iz prejšnjega odstavka vključuje predvsem:

- podroben opis vira sevanja in opis prostora, kjer se bo vir sevanja uporabljal,
- opis ukrepov varstva posameznikov pred ionizirajočimi sevanji in fizičnega varovanja vira sevanja,
- načrt ravnanja z radioaktivnimi odpadki, ki nastajajo zaradi uporabe vira sevanja,
- opis izpustov odpadnih radioaktivnih snovi v okolje,
- veljavno dovoljenje za izvajanje sevalne dejavnosti,
- dokazilo, da je bila priglášena namera o uporabi vira sevanja, če je ta predpisana po tem zakonu.

(3) Dovoljenje izda pristojno ministrstvo iz drugega odstavka 9. člena tega zakona, če iz predložene dokumentacije ugotovi, da so izpolnjeni vsi pogoji za nameravano uporabo vira sevanja.

(4) Minister, pristojen za okolje, in minister, pristojen za zdravje, podrobneje določita vsebino vloge za pridobitev dovoljenja za uporabo vira sevanja ter obseg in vsebino tehnične dokumentacije iz prvega odstavka tega člena.

## 16. člen

### (predpisi v zvezi z uporabo vira sevanja)

(1) Minister, pristojen za okolje, in minister, pristojen za zdravje, določita pravila ravnanja za uporabo in hrambo posameznih vrst virov sevanja in pogoje za njihovo uporabo ter ukrepe sevalne varnosti, ki jih morajo izvajati uporabniki teh virov.

(2) Minister, pristojen za zdravje v zvezi s posamezno vrsto vira sevanja, ki se ga uporablja pri radioloških posegih, predpiše pogoje za osebe, ki izvajajo tehnične preglede virov sevanja, ki se jih uporablja pri izvajanju sevalne dejavnosti v zdravstvu in veterinarstvu, ter pogoje za usposobljenost oseb, ki vzdržujejo, umerjajo ali opravljajo druga podobna dela na teh virih sevanja, obveznost rednega tehničnega pregledovanja, ter druge pogoje za uporabo teh virov.

### 3. VARSTVO LJUDI PRED IONIZIRAJOČIMI SEVANJI

#### 3.1 Splošna načela

##### 17. člen

##### (obveznosti izvajalca sevalne dejavnosti)

Izvajalec sevalne dejavnosti mora:

- upravičiti izvajanje vsake nove sevalne dejavnosti in dokazati, da bodo koristi zaradi izvajanja nove sevalne dejavnosti večje od škode za zdravje ljudi,
- ponovno upravičiti izvajanje sevalne dejavnosti, za katero je že bilo izdano dovoljenje, če se pojavijo novi in pomembni dokazi ter spoznanja o njihovi učinkovitosti ali posledicah za zdravje ljudi,
- optimizirati varstvo ljudi in okolja pred ionizirajočimi sevanji tako, da so izpostavljenosti ob upoštevanju gospodarskih in družbenih dejavnikov na kolikor mogoče nizki vendar razumno dosegljivi ravni,
- uporabljati dozne ograde pri optimizaciji varstva pred ionizirajočimi sevanji,
- zagotoviti, da zaradi izvajanja dejavnosti doze izpostavljenih delavcev, praktikantov in študentov ter posameznikov iz prebivalstva ne presegajo predpisanih mejnih vrednosti.

#### 3.2 Ocena upravičenosti

##### 18. člen

##### (ocena upravičenosti izvajanja sevalne dejavnosti)

(1) K vlogi za izdajo dovoljenja za izvajanje nove vrste sevalne dejavnosti in dovoljenja za uporabo nove vrste vira sevanja ali novega načina uporabe že preskušene vira sevanja je treba priložiti oceno upravičenosti.

(2) Ministrstvo, pristojno za izdajo dovoljenja, lahko zahteva izdelavo ocene upravičenosti tudi za izdajo dovoljenja za izvajanje že uveljavljenih sevalnih dejavnosti ali uporabo že preskušene vira sevanja, če razpolaga z novimi in pomembnimi dokazi o njihovi učinkih ali posledicah.

(3) Obseg in vsebino ocene upravičenosti in merila za njeno uporabo za primere iz prvega in drugega odstavka tega člena se določijo na podlagi pomena dokazov o učinkih in posledicah iz prejšnjega odstavka v postopku za izdajo dovoljenja za izvajanje sevalne dejavnosti ali dovoljenja za uporabo vira sevanja.

#### 3.3 Mejne doze

##### 19. člen

##### (mejne doze)

(1) Za izpostavljene delavce, praktikante, študente, nosečnice, doječe ženske in posameznike iz prebivalstva vlada določi mejne doze in z mejnimi dozami povezane obvezne ukrepe ter način izračuna in uporabo doznih ograd pri načrtovanju in optimizaciji sevalne dejavnosti.

(2) Vsota doz, ki jo zaradi izpostavljenosti pri izvajanju sevalnih dejavnosti prejme izpostavljeni delavec, praktikant, študent, nosečnica ali doječa ženska ali posameznik iz prebivalstva, ne sme presegati predpisanih mejnih doz.

(3) Predpisane mejne doze ne veljajo za:

- izpostavljenost posameznikov med njihovim zdravniškim pregledom ali v času zdravljenja,
- izpostavljenost posameznikov, ki zavestno in prostovoljno izven svoje poklicne dejavnosti pomagajo pri negi in skrbi za udobje bolnika med zdravstvenim pregledom ali zdravljenjem,
- izpostavljenost prostovoljcev, ki sodelujejo pri medicinskih in biomedicinskih raziskavah in so seznanjeni s tveganjem.

(4) Način izračuna in uporabe doznih ograd vlada določi tudi za primere izpostavljenosti prostovoljcev iz prejšnjega odstavka.

##### 20. člen

##### (prepovedi in druge obveznosti v zvezi z izpostavljenostjo delavcev)

(1) Osebo mlajšo od 18 let je prepovedano zaposliti na delovnem mestu, na katerem bi postala izpostavljeni delavec.

(2) Takoj, ko noseča ženska delodajalca obvesti o nosečnosti, jo mora delodajalec premestiti na delovno mesto, kjer se ne dela z viri sevanja. Če pa noseča ženska sama želi še naprej delati z viri sevanja, ji mora delodajalec zagotoviti take pogoje, da bo ekvivalentna doza za nerojenega otroka tako nizka, kot je to razumno mogoče doseči, in da ta doza v preostalem obdobju nosečnosti ne bo presegla mejne doze za posameznika iz prebivalstva.

(3) Delodajalec mora doječo žensko takoj, ko ga ta obvesti o svojem stanju, začasno premestiti na delovno mesto, kjer ni tveganja za radioaktivno kontaminacijo telesa.

(4) Razporeditev po drugem in tretjem odstavku tega člena ne sme povzročiti noseči ali doječi ženski glede pogojev dela manj ugodnega položaja.

##### 21. člen

##### (opravljanje izjemnih nalog)

(1) Ne glede na predpisane mejne doze lahko ministrstvo, pristojno za zdravje, za posameznega izpostavljenega delavca dovoli, za opravljanje izjemnih nalog, preseganje mejne doze, če gre za časovno omejeno izpostavljenost in če se opravljajo delovne naloge na omejenem in v naprej določenem delovnem območju. V dovoljenju iz prejšnjega stavka se določijo tudi največje preseganje mejnih doz za opravljanje izjemnih nalog.

(2) Delodajalec ne sme odrediti izpostavljenemu delavcu opravljanja izjemnih nalog iz prejšnjega odstavka, če v to izpostavljeni delavec ne privoli.

(3) Minister, pristojen za zdravje, določi pogoje za izdajo dovoljenja iz prvega odstavka tega člena in obvezne ukrepe, ki jih je treba izvesti zaradi zmanjšanja posledic čezmerne izpostavljenosti delavca.

##### 22. člen

##### (ocenjevanje doz)

Minister, pristojen za zdravje, v soglasju z ministrom, pristojnim za okolje, določi metodologijo za ocenjevanje doze zaradi zunanjih ionizirajočih sevanj in doze zaradi vnosa radioaktivnih snovi v telo.

### 3.4 Varstvo izpostavljenih delavcev

#### 3.4.1 Ukrepi zmanjševanja izpostavljenosti na delovnem mestu

##### 23. člen

###### (temelji varstva pred sevanji)

(1) Delodajalec mora pri izvajanju sevalne dejavnosti zaradi varstva izpostavljenih delavcev, praktikantov in študentov pred ionizirajočimi sevanji (v nadaljnjem besedilu: varstvo pred sevanji) zagotoviti:

1. izdelavo ocene varstva izpostavljenih delavcev pred sevanji ter izdelavo načrta optimizacije varstva ljudi in okolja pred ionizirajočimi sevanji v vseh delovnih pogojih;
2. predhodni pregled načrtov prostorov objekta in naprav v njem glede varstva pred ionizirajočimi sevanji;
3. razvrstitev delovišč in njihovo označitev na opazovana in nadzorovana območja glede na oceno pričakovanih letnih doz ter verjetnost in velikost potencialnih izpostavljenosti;
4. razvrstitev izpostavljenih delavcev v dve kategoriji glede na verjetnost in velikost potencialne izpostavljenosti;
5. izvajanje pisnih tehničnih, zdravstvenih in administrativnih postopkov, povezanih z obratovanjem ali upravljanjem sevalnega, jedrskega ali manj pomembnega sevalnega objekta ali uporabo vira sevanja;
6. usposabljanje izpostavljenih delavcev, praktikantov in študentov, ki uporabljajo vire sevanja ali delajo na opazovanem in nadzorovanem območju, obnavljanje znanja in redno preverjanje usposobljenosti v zvezi s postopki varstva pred sevanji;
7. seznanitev izpostavljenih delavcev, praktikantov in študentov z vsebino tehničnih, zdravstvenih in administrativnih postopkov, povezanih z obratovanjem, upravljanjem ali uporabo vira sevanja;
8. seznanitev izpostavljenih delavcev, praktikantov in študentov o tveganjih za zdravje, posebej pa seznanitev žensk o nujnosti zgodnje naznanitve nosečnosti in dojenja;
9. izvajanje nadzornih ukrepov, meritev in ocene izpostavljenosti na delovnih mestih na različnih področjih in delovnih pogojih, vključno z osebno dozimetrijo;
10. zaščitno opremo in preverjanje učinkovitosti zaščitne opreme in postopkov zaščite in reševanja;
11. redno umerjanje merilne opreme, preverjanje njene uporabnosti in pravilne uporabe;
12. zdravstveni nadzor;
13. takojšnje obveščanje pristojnih ministrstev v primeru preseganja mejnih doz, kontaminacije delovnega okolja ali izrednega dogodka.

(2) Ne glede na obveznosti delodajalca iz prejšnjega odstavka mora izpostavljeni delavec, praktikant in študent, kolikor je mogoče, sam prispevati k izvajanju ukrepov varstva pred sevanji, kot jih določa ta zakon.

(3) Ukrepe varstva pred sevanji iz prvega odstavka tega člena je treba izvesti pri sevalni dejavnosti, pri kateri je mogoče, da letna izpostavljenost delavcev presega vrednost letne efektivne mejne doze za posameznika iz prebivalstva ali eno desetino predpisane mejne ekvivalentne doze za očne leče, kožo ali okončine za izpostavljenega delavca.

(4) Usposabljanje izpostavljenih delavcev, praktikantov ali študentov iz 6. točke prvega odstavka tega člena lahko izvajajo osebe, ki so pridobile pooblastilo za izvajanje del pooblaščenega izvedenca varstva pred sevanji iz 27. člena tega zakona.

(5) Minister, pristojen za zdravje, v soglasju z ministrom, pristojnim za okolje, določi: pogoje dela in obveznosti delodajalca na opazovanih in nadzorovanih območjih glede nadzora varstva pred sevanji; obveznosti delodajalca glede posebnega varstva pred sevanji za praktikante in študente; merila za razvrstitev in označitev delovišč iz 3. točke prvega odstavka tega člena; merila za razvrstitev izpostavljenih delavcev po 4. točki prvega odstavka tega člena; obseg, vsebine ter pogoje usposabljanja, seznanjanja in preverjanja usposobljenosti izpostavljenih delavcev, praktikantov in študentov.

##### 24. člen

###### (ocena varstva izpostavljenih delavcev pred sevanji)

(1) Delodajalec mora zagotoviti izdelavo ocene varstva izpostavljenih delavcev pred sevanji, s katero predhodno oceni naravo in velikost sevalnega tveganja za izpostavljene delavce, praktikante in študente ter izdela načrt optimizacije varstva pred ionizirajočimi sevanji v vseh delovnih pogojih sevalne dejavnosti.

(2) Za vir sevanja, ki ni sevalni objekt ali jedrski objekt, mora ocena varstva izpostavljenih delavcev pred sevanji vsebovati tudi načrt ukrepov za preprečevanje izrednih dogodkov in ukrepov zaščite in reševanja v primeru izrednega dogodka.

(3) Oceno varstva izpostavljenih delavcev pred sevanji, ki jo je potrdilo ministrstvo, pristojno za zdravje, mora delodajalec priložiti:

- vloge za izdajo dovoljenja za izvajanje sevalne dejavnosti,
- vloge za izdajo dovoljenja za uporabo vira sevanja,
- vloge za podaljšanje dovoljenj iz prvih dveh alinej tega odstavka.

(4) Minister, pristojen za zdravje, določi vsebino in obseg ocene varstva izpostavljenih delavcev pred sevanji ter obliko vloge za potrditev ocene varstva izpostavljenih delavcev pred sevanji.

##### 25. člen

###### (ocena varstva izpostavljenih delavcev pred sevanji v sevalnih in jedrskih objektih)

(1) Če delodajalec upravlja sevalni objekt ali jedrski objekt, je ocena varstva izpostavljenih delavcev pred sevanji vključena v varnostno poročilo kot njegov sestavni del.

(2) Delodajalec iz prejšnjega odstavka mora pridobiti od ministrstva, pristojnega za zdravje, potrditev ocene varstva izpostavljenih delavcev pred sevanji preden posreduje varnostno poročilo ali njegove spremembe v odobritev.

##### 26. člen

###### (pregled ocene varstva izpostavljenih delavcev pred sevanji)

(1) Delodajalec mora zagotoviti pregled ocene varstva izpostavljenih delavcev pred sevanji:

- v predpisanih rokih,
- na zahtevo pristojnega inšpektorja,
- neposredno po vsakem izrednem dogodku,
- po zaključku sanacijskih del za odpravo posledic izrednega dogodka.

(2) Pregled ocene varstva izpostavljenih delavcev pred sevanji delodajalec zaključi s poročilom.

(3) Če iz poročila iz prejšnjega odstavka izhaja, da je treba zaradi izboljšanja varstva izpostavljenih delavcev, praktikantov in študentov pred ionizirajočimi sevanji spremeniti ali dopolniti ukrepe varstva, mora delodajalec pripraviti predlog sprememb ukrepov varstva pred ionizirajočimi sevanji in v zvezi z njimi zagotoviti izdelavo sprememb ocene varstva izpostavljenih delavcev pred sevanji.

(4) Spremembe ocene varstva izpostavljenih delavcev pred sevanji so veljavne, če jih potrdi ministrstvo, pristojno za zdravje.

(5) Delodajalec mora začeti z uvajanjem sprememb ukrepov varstva pred ionizirajočimi sevanji, ko mu ministrstvo, pristojno za zdravje, odobri spremembe ocene varstva izpostavljenih delavcev pred sevanji.

(6) Minister, pristojen za zdravje, podrobneje določi roke rednih pregledov in pogoje za pregled ocene varstva izpostavljenih delavcev pred sevanji, roke posredovanja sprememb ocene varstva izpostavljenih delavcev pred sevanji v odobritev, obvezne vsebine sprememb ocene varstva izpostavljenih delavcev pred sevanji in druge pogoje v zvezi z obveznostjo pregledovanja.

(7) Proti odločbi o zavrnitvi ali odobritvi spremembe ocene varstva izpostavljenih delavcev pred sevanji ni pritožbe.

## 27. člen

### (pooblaščenici izvedenci varstva pred sevanji)

(1) Delodajalci se morajo o izdelavi ocene varstva izpostavljenih delavcev pred sevanji, delovnih pogojih izpostavljenih delavcev, obsegu izvajanja ukrepov varstva pred sevanji na opazovanih in nadzorovanih območjih, preverjanju učinkovitosti teh ukrepov, rednem umerjanju merilne opreme in preverjanju uporabnosti zaščitne opreme posvetovati s pooblaščenimi izvedenci varstva pred sevanji.

(2) Pooblaščenici izvedenci varstva pred sevanji so pravne ali fizične osebe, ki pridobijo pooblastilo ministrstva, pristojnega za zdravje.

(3) Pooblastilo iz prejšnjega odstavka se izda za posamezno področje varstva pred sevanji ali več področij varstva pred sevanji skupaj ter za čas največ petih let.

(4) Pooblaščenici izvedenci varstva pred sevanji morajo o svojem delu ministrstvu, pristojnemu za zdravje, poročati najmanj vsako leto, na njeno zahtevo, pa tudi pogosteje.

(5) Ministrstvo, pristojno za zdravje, odvzame pooblastilo za pooblaščenega izvedenca varstva pred sevanji, če je komisija za preverjanje izpolnjevanja pogojev za pooblaščenega izvedenca varstva pred sevanji iz 28. člena tega zakona pri pregledu rednega preverjanja ali pri izrednem pregledu na pobudo pristojnega inšpektorja ugotovila, da pooblaščenici izvedenec ne izpolnjuje pogojev, na podlagi katerih je bilo pooblastilo izdano.

## 28. člen

### (pridobitev pooblastila za izvedenca varstva pred sevanji)

(1) Pravne ali fizične osebe pridobijo pooblastilo za izvajanje del pooblaščenega izvedenca varstva pred sevanji, če za posamezno področje varstva pred sevanji imenujejo odgovorne strokovnjake ter izmed njih določijo odgovornega vodjo strokovnjakov varstva pred sevanji in če izpolnjujejo za izvajanje del pooblaščenega izvedenca predpisane pogoje.

(2) Odgovorni strokovnjak varstva pred sevanji je lahko posameznik, ki izpolnjuje naslednje pogoje:

– da je končal univerzitetni študij in

– da ima po končanem študiju najmanj sedem let delovnih izkušenj na področju ionizirajočih sevanj.

(3) Izvajanje preverjanja pogojev za izvajanje del pooblaščenega izvedenca varstva pred sevanji zagotavlja ministrstvo, pristojno za zdravje.

(4) V soglasju z ministrom, pristojnim za okolje, minister, pristojen za zdravje, določi program preverjanja pogojev iz prejšnjega odstavka in imenuje posebno tričlansko komisijo, ki jo sestavljajo strokovnjaki na področju varstva pred sevanji za preverjanje izpolnjevanja teh pogojev.

(5) Tuja pravna ali fizična oseba pridobi pooblastilo za izvajanje del pooblaščenega izvedenca varstva pred sevanji, če ima po predpisih države, v kateri je registrirana za opravljanje izvedeniških del varstva pred sevanji, enakovredna pooblastila, kot jih za izvedenca za varstvo pred sevanji določa ta zakon.

(6) Izpolnjevanje pogojev tujih pravnih ali fizičnih oseb iz prejšnjega odstavka se ugotavlja po postopku priznavanja kvalifikacij takim osebam, kot ga določa zakon o postopku priznavanja kvalifikacij državljanom držav članic Evropske unije za opravljanje reguliranih poklicev oziroma reguliranih poklicnih dejavnosti v Republiki Sloveniji (Uradni list RS, št. 21/2002).

(7) Minister, pristojen za zdravje, v soglasju z ministrom, pristojnim za okolje, določi podrobneje način in obseg rednega in izjemnega poročanja ter druge pogoje v zvezi z izvajanjem del pooblaščenega izvedenca za posamezna področja varstva pred sevanji.

## 3.4.2 Ugotavljanje izpostavljenosti delavcev

## 29. člen

### (ugotavljanje izpostavljenosti delavcev)

(1) Delodajalec mora zagotoviti, da se redno ugotavlja izpostavljenost delavcev in meri sevanje na delovnem mestu, v primeru interventne izpostavljenosti ali izpostavljenosti ob izrednem dogodku in da se rezultate ugotavljanja izpostavljenosti in merjenja sevanja hrani in o njih poroča ministrstvu, pristojnemu za zdravje.

(2) Ugotavljanje izpostavljenosti delavcev in merjenja sevanja na delovnem mestu lahko izvajajo pravne osebe, ki pridobijo od ministrstva, pristojnega za zdravje, pooblastilo za izvajanje nalog dozimetrije.

## 30. člen

### (pooblaščenici izvajalci dozimetrije)

(1) Pravne osebe pridobijo pooblastilo za izvajanje nalog dozimetrije, če imajo organizirano službo za dozimetrijo in redno zaposlene odgovorne strokovnjake za dozimetrijo ter izmed njih določijo odgovornega vodjo strokovnjakov za dozimetrijo.

(2) Odgovorni strokovnjak za dozimetrijo je lahko posameznik, ki izpolnjuje naslednje pogoje:

– da je končal univerzitetni študij in

– da ima po končanem študiju najmanj pet let delovnih izkušenj s področja izvajanja nalog dozimetrije.

(3) Izvajanje preverjanja pogojev za izvajanje nalog dozimetrije zagotavlja ministrstvo, pristojno za zdravje.

(4) Minister, pristojen za zdravje, določi program preverjanja pogojev iz prejšnjega odstavka in imenuje posebno tričlansko komisijo, ki jo sestavljajo strokovnjaki na področju dozimetrije, za preverjanje izpolnjevanja teh pogojev.

(5) Pooblastilo iz prvega odstavka tega člena se izda za čas največ petih let.

(6) Ministrstvo, pristojno za zdravje, odvzame pooblastilo za pooblaščenega izvajalca dozimetrije, če je komisija za preverjanje izpolnjevanja pogojev za izvajanje nalog dozimetrije pri pregledu rednega preverjanja ali pri izrednem pregledu na pobudo pristojnega inšpektorja ugotovila, da pooblaščenici izvajalec dozimetrije ne izpolnjuje pogojev, na podlagi katerih je bilo pooblastilo izdano.

(7) Minister, pristojen za zdravje, določi podrobneje osnove organiziranosti službe za dozimetrijo in evidence strokovnjakov za dozimetrijo.

### 31. člen

#### (obveznosti pooblaščenih izvajalcev dozimetrije)

(1) Pooblašчени izvajalci dozimetrije morajo poročati delodajalcu in ministrstvu, pristojnemu za zdravje, o meritvah prejetih doz izpostavljenih delavcev, vključno z rezultati meritev na delovnem mestu, ki so bili uporabljeni za oceno osebnih doz.

(2) Delodajalec mora zagotoviti, da se rezultati meritev pooblaščenega izvajalca dozimetrije o ugotavljanju izpostavljenosti delavca posredujejo pooblaščenemu zdravniku, ki izvaja zdravstveni nadzor tega delavca, in da je o svoji prejeti dozi izpostavljeni delavec tudi sam seznanjen.

(3) Če gre za interventno izpostavljenost ali izpostavljenost ob izrednem dogodku, mora pooblaščen izvajalec dozimetrije zagotoviti, da so rezultati ugotavljanja izpostavljenosti delavcev in rezultati o meritvah prejetih doz v primerih preseganja mejnih doz na razpolago ministrstvu, pristojnemu za okolje, in ministrstvu, pristojnemu za zdravje, ter delodajalcu in pooblaščenemu zdravniku v najkrajšem možnem času.

(4) Minister, pristojen za zdravje, podrobneje predpiše:

- pogoje, način izvajanja, obseg in pogostost ugotavljanja sevanja na delovnem mestu,
- način vrednotenja prejetih doz tudi za primere, ko neposredne meritve prejetih doz niso možne,
- vrsto in kakovost odobrene in tipsko preverjene merilne opreme,
- način in obseg poročanja o rezultatih ugotavljanja izpostavljenosti delavcev in o prejetih dozah v primerih izvajanja intervencijskih ukrepov in v primerih dovoljenega preseganja mejnih doz zaradi opravljanja izjemnih nalog,
- način in čas hranjenja podatkov ugotavljanja izpostavljenosti delavcev, ki ga mora zagotoviti delodajalec.

### 32. člen

#### (podatki o izpostavljenosti delavcev)

(1) Podatki o osebnih dozah izpostavljenih delavcev se lahko posredujejo pooblaščenemu zdravniku v nadaljnjo obdelavo in v centralno evidenco doz iz 33. člena tega zakona samo na podlagi pisne privolitve izpostavljenega delavca.

(2) Pisno izjavo izpostavljenega delavca o tem, da dovoli posredovanje podatkov o svojih osebnih dozah v nadaljnjo uporabo skladno z določbami tega zakona, zagotovi delodajalec.

(3) Če izpostavljeni delavec, praktikant ali študent ne privoli v podpis izjave iz prejšnjega odstavka, ga delodajalec ne sme razporediti na delovno mesto, ki je izpostavljeno ionizirajočemu sevanju.

### 33. člen

#### (zbirke podatkov o osebnih dozah izpostavljenih delavcev)

(1) Zaradi ukrepov optimizacije varstva pred ionizirajočimi sevanji in ocenjevanja upravičenosti posameznih sevalnih dejavnosti ter upoštevanja predpisanih mejnih doz se za izpostavljene delavce, ki izvajajo sevalne dejavnosti, vzpostavijo in vodijo zbirke podatkov o osebnih dozah izpostavljenih delavcev.

(2) Zbirke podatkov o osebnih dozah izpostavljenih delavcev upravljajo:

- delodajalci za osebne doze svojih in zunanjih delavcev,
- pooblašчени zdravniki za osebne doze izpostavljenih delavcev, za katere opravljajo zdravstveni nadzor,
- ministrstvo, pristojno za zdravje, za osebne doze vseh izpostavljenih delavcev.

(3) Pooblašчени izvajalci dozimetrije morajo v predpisanih rokih posredovati podatke o osebnih dozah izpostavljenih delavcev v centralno evidenco osebnih doz, ki jo vodi ministrstvo, pristojno za zdravje.

(4) Zbirke podatkov o osebnih dozah izpostavljenih delavcev vsebujejo naslednje podatke: ime in priimek delavca, rojstni datum, rojstni kraj, država rojstva, spol delavca, državljanstvo, poklic delavca, izobrazba, delovno mesto, začetek in konec dela pri delodajalcu, opis delovnega mesta in vira sevanja, datum začetka in prenehanja dela z virom sevanja, ocenjeno mesečno dozo, kumulativno dozo in način meritve ter podatke o prejetih dozah v primerih izrednega dogodka, izvajanja intervencijskih ukrepov in dovoljenega preseganja mejnih doz zaradi opravljanja izjemnih nalog.

(5) Podatki o osebnih dozah izpostavljenega delavca se hranijo, dokler delavec ne dopolni 75 let oziroma bi to starost dopolnil, vendar ne manj kot 30 let po prenehanju opravljanja del izpostavljenega delavca.

(6) Minister, pristojen za zdravje, podrobneje določi način upravljanja s podatki o osebnih dozah izpostavljenih delavcev, roke za posredovanje podatkov v centralno evidenco doz ter obveznosti in način posredovanja podatkov iz centralne evidence doz ministrstvu, pristojnemu za okolje, izpostavljenim delavcem in delodajalcem. Za izpostavljene delavce lahko minister, pristojen za zdravje, določi tudi vsebino in obliko osebne sevalne izkaznice, v katero se vnašajo prejete osebne doze delavca in drugi podatki iz zbirke podatkov o osebnih dozah.

#### 3.4.3 Organizacijski ukrepi varstva izpostavljenih delavcev

### 34. člen

#### (organizacijska enota varstva pred sevanji)

(1) Izvajalec sevalne dejavnosti, ki upravlja jedrski ali sevalni objekt, mora za izvajanje in načrtovanje ukrepov varstva pred ionizirajočimi sevanji zagotoviti delovanje posebne organizacijske enote za varstvo pred sevanji, ki je odgovorna za izvajanje ukrepov varstva pred sevanji.

(2) Organizacijska enota za varstvo pred sevanji mora delovati ločeno od drugih organizacijskih enot.

(3) Več izvajalcev sevalne dejavnosti iz prvega odstavka tega člena lahko ustanovi za opravljanje nalog varstva pred sevanji skupno organizacijsko enoto za varstvo pred sevanji.

(4) Minister, pristojen za zdravje, v soglasju z ministrom, pristojnim za okolje, predpiše organizacijsko zasnovo enote varstva pred sevanji v objektih iz prvega odstavka tega člena ter pogoje za kakovost opreme, obseg in vsebine njenega dela.

### 35. člen

#### (odgovorna oseba za varstvo pred sevanji)

(1) Izvajalec sevalne dejavnosti, ki ne upravlja sevalnega objekta ali jedrskega objekta, mora določiti odgovorno osebo za varstvo pred sevanji.

(2) Odgovorna oseba za varstvo pred sevanji skrbi za izvajanje in načrtovanje ukrepov varstva pred ionizirajočimi sevanji in sodeluje s pristojnimi ministrstvi v zadevah varstva pred ionizirajočimi sevanji.

(3) Izvajalec sevalne dejavnosti mora odgovorni osebi za varstvo pred sevanji zagotoviti strokovno samostojnost pri delu in ustrezne delovne razmere.

(4) Izvajalec sevalne dejavnosti mora sporočiti ministrstvu, ki je izdalo dovoljenje za izvajanje sevalne dejavnosti, koga je imenoval za odgovorno osebo za varstvo pred sevanji in njegova pooblastila.

### 36. člen

#### (usposobljenost izvajalcev varstva pred sevanji)

(1) Delavci, ki opravljajo naloge varstva pred sevanji v organizacijski enoti varstva pred sevanji, in odgovorne osebe za varstvo pred sevanji so posamezniki, ki so končali univerzitetni študij ali visoko šolo in imajo opravljen strokovni izpit za opravljanje nalog varstva pred sevanji.

(2) Posamezniki iz prejšnjega odstavka so lahko tudi tehniki ustrezne stroke, ki zagotavlja znanja, potrebna za opravljanje nalog varstva pred sevanji, če opravijo strokovni izpit za opravljanje nalog varstva pred sevanji.

(3) V soglasju z ministrom, pristojnim za izobraževanje, določita minister, pristojen za zdravje, in minister, pristojen za okolje, seznam izobraževalnih programov ter program in način opravljanja strokovnega izpita za opravljanje nalog varstva pred sevanji, način določanja izpitnih komisij, stroške izpitov in evidence o opravljenih izpiti.

(4) Izvajanje strokovnih izpitov za opravljanje nalog varstva pred sevanji zagotavlja ministrstvo, pristojno za zdravje.

### 37. člen

#### (varstvo delavcev zunanjega izvajalca sevalne dejavnosti)

(1) Zunanji izvajalec sevalne dejavnosti mora za svoje izpostavljene delavce sam ali posredno preko pogodbe z upravljavcem objekta, v katerem so viri sevanja, zagotoviti, da:

- njihove doze ne presežejo predpisanih mejnih doz,
- so primerno usposobljeni in seznanjeni z ukrepi varstva pred sevanji,
- se za njih ugotavlja izpostavljenost po določbah tega zakona,
- se posredujejo podatki o njihovih osebnih dozah v centralno evidenco osebnih doz,
- imajo zdravstveni nadzor v predpisanem obsegu,
- se izvajajo vsi ukrepi njihovega varstva pred sevanji po določbah tega zakona.

(2) Upravljavec objekta, v katerem izpostavljeni delavci zunanjega izvajalca sevalne dejavnosti izvajajo dela, je neposredno odgovoren za varstvo teh delavcev pred ionizirajočimi sevanji v obsegu, ki je neposredno povezan z značilnostmi nadzorovanega območja in dela na njem.

(3) Zunanji izvajalec mora upravljavcu objekta pred začetkom del v nadzorovanem območju posredovati osebne podatke, ocene zdravstvene delazmožnosti, datum zadnjega zdravstvenega pregleda in vrednosti prejetih doz svojih izpostavljenih delavcev v obdobju zadnjih petih let in kumulativno dozo.

(4) Če je zunanji izvajalec tuja pravna oseba, mora upravljavec objekta podatke o izpostavljenih delavcih iz prejšnjega odstavka posredovati tudi ministrstvu, pristojnemu za zdravje, zaradi vpisa podatkov v centralno evidenco osebnih doz.

(5) Upravljavec objekta ne sme začeti del z izpostavljenimi delavci zunanjega izvajalca, če mu ta ni posredoval podatkov iz tretjega odstavka tega člena ali, če izpostavljeni delavec zunanjega izvajalca ni vpisan v centralni evidenci osebnih doz ali, če je iz posredovanih podatkov razvidno, da delavci zunanjega izvajalca po določbah tega zakona ne morejo opravljati del v nadzorovanem območju.

(6) Izpostavljeni delavec zunanjega izvajalca sevalne dejavnosti mora, kolikor je mogoče, sam prispevati k izvajanju ukrepov varstva pred sevanji, kot jih določa ta zakon.

(7) Zunanji izvajalec sevalne dejavnosti, ki je tuja pravna oseba, lahko izvaja dela v nadzorovanem območju, če je pridobil dovoljenje za izvajanje sevalne dejavnosti po tem zakonu ali je pridobil v svoji državi dovoljenje za izvajanje sevalne dejavnosti pod pogoji in po postopkih, ki so enakovredni pogojem in postopkom za pridobitev dovoljenja za izvajanje sevalne dejavnosti iz tega zakona.

(8) Zunanjemu izvajalcu sevalne dejavnosti potrdi izpolnjevanje pogojev iz prejšnjega odstavka ministrstvo, pristojno za okolje, za izvajalce sevalne dejavnosti v zdravstvu pa ministrstvo, pristojno za zdravje.

(9) Minister, pristojen za zdravje, v soglasju z ministrom, pristojnim za okolje, podrobneje določi za upravljavce objektov in za zunanje izvajalce sevalnih dejavnosti obveznosti glede varstva pred sevanji izpostavljenih delavcev zunanjega izvajalca sevalne dejavnosti in način posredovanja in shranjevanja podatkov o osebnih dozah izpostavljenih delavcev zunanjega izvajalca sevalne dejavnosti v centralni evidenci osebnih doz.

### 38. člen

#### (razporeditev delavca in ugovor na razporeditev)

(1) Delodajalec ne sme razporediti delavca na delo v nadzorovanem območju, če zanj ni zagotovil meritve prejetih doz pri pooblaščenem izvajalcu dozimetrije ali če delavec ni vpisan v centralno evidenco osebnih doz.

(2) Če organizacijska enota ali oseba, odgovorna za varstvo pred sevanji, delavec ali pooblaščen zdravnik menijo, da pri razporeditvi delavca na delo v nadzorovanem območju, ki jo je odredil delodajalec, niso bili upoštevani temelji varstva pred sevanji, lahko podajo ugovor na razporeditev.

(3) Ugovor iz prejšnjega odstavka je treba podati ministrstvu, pristojnemu za zdravje, v osmih dneh po razporeditvi delavca.

(4) O ugovoru na razporeditev delavca odloči ministrstvo, pristojno za zdravje, na podlagi mnenja zdravniške komisije, ki jo za pripravo strokovnega mnenja za reševanje ugovorov imenuje minister, pristojen za zdravje.

#### 3.4.4 Zdravstveni nadzor izpostavljenih delavcev

### 39. člen

#### (zdravstveni nadzor izpostavljenih delavcev)

(1) Zdravstveni nadzor izpostavljenih delavcev temelji na načelih, ki veljajo za medicino dela na splošno.

(2) Zdravstveni nadzor izpostavljenih delavcev opravljajo pooblaščen zdravniki.

(3) Delodajalec ne sme zaposliti ali razvrstiti delavca za kakršenkoli čas na delovno mesto izpostavljenega delavca, če je po ugotovitvah zdravstvenega nadzora nezmožen za to delovno mesto.

(4) Zdravstveni nadzor izpostavljenih delavcev iz drugega odstavka tega člena mora v celotnem predpisanem obsegu zagotoviti delodajalec.

(5) Delodajalec mora zagotoviti izredni zdravstveni nadzor izpostavljenih delavcev vsakokrat, ko je bila presežena ali obstaja sum, da je bila presežena, ena od predpisanih mejnih doz ali na zahtevo ministrstva, pristojnega za zdravje, če ta oceni, da je prišlo do čezmerne izpostavljenosti.

(6) Minister, pristojen za zdravje, določi obseg zdravstvenega nadzora izpostavljenih delavcev, ki delajo na opazovanem in nadzorovanem območju, merila za določitev posebnega zdravstvenega nadzora, dekontaminacije in nadaljnega zdravljenja izpostavljenih delavcev v primerih preseganja mejnih doz.

**40. člen****(zdravstveni nadzor po prenehanju dela)**

(1) Minister, pristojen za zdravje, določi merila, na podlagi katerih lahko pooblaščen zdravnik uveljavi zdravstveni nadzor po prenehanju dela izpostavljenega delavca v obliki nadaljnjih pregledov, ukrepov dekontaminacije ali drugih ukrepov zdravstvenega varstva.

(2) Zdravstveni nadzor po prenehanju dela izpostavljenega delavca odredi ministrstvo, pristojno za zdravje, na podlagi pobude pooblaščenega zdravnika, njegovo izvajanje pa mora zagotoviti delodajalec, pri katerem je bil delavec izpostavljen ionizirajočim sevanjem.

**41. člen****(evidenca zdravstvenega varstva izpostavljenih delavcev)**

(1) Evidenca zdravstvenega varstva izpostavljenega delavca se vodi in dopolnjuje po predpisih o zbirkah podatkov s področja zdravstvenega varstva, dokler delavec opravlja dela izpostavljenega delavca, hrani pa se jih dokler izpostavljeni delavec ne dopolni 75 let, oziroma bi to starost dopolnil, vendar ne manj kot 30 let po prenehanju opravljanja del izpostavljenega delavca, ki so povezana s sevalno dejavnostjo.

(2) Evidenca zdravstvenega varstva izpostavljenih delavcev morajo poleg podatkov, predpisanih za zbirke podatkov s področja zdravstvenega varstva, vsebovati tudi podatke o vrsti opravljanja del v okviru sevalne dejavnosti, rezultatih zdravniških pregledov pred zaposlitvijo ali razporeditvijo med izpostavljene delavce, rednih zdravstvenih pregledih in podatke o prejetih osebnih dozah.

(3) Minister, pristojen za zdravje, določi način vodenja ter vsebino evidenc zdravstvenega varstva izpostavljenih delavcev in način hranjenja teh evidenc v celotnem obdobju, določenem s tem zakonom.

**42. člen****(zahteva za presojo ocene zdravstvene delazmožnosti in odrejenih ukrepov zdravstvenega nadzora)**

(1) Izpostavljeni delavec, delodajalec in organizacijska enota ali oseba, odgovorna za varstvo pred sevanji, lahko podajo zahtevo za presojo ocene zdravstvene delazmožnosti, ki jo je za izpostavljenega delavca izdelal pooblaščen zdravnik.

(2) Izpostavljeni delavec in delodajalec lahko podata zahtevo za presojo odreditve posebnih zdravstvenih pregledov zaradi preseganja mejnih doz, ki jih je za izpostavljenega delavca odredil pooblaščen zdravnik.

(3) Zahteva za presojo iz prejšnjih odstavkov se uveljavlja v skladu s predpisi na področju preventivnih zdravstvenih pregledov delavcev.

**3.4.5 Organiziranost zdravstvenega nadzora****43. člen****(nosilci zdravstvenega nadzora)**

(1) Zdravstveni nadzor izpostavljenih delavcev se izvaja v okviru mreže javne zdravstvene službe.

(2) Izvajalci zdravstvene dejavnosti so pooblaščen zdravniki, ki jih za zdravstveni nadzor izpostavljenih delavcev pooblasti minister, pristojen za zdravje.

(3) Minister, pristojen za zdravje, določi pogoje, ki jih morajo izpolnjevati pooblaščen zdravniki.

**44. člen****(zdravstveni nadzor v primeru izrednega dogodka)**

(1) Zdravstveni nadzor izpostavljenih delavcev in prebivalstva v primeru izrednega dogodka zagotavlja država.

(2) Vlada v načrtu izvajanja ukrepov zdravstvenega nadzora izpostavljenih delavcev in prebivalstva v primeru izrednih dogodkov določi nosilce izvajanja ukrepov zdravstvenega nadzora in obseg sredstev za izvedbo ukrepov zdravstvenega nadzora, obveznosti za izvajalce sevalne dejavnosti v zvezi s financiranjem zdravstvenega nadzora v primeru izrednih dogodkov ter druge pogoje, pomembne za učinkovitost izvedbe ukrepov zdravstvenega nadzora.

**3.4.6 Izpostavljenost zaradi prisotnosti naravnih virov sevanja****45. člen****(sistematično pregledovanje delovnega in bivalnega okolja)**

(1) Ministrstvo, pristojno za zdravje, zagotavlja varstvo pred povečano izpostavljenostjo delavcev in posameznikov iz prebivalstva zaradi naravnih virov sevanja s sistematičnim pregledovanjem delovnega in bivalnega okolja.

(2) Varstvo iz prejšnjega odstavka se zagotavlja:

- kjer so delavci oziroma posamezniki iz prebivalstva izpostavljeni radonovim ali toronovim potomcem, sevanju gama ali kakršnikoli drugi izpostavljenosti zaradi naravnih virov v bivalnem okolju in na delovnih mestih, kot je na primer v toplicah, jamah, rudnikih, na mestih pod zemljo in na določenih območjih na površini zemlje,
- kjer se kopičijo materiali ali skladiščijo ali odlagajo odpadki, ki se jih običajno ne obravnava kot radioaktivne, vendar vsebujejo naravno prisotne radionuklide,
- pri letalskih prevozih.

(3) Vlada sprejme program sistematičnega pregledovanja delovnega in bivalnega okolja za območja iz prejšnjega odstavka in ozaveščanja prebivalstva o pomenu ukrepov zmanjšanja prisotnosti naravnih virov sevanja.

**46. člen****(ukrepi za zmanjšanje izpostavljenosti delavcev in posameznikov iz prebivalstva)**

(1) Če se na podlagi sistematičnih pregledovanj iz prejšnjega člena ugotovi, da izpostavljenost posameznikov zaradi naravnih virov sevanja presega vrednosti mejnih doz za posameznika iz prebivalstva, ministrstvo, pristojno za zdravje, odredi delodajalcu ali upravljavcu objektov in naprav izvedbo ukrepov za zmanjšanje izpostavljenosti delavcev in posameznikov iz prebivalstva in izvajanje ukrepov varstva izpostavljenih delavcev v obsegu in na način, kot to velja za izvajalce sevalnih dejavnosti.

(2) Če so delavci ali posamezniki iz prebivalstva izpostavljeni radonu, veljajo ukrepi iz prejšnjega odstavka, če prežete doze presegajo vrednosti, ki jih predpiše minister, pristojen za zdravje.

(3) Če so letalske posadke izpostavljene kozmičnemu sevanju nad mejnimi dozami za posameznika iz prebivalstva, odredi ministrstvo, pristojno za zdravje, letalskemu prevozniku:

- izdelavo ocene o izpostavljenosti delavcev,
- uveljavitev takih delovnih razporeditev, da se čim bolj zmanjša doza, ki jo prejme izpostavljena posadka,
- način obveznega seznanjanja delavcev o tveganju, ki ga povzroča izpostavljenost kozmičnemu sevanju,

– uveljavitev določb za noseče ženske iz 20. člena tega zakona.

(4) Če so doze iz drugega odstavka tega člena presežene v objektih, namenjenih izvajanju vzgojno-varstvenega, kulturnega, zdravstvenega ali izobraževalnega programa, zagotovi sredstva za izvedbo ukrepov za zmanjšanje izpostavljenosti iz prvega odstavka tega člena država.

### **3.5 Izpostavljenost v zdravstvu**

#### **47. člen**

##### **(izpostavljenost v zdravstvu)**

(1) Radiološke posege zaradi diagnostike, zdravljenja in raziskovanja v zdravstvu in pravno-medicinskih postopkov lahko opravljajo osebe, ki imajo dovoljenje za izvajanje sevalne dejavnosti in s strani ministrstva, pristojnega za zdravje, odobren program načrtovanja, napotitve, odobritve in izvajanja radioloških posegov (v nadaljnjem besedilu: program radioloških posegov).

(2) Pri radioloških posegih se lahko uporablja vire sevanja, za katere je ministrstvo, pristojno za zdravje, izdalo potrdilo o vpisu v register virov sevanja ali dovoljenje za uporabo vira sevanja.

#### **48. člen**

##### **(program radioloških posegov)**

(1) Program radioloških posegov iz prvega odstavka prejšnjega člena mora vsebovati:

- seznam radioloških posegov, ki jih imetnik dovoljenja namerava izvajati, in merila za napotitve na te posege z oceno prejetih doz za vse standardne diagnostične radiološke posege,
- seznam virov sevanja, ki se nameravajo uporabljati,
- opis vodenja in shranjevanja podatkov o izvedenih radioloških posegih,
- program zagotavljanja in preverjanja kakovosti radioloških posegov,
- poimenski seznam zdravnikov, odgovornih za radiološke posege,
- poimenski seznam pooblaščenih izvedencev medicinske fizike, odgovornih za optimizacijo radioloških posegov, ocenjevanje obsevanosti pacientov in zagotavljanja kakovosti varstva pred sevanji,
- poimenski seznam radioloških inženirjev.

(2) Program radioloških posegov odobri ministrstvo, pristojno za zdravje, za čas največ petih let.

(3) Minister, pristojen za zdravje, podrobneje določi radiološke posege, za katere je treba pridobiti odobritev programa radioloških posegov, in standardne diagnostične radiološke posege, za katere je treba podati oceno prejetih doz. Minister določi tudi obliko in obseg programa radioloških posegov, postopke načrtovanja, napotitve, odobritve in izvedbe radioloških posegov ter način in obseg poročanja o izpostavljenosti pacientov zaradi radioloških posegov.

#### **49. člen**

##### **(pooblaščenici izvedenci medicinske fizike)**

(1) Naloge pooblaščenih izvedencev medicinske fizike lahko opravljajo osebe, ki pridobijo od ministrstva, pristojnega za zdravje, pooblastilo za opravljanje nalog s področja medicinske fizike.

(2) Pooblaščenici izvedenec medicinske fizike je lahko posameznik, ki izpolnjuje naslednje pogoje:

- da je končal univerzitetni študij, ki zagotavlja znanja s področja medicinske fizike in
- da ima po končanem študiju najmanj pet let delovnih izkušenj s področja medicinske fizike.

(3) Izvajanje preverjanja pogojev za izvajanje del pooblaščenega izvedenca medicinske fizike zagotavlja ministrstvo, pristojno za zdravje.

(4) Minister, pristojen za zdravje, določi program preverjanja pogojev iz prejšnjega odstavka in imenuje posebno strokovno komisijo za preverjanje izpolnjevanja teh pogojev.

(5) Pooblastilo iz prvega odstavka tega člena se izda za največ pet let.

(6) Pooblaščenici izvedenci medicinske fizike morajo o svojem delu ministrstvu, pristojnemu za zdravje, poročati najmanj vsako leto, na njegovo zahtevo, pa tudi pogosteje.

(7) Ministrstvo, pristojno za zdravje, odvzame pooblastilo za pooblaščenega izvedenca medicinske fizike, če je komisija za preverjanje izpolnjevanja pogojev iz četrtega odstavka tega člena pri pregledu rednega preverjanja ali pri izrednem pregledu na pobudo pristojnega inšpektorja ugotovila, da pooblaščenici izvedenec ne izpolnjuje pogojev, na podlagi katerih je bilo pooblastilo izdano.

#### **50. člen**

##### **(pogoji za izvedbo radiološkega posega)**

(1) Posamezni radiološki poseg se lahko izvede samo, če ga predpiše napotni zdravnik, odobri pa zdravnik, odgovoren za radiološki poseg, ki nosi klinično odgovornost za radiološki poseg.

(2) Radiološki poseg za pravno-medicinske namene se lahko izvede, če zdravnik, odgovoren za radiološki poseg, presodi, da bi poseg lahko koristil preiskovani osebi, in oseba vanj privoli.

(3) Zdravnik, odgovoren za radiološki poseg, ob upoštevanju namena in cilja posega, v sodelovanju z radiološkim inženirjem določi takšne pogoje posega, da se ta opravi z najmanj škodo za pacienta.

(4) Radiološki inženir oziroma izvajalec radiološkega posega izvede radiološki poseg skladno s pogoji dobre radiološke prakse.

(5) Pri radioloških posegih je treba zagotoviti, da:

- je pričakovana korist zaradi posega upravičena v primerjavi s tveganjem ali škodo za zdravje ljudi,
- je izpostavljenost pacientov pri diagnostičnih posegih optimizirana tako, da je prejeta doza tako nizka, kot je to razumno dosegljivo ob upoštevanju pričakovanih ciljev posega,
- je prejeta doza v radioterapiji načrtovana za vsakega pacienta posebej in to tako, da je izpostavljenost izven kliničnih volumnov tako nizka, kot je to razumno dosegljivo in izvedljivo v skladu z namenom terapije,
- pri diagnostičnem posegu v povprečju niso preseženi odobreni diagnostični referenčni nivoji.

(6) Ministrstvo, pristojno za zdravje, zagotavlja uveljavljanje diagnostičnih referenčnih nivojev za vse standardne diagnostične radiološke posege s sistematičnim pregledovanjem

značilnih doz pacientov pri teh posegih.

(7) Diagnostične referenčne nivoje določi minister, pristojen za zdravje, na podlagi rezultatov sistematičnega pregledovanja iz prejšnjega odstavka, ob upoštevanju mnenja strokovnega sveta za vprašanja varstva posameznikov pred ionizirajočimi sevanji, radioloških posegov in uporabe virov sevanja v zdravstvu in veterinarstvu.

(8) Minister, pristojen za zdravje, podrobneje določi: pogoje glede izvajanja sistematične zgodnje diagnostike, biomedicinskih in medicinskih raziskav, pravno-medicinskih posegov, posebnih radioloških posegov za otroke ter nosečnice in doječe ženske ter prostovoljne pomoči pri negi in oskrbi pacientov; vsebine obveznega izobraževanja in usposabljanja izvajalcev radiološkega posega; merila sprejemljivosti opreme za izvajanje radioloških posegov; posebne postopke za radioterapijo, diagnostično in interventno radiologijo ter nuklearno medicino; programe zagotavljanja kakovosti in oblike strokovnega nadzora.

#### 51. člen

##### (ocenjevanje in preverjanje radioloških posegov)

(1) Izvajalec sevalne dejavnosti, ki opravlja radiološke posege, mora redno, celovito in sistematično ocenjevati in preverjati radiološke posege glede meril iz petega odstavka prejšnjega člena.

(2) Minister, pristojen za zdravje, določi pogostost, obseg in način ocenjevanja in preverjanja radioloških posegov ter način in roke poročanja.

(3) Ne glede na predpisano pogostost ocenjevanja in pregledovanja radioloških posegov mora izvajalec sevalne dejavnosti, ki opravlja radiološke posege, zagotoviti pregled programa radioloških posegov neposredno po vsakem izrednem dogodku, za katerega je bila odrejena sanacija posledic po tem zakonu.

(4) Minister, pristojen za zdravje, določi tudi primere izrednih dogodkov pri radioloških posegih, ko ministrstvo, pristojno za zdravje, samo odredi ocenjevanje in preverjanje radiološkega posega.

#### 52. člen

##### (poročilo o ocenjevanju in preverjanju radioloških posegov)

(1) Izvajalec sevalne dejavnosti, ki opravlja radiološke posege, o ocenjevanju in preverjanju radioloških posegov sestavi poročilo.

(2) Izvajalec sevalne dejavnosti pripravi predlog sprememb programa radioloških posegov, če na podlagi poročila iz prejšnjega odstavka presodi, da program po merilu o najnižji škodi za pacienta ni ustrezen.

(3) Poročilo iz prvega odstavka tega člena in predlog sprememb programa radioloških posegov iz prejšnjega odstavka mora odobriti ministrstvo, pristojno za zdravje.

#### 53. člen

##### (zbirke podatkov o osebnih dozah zaradi radioloških posegov)

(1) Zaradi ocenjevanja upravičenosti radioloških posegov se vzpostavijo in vodijo zbirke podatkov o opravljenih radioloških posegih.

(2) Zbirke podatkov o izvedenih radioloških posegih upravljajo izvajalci radioloških posegov in ministrstvo, pristojno za zdravje.

(3) Zbirke podatkov o izvedenih radioloških posegih vsebujejo naslednje podatke: ime in priimek pacienta, številka zdravstvenega zavarovanja, rojstni datum, datum posega, vrsta posega, podatki o izvedbi posega, ki so osnova za izračun prejete doze.

(4) Ministrstvo, pristojno za zdravje, vodi centralno evidenco izvedenih radioloških posegov.

(5) Izvajalci radioloških posegov morajo posredovati podatke o izvedenih radioloških posegih v centralno evidenco izvedenih radioloških posegov.

(6) Podatki o izvedenih radioloških posegih se lahko posredujejo v nadaljnjo obdelavo in v centralno evidenco izvedenih radioloških posegov samo na podlagi pisne privolitve pacienta ali njegovega zakonitega zastopnika.

(7) Pisno izjavo iz prejšnjega odstavka zagotovi izvajalec radioloških posegov. Izjava se lahko nanaša na posamezni radiološki poseg ali na vse radiološke posege, izvedene v določenem obdobju zdravljenja.

(8) Vsak pacient oziroma njegov zakoniti zastopnik ima pravico pridobiti od zdravnika, odgovornega za radiološki poseg, podatke o dozah, ki jih je prejel med izvajanjem radioloških posegov.

(9) Podatki o izvedenih radioloških posegih se hranijo najmanj pet let po pacientovi smrti, vendar ne manj kot 30 let po izvedenem radiološkem posegu.

(10) Minister, pristojen za zdravje, podrobneje določi vsebino, obseg in roke poročanja ter način upravljanja s podatki o izvedenih radioloških posegih.

### 3.6 Poročilo o ocenah prejetih doz za prebivalstvo

#### 54. člen

##### (poročilo o ocenah prejetih doz za prebivalstvo)

(1) Ministrstvo, pristojno za zdravje, vsako leto pripravi poročilo o ocenah prejetih doz za prebivalstvo kot sestavni del poročila o varstvu pred ionizirajočimi sevanji in jedrski varnosti.

(2) Poročilo o ocenah prejetih doz za prebivalstvo mora vsebovati:

- realno oceno doz, ki jih zaradi izvajanja sevalnih dejavnosti prejmejo prebivalci kot celota in kot posamezne referenčne skupine,
- opredelitev značilnih referenčnih skupin prebivalstva ob upoštevanju dejanskih poti prenosa radioaktivnih snovi,
- oceno doz zaradi zunanega sevanja in oceno doz notranjega sevanja zaradi vnosa radionuklidov.

(3) Pri izdelavi ocene doz za prebivalce se uporabi podatke:

- monitoringa radioaktivnosti okolja iz 123. člena tega zakona in monitoringa v primeru povečane radioaktivne kontaminacije iz 90. člena tega zakona,
- sistematičnega pregledovanja bivalnega in delovnega okolja zaradi naravnih virov sevanja,
- obratovalnega monitoringa radioaktivnosti sevalnih objektov in jedrskih objektov zaradi dovoljenih izpustov odpadnih radioaktivnih snovi v okolje,
- iz zbirk podatkov o osebnih dozah izpostavljenih delavcev,
- iz zbirk podatkov o izvedenih radioloških posegih.

(4) Minister, pristojen za zdravje, določi, v zvezi s pripravo poročila o ocenah doz za prebivalstvo, način zbiranja podatkov, shranjevanje dokumentacije glede meritev zunanjih doz, metodologijo za ocenjevanje vnosa radionuklidov in radioaktivne kontaminacije ter metodologijo za ocenjevanje doz, ki so jih prejele referenčne skupine prebivalstva in prebivalstvo kot celota.

## 4. SEVALNA IN JEDRSKA VARNOST

#### 4.1 Razvrščanje objektov

##### 55. člen

###### (razvrščanje objektov)

- (1) Objekti se glede zahtevanih ukrepov zaradi sevalne ali jedrske varnosti razvrstijo v jedrske objekte, sevalne objekte in manj pomembne sevalne objekte.
- (2) Vlada določi merila za razvrščanje objektov med sevalne objekte in manj pomembne sevalne objekte.

##### 56. člen

###### (odločba o statusu objekta)

V postopku za pridobitev dovoljenja za gradnjo oziroma izvedbo gradbenih del ali razgradnjo izda ministrstvo, pristojno za okolje, investitorju za sevalni objekt ali jedrski objekt naslednje odločbe:

- začasno odločbo za status jedrskega ali status sevalnega objekta v postopku izdaje okoljevarstvenega soglasja,
- odločbo za status jedrskega ali status sevalnega objekta pred začetkom gradnje v postopku izdaje soglasja k gradnji oziroma soglasja k izvedbi gradbenih del,
- odločbo za prenehanje statusa jedrskega ali statusa sevalnega objekta po zaključku razgradnje po postopkih tega zakona.

#### 4.2 Zagotavljanje sevalne in jedrske varnosti

##### 57. člen

###### (prepoved in zagotavljanje varnosti objekta)

(1) Jedrskega objekta, sevalnega objekta ali manj pomembnega sevalnega objekta se ne sme graditi, preizkušati, z njim obratovati ali ga kako drugače uporabljati, ali z njim trajno prenehati obratovati, če za to niso izdana soglasja ali dovoljenja po tem zakonu.

(2) Varnost objekta iz prejšnjega odstavka vključno z varnostjo pri ravnanju z radioaktivnimi snovmi, radioaktivnimi odpadki ali izrabljenim gorivom, ki so v teh objektih ali v njih nastajajo, mora zagotoviti upravljavec objekta.

##### 58. člen

###### (izvedenci za sevalno in jedrsko varnosti)

- (1) Upravitelji jedrskih in sevalnih objektov se morajo glede posameznih vprašanj sevalne in jedrske varnosti posvetovati s pooblaščenimi izvedenci za sevalno in jedrsko varnost.
- (2) Pooblaščen izvedenci za sevalno in jedrsko varnost so pravne ali fizične osebe, ki pridobijo pooblastilo ministrstva, pristojnega za okolje.
- (3) Pooblastilo iz prejšnjega odstavka se izda za posamezno področje sevalne in jedrske varnosti ali za več področij sevalne in jedrske varnosti skupaj ter za čas največ petih let.
- (4) Pooblaščen izvedenci za sevalno in jedrsko varnost morajo o svojem delu ministrstvu, pristojnemu za okolje, poročati vsako leto, na njegovo zahtevo, pa tudi pogosteje.

(5) Ministrstvo, pristojno za okolje, odvzame pooblastilo za pooblaščenega izvedenca za sevalno in jedrsko varnost, če je komisija za preverjanje izpolnjevanja pogojev za pooblaščenega izvedenca za sevalno in jedrsko varnost iz 59. člena tega zakona pri pregledu rednega preverjanja ali pri izrednem pregledu na pobudo pristojnega inšpektorja ugotovila, da pooblaščen izvedenec ne izpolnjuje pogojev, na podlagi katerih je bilo pooblastilo izdano.

##### 59. člen

###### (pridobitev pooblastila za izvedenca za sevalno in jedrsko varnost)

(1) Pravne ali fizične osebe pridobijo pooblastilo za izvajanje del pooblaščenega izvedenca za sevalno in jedrsko varnost, če za posamezna področja jedrske in sevalne varnosti, za katera nameravajo pridobiti pooblastilo, imenujejo odgovorne strokovnjake ter izmed njih določijo odgovornega vodjo področja jedrske in sevalne varnosti in izpolnjujejo za izvajanje del pooblaščenega izvedenca predpisane pogoje.

(2) Odgovorni strokovnjak jedrske in sevalne varnosti je lahko posameznik, ki izpolnjuje naslednje pogoje:

- da je končal univerzitetni študij in
- da ima po končanem študiju najmanj sedem let delovnih izkušenj na področju sevalne in jedrske varnosti.

(3) Izvajanje preverjanja pogojev za izvajanje del pooblaščenega izvedenca za sevalno in jedrsko varnost zagotavlja ministrstvo, pristojno za okolje.

(4) Minister, pristojen za okolje, določi program preverjanja pogojev iz prejšnjega odstavka in imenuje posebno tričlansko komisijo, ki jo sestavljajo strokovnjaki na področju sevalne in jedrske varnosti, za preverjanje izpolnjevanja teh pogojev.

(5) Tuja pravna ali fizična oseba pridobi pooblastilo za izvajanje del pooblaščenega izvedenca za sevalno in jedrsko varnost, če ima po predpisih države, v kateri je registrirana za ocenjevanje sevalne in jedrske varnosti, enakovredna pooblastila, kot jih za izvedenca za sevalno in jedrsko varnost določa ta zakon.

(6) Izpolnjevanje pogojev tujih pravnih ali fizičnih oseb iz prejšnjega odstavka se ugotavlja po postopku priznavanja kvalifikacij takim osebam, kot ga določa zakon o postopku priznavanja kvalifikacij državljanom držav članic Evropske unije za opravljanje reguliranih poklicev oziroma reguliranih poklicnih dejavnosti v Republiki Sloveniji (Uradni list RS, št. 21/2002).

(7) Minister, pristojen za okolje, določi podrobneje evidence pooblaščenih izvedencev, način in obseg rednega in izjemnega poročanja ter druge pogoje, ki jih morajo v zvezi z ocenjevanjem sevalne in jedrske varnosti izpolnjevati pooblaščen izvedenci za posamezno področje sevalne in jedrske varnosti.

##### 60. člen

###### (uporaba izkušenj obratovalnih dogodkov)

- (1) Upravljavec sevalnega ali jedrskega objekta mora zagotoviti, da se izvajajo programi zbiranja in analiziranja obratovalnih izkušenj sevalnih ali jedrskih objektov.
- (2) Ugotovitve programov iz prejšnjega odstavka mora upravljavec sevalnega ali jedrskega objekta upoštevati pri ocenjevanju, preverjanju in izboljšanju sevalne in jedrske varnosti.
- (3) Minister, pristojen za okolje, določi način in pogostost poročanja o izvajanju programov zbiranja in analiziranja obratovalnih izkušenj sevalnih ali jedrskih objektov.

##### 61. člen

###### (zagotovitev finančnih sredstev)

(1) Upravljavec sevalnega objekta ali jedrskega objekta mora imeti za izvajanje predpisanih ukrepov sevalne ali jedrske varnosti zagotovljena finančna sredstva v vsej obratovalni življenjski dobi objekta.

(2) Finančna sredstva iz prejšnjega odstavka morajo biti zadostna tudi za plačilo vseh stroškov ravnanja z radioaktivnimi odpadki, ki nastajajo zaradi obratovanja objekta, ravnanja z izrabljenim gorivom, če gre za jedrski objekt pa tudi razgradnje objekta.

(3) Finančna sredstva iz prvega odstavka tega člena morajo upravljavcu objekta zagotavljati vsakokratni lastniki objekta v višini vseh stroškov obratovanja in investicijskega vzdrževanja vključno z vlaganji v tehnološko obnovo, povezano z ukrepi sevalne ali jedrske varnosti.

(4) Vlada določi obliko jamstev in način uveljavljanja jamstev za finančna sredstva, potrebna za zaustavitev obratovanja in razgradnjo objekta, v primeru subsidiarnega ukrepanja države zaradi stečaja upravljavca, njegove likvidacije ali če upravljavec opusti izvajanje ukrepov sevalne ali jedrske varnosti.

(5) Če se gradnja odlagališča ali razgradnja jedrskega objekta financira iz sredstev namenskega sklada, ustanovljenega z zakonom, se finančna sredstva iz prvega odstavka tega člena, potrebna za zaustavitev obratovanja in razgradnjo objekta, zagotavljajo v skladu s predpisi o financiranju gradnje odlagališča radioaktivnih odpadkov in razgradnje jedrskega objekta.

(6) Ustreznost zagotavljanja finančnih sredstev, njihove višine in oblike jamstev ter načina uveljavljanja jamstev ugotavlja ministrstvo, pristojno za okolje, v postopku izdaje dovoljenja za obratovanje sevalnega ali jedrskega objekta.

## **62. člen**

### **(kvalifikacije delavcev)**

(1) V vsej obratovalni življenjski dobi sevalnega objekta ali jedrskega objekta mora upravljavec zagotoviti zadostno število kvalificiranih delavcev s primerno izobrazbo, usposobljenih in dodatno šolanih za vse dejavnosti, ki so povezane s sevalno in jedrsko varnostjo.

(2) Dela in naloge upravljanja tehnološkega procesa v objektu iz prejšnjega odstavka in nadzora nad tem upravljanjem smejo opravljati delavci, ki izpolnjujejo predpisane pogoje glede strokovne usposobljenosti, psihofizičnih lastnosti in odvisnosti od alkohola in mamil.

(3) Delodajalec mora zagotavljati redno obnavljanje strokovnega znanja kvalificiranih delavcev ter preverjati njihovo usposobljenost, psihofizične lastnosti in odvisnosti od alkohola in mamil.

(4) Izpolnjevanje pogojev za dela in naloge iz drugega odstavka tega člena izkazuje kvalificirani delavec z dovoljenjem, ki mu ga za opravljanje teh del in nalog izda ministrstvo, pristojno za okolje.

(5) Dovoljenje za opravljanje del in nalog iz drugega odstavka tega člena se izda za čas največ petih let.

(6) Ministrstvo, pristojno za okolje, imenuje posebno strokovno komisijo za preverjanje izpolnjevanja predpisanih pogojev delavcev za opravljanje del in nalog iz drugega odstavka tega člena.

(7) Dovoljenje za opravljanje del in nalog iz drugega odstavka tega člena se izda za določen čas na podlagi poročila komisije za preverjanje izpolnjevanja predpisanih pogojev o uspešno opravljeni preveritvi delavca v zvezi s pogoji za opravljanje del in nalog iz drugega odstavka tega člena.

(8) Ministrstvo, pristojno za okolje, odvzame dovoljenje za opravljanje del in nalog iz drugega odstavka tega člena, če je komisija za preverjanje izpolnjevanja predpisanih pogojev pri pregledu rednega preverjanja ali pri izrednem pregledu na pobudo pristojnega inšpektorja ugotovila, da delavec ne izpolnjuje pogojev, na podlagi katerih je bilo dovoljenje izdano.

(9) Minister, pristojen za okolje, v soglasju z ministrom, pristojnim za zdravje, določi dela in naloge, za katere morajo delavci izpolnjevati pogoje iz drugega odstavka tega člena, podrobneje določi pogoje glede strokovne usposobljenosti, psihofizičnih lastnosti in odvisnosti od alkohola in mamil, način preverjanja teh pogojev, pogostost pregledov rednega preverjanja in sestavo komisije za preverjanje izpolnjevanja predpisanih pogojev.

## **63. člen**

### **(zagotavljanje kakovosti)**

(1) Upravljavec sevalnega objekta ali jedrskega objekta mora načrtovano in sistematično izvajati ukrepe za zadostitev zahtev po kakovosti za sestavne dele, sisteme vodenja in nadzora tehnoloških procesov ali konstrukcije, vključno z računalniško programsko opremo ter v zvezi s tem povezane storitve.

(2) Upravljavec objekta iz prejšnjega odstavka mora za zagotavljanje kakovosti vzpostaviti in izvajati program zagotavljanja kakovosti.

(3) Minister, pristojen za okolje, določi podrobnejše zahteve glede vsebine in oblike programa zagotavljanja kakovosti.

## **4.3 Posegi v prostor**

### **64. člen**

#### **(umestitev jedrskega objekta v prostor)**

(1) Načrtovanje prostorske razmestitve jedrskih objektov ter pogojev za njihovo umestitev na prostorsko in funkcionalno zaokroženem območju se izvede z državnim lokacijskim načrtom.

(2) Podlaga za državni lokacijski načrt vsakega jedrskega objekta je v prostorskih sestavinah dolgoročnega plana Republike Slovenije.

(3) Za pripravo državnega lokacijskega načrta je odgovoren minister, pristojen za okolje.

### **65. člen**

#### **(analiza varnosti območja za umestitev jedrskega objekta)**

(1) Izbira območja za umestitev jedrskega objekta se izvede na podlagi posebne varnostne analize, na podlagi katere se ovrednoti:

– vse dejavnike na območju za umestitev jedrskega objekta, ki lahko vplivajo na jedrsko varnost objekta med njegovo življenjsko dobo in

– vpliv zaradi obratovanja objekta na prebivalstvo in okolje.

(2) Podrobnejšo vsebino in obseg analize iz prejšnjega odstavka določi v postopku priprave državnega lokacijskega načrta iz prejšnjega člena ministrstvo, pristojno za okolje.

### **66. člen**

#### **(okoljevarstveno soglasje)**

(1) Za pridobitev dovoljenja za poseg v prostor je treba za sevalni objekt ali jedrski objekt pridobiti okoljevarstveno soglasje. Organ, pristojen za izdajo okoljevarstvenega soglasja, v predhodnem postopku za ta objekt določi tudi pogoje glede sevalne in jedrske varnosti in vsebino poročila o vplivih na okolje v delu, ki se nanaša na sevalno in jedrsko varnost.

(2) Pogoje in obseg ter vsebino poročila o vplivih na okolje iz prejšnjega odstavka pripravi organ, pristojen za izdajo okoljevarstvenega soglasja, na podlagi predloga ministrstva, pristojnega za okolje.

### **67. člen**

#### **(predhodno soglasje o sevalni in jedrski varnosti)**

(1) V postopku za izdajo dovoljenja za poseg v prostor mora organ, pristojen za izdajo okoljevarstvenega soglasja, pred izdajo okoljevarstvenega soglasja za sevalni objekt ali jedrski objekt pridobiti od ministrstva, pristojnega za okolje, predhodno soglasje o sevalni in jedrski varnosti.

(2) Predhodno soglasje o sevalni in jedrski varnosti iz prejšnjega odstavka lahko vsebuje zahteve po dopolnitvi ali spremembi poročila o vplivih na okolje in predloge pogojev k okoljevarstvenemu soglasju.

(3) S predlogi pogojev k okoljevarstvenem soglasju se v predhodnem soglasju določijo predvsem:

- obseg in vsebine projekta za izvedbo po predpisih o graditvi objektov, če gre za gradnjo ali razgradnjo objekta oziroma projekta za izvedbo rudarskih del po predpisih o rudarstvu, če gre za rudarska dela zaradi pridobivanja ali opustitve pridobivanja jedrskih mineralnih surovin,
- stopnje dovoljene obremenjenosti okolja zaradi ionizirajočih sevanj,
- obseg območja omejene rabe prostora zaradi izvajanja ukrepov sevalne in jedrske varnosti in omejitve rabe prostora v takem območju,
- druge predpisane pogoje jedrske in sevalne varnosti.

#### **4.4 Gradnje oziroma izvedbe gradbenih in rudarskih del**

##### **68. člen**

###### **(gradnje, ki vplivajo na jedrsko varnost)**

(1) K vlogi za izdajo dovoljenja za gradnjo objekta oziroma izvedbo gradbenih del, zaradi katerih je treba izvajati ukrepe jedrske varnosti, mora investitor priložiti soglasje ministrstva, pristojnega za okolje.

(2) Gradnja objekta oziroma izvedba gradbenih del iz prejšnjega odstavka je:

- gradnja, rekonstrukcija ali razgradnja jedrskega objekta in
- izvedba gradbenih del na območju omejene rabe zaradi jedrskega objekta, ki vplivajo na jedrsko varnost.

(3) Vlada določi vsebino projektne dokumentacije za gradnjo jedrskega objekta in izvedbo gradbenih del na območju omejene rabe in merila za določitev območij omejene rabe zaradi jedrskega objekta, merila za prepovedi gradenj na teh območjih ter vrsto gradenj na teh območjih, za katere je treba k vlogi za izdajo dovoljenja za gradnjo objekta ali izvedbe gradbenih del priložiti soglasje ministrstva, pristojnega za okolje.

##### **69. člen**

###### **(gradnje, ki vplivajo sevalno varnost)**

(1) K vlogi za izdajo dovoljenja za gradnjo objekta oziroma izvedbo gradbenih ali rudarskih del, zaradi katerih je treba izvajati ukrepe sevalne varnosti, mora investitor priložiti soglasje ministrstva, pristojnega za zdravje.

(2) Gradnja objekta oziroma izvedba gradbenih ali rudarskih del iz prejšnjega odstavka je:

- gradnja ali razgradnja sevalnega objekta,
- izvedba rudarskih del zaradi izkoriščanja ali opustitve izkoriščanja jedrskih mineralnih surovin,
- gradnja ali razgradnja objekta za pridobivanje, predelavo ali obogatitev jedrskih mineralnih surovin,
- gradnja odlagališča za rudarsko jalovino ali hidrometalurško jalovino, ki nastane pri pridobivanju jedrskih surovin,
- gradnja ali razgradnja manj pomembnega sevalnega objekta.

(3) Vlada določi vsebino projektne dokumentacije za gradnjo objekta in izvedbo gradbenih del ali rudarskih del iz prvega odstavka tega člena.

##### **70. člen**

###### **(informacija o posegih v prostor, ki vplivajo na sevalno in jedrsko varnost)**

(1) Investitor, ki namerava graditi objekte oziroma izvajati gradbena ali rudarska dela iz 68. in 69. člena tega zakona, lahko od ministrstva, pristojnega za izdajo soglasja h gradnji objekta oziroma izvedbi gradbenih ali rudarskih del po tem zakonu, zahteva informacijo v zvezi s pogoji, ki jih mora izpolnjevati nameravana gradnja, nanašajo pa se na sevalno ali na jedrsko varnost.

(2) Informacijo iz prejšnjega odstavka se izda najkasneje v 90 dneh po prejemu zahteve.

##### **71. člen**

###### **(soglasje h gradnji ali razgradnji objekta)**

(1) K vlogi za pridobitev soglasja iz 68. in 69. člena tega zakona mora investitor, ki namerava graditi ali razgraditi sevalni objekt ali jedrski objekt, priložiti k projektni dokumentaciji varnostno poročilo in mnenje pooblaščenega izvedenca za sevalno in jedrsko varnost.

(2) Varnostno poročilo mora prikazati za objekt, ki se gradi ali razgrajuje:

- temeljne varnostne in projektne rešitve objekta,
- lokacijo objekta z analizo lokacije,
- tehnične karakteristike objekta vključno z opisom radioaktivnih snovi oziroma jedrskih snovi in drugih virov sevanja,
- varstvo pred ionizirajočimi sevanji vključno z oceno varstva izpostavljenih delavcev pred sevanji,
- oceno izpostavljenosti prebivalstva in okolja,
- organizacijo dela vključno s programi strokovnega usposabljanja in organiziranostjo varstva pred sevanji,
- ravnanje z radioaktivnimi odpadki in izrabljenim gorivom,
- fizično varovanje objekta,
- načrt zaščite in reševanja objekta po predpisih o varstvu pred naravnimi in drugimi nesrečami oziroma posebni načrt zaščite in reševanja objekta, če gre za objekt, za katerega načrta zaščite in reševanja objekta po predpisih o varstvu pred naravnimi in drugimi nesrečami ni treba izdelati,
- programe poskusnega obratovanja, če gre za gradnjo objekta,
- varnostno analizo, če gre za jedrski objekt,
- obratovalne pogoje in omejitve za varno obratovanje za čas poskusnega obratovanja in med rednim obratovanjem,
- zagotavljanje kakovosti,

- predvidene izpuste radioaktivnih snovi v okolje,
- program meteoroloških meritev in obratovalnega monitoringa radioaktivnosti,
- načrt dolgoročnega nadzora, če gre za odlagališče.

(3) Če gre za razgradnjo objekta, se vsebina varnostnega poročila nanaša na razgradnjo objekta in z njo povezanimi ukrepi sevalne ali jedrske varnosti.

(4) Oseba, ki namerava graditi ali razgraditi objekt, mora zagotoviti, da se varnostno poročilo dopolni, če pride med gradnjo ali razgradnjo objekta ali v času poskusnega obratovanja do sprememb stanja, na katerega se nanaša varnostno poročilo.

(5) Soglasje iz 68. in 69. člena tega zakona se izda k projektu za pridobitev gradbenega dovoljenja.

(6) Ministrstvo, pristojno za okolje, odobri varnostno poročilo v postopku izdaje soglasja iz prejšnjega odstavka.

(7) Minister, pristojen za okolje, podrobneje določi vsebino projektne dokumentacije iz prvega odstavka tega člena in vsebino varnostnega poročila.

#### **72. člen**

##### **(načrt fizičnega varovanja)**

K varnostnemu poročilu iz prejšnjega člena mora investitor priložiti načrt fizičnega varovanja iz 119. člena tega zakona kot ločen in tajen dokument v skladu s predpisi o tajnosti podatkov.

#### **73. člen**

##### **(odlaganje izrabljenega goriva in radioaktivnih odpadkov)**

(1) Če se vloga za pridobitev soglasja nanaša na gradnjo objekta za odlaganje izrabljenega goriva ali za odlaganje radioaktivnih odpadkov, mora investitor poleg projektne dokumentacije in varnostnega poročila iz 71. člena tega zakona k vlogi priložiti tudi:

- varnostno poročilo objektov odlagališča za obdobje po njegovem zaprtju,
- mnenje pooblaščenega izvedenca za sevalno in jedrsko varnost,
- finančna jamstva za izvedbo vseh del do zaprtja odlagališča,
- finančna jamstva za plačilo stroškov dolgoročnega nadzora odlagališča po njegovem zaprtju,
- izjavo o brezplačnem prenosu zemljišč, ki ga zajema območje odlaganja, v last države ter načrt prenosa.

(2) Z varnostnim poročilom o objektih odlagališča za obdobje po njegovem zaprtju se oceni vsa možna tveganja zaradi izrabljenega goriva ali radioaktivnih odpadkov in oceni izpostavljenost prebivalstva po zaprtju odlagališča in izpostavljenost delavcev na odlagališču med vzdrževanjem odlagališča in izvajanjem dolgoročnega nadzora objekta odlagališča po njegovem zaprtju.

(3) Z načrtom dolgoročnega nadzora objektov odlagališča se mora prikazati:

- obseg in vsebino obratovalnega monitoringa radioaktivnosti za odlagališče in monitoringa naravnih pojavov, ki vplivajo na dolgoročno stabilnost odlagališča, in delovanje posameznih delov odlagališča,
- merila, na podlagi katerih se glede na rezultate obratovalnega monitoringa iz prejšnje alinee in inšpekcijskega nadzora odloča o izvedbi vzdrževalnih del na odlagališču.

(4) Soglasje iz prvega odstavka tega člena se izda k projektu za pridobitev gradbenega dovoljenja.

(5) Ministrstvo, pristojno za okolje, podrobneje določi vsebino varnostnega poročila o objektih odlagališča za obdobje po njegovem zaprtju in vsebino načrta dolgoročnega nadzora objektov odlagališča v predlogu pogojev k okoljevarstvenem soglasju.

#### **74. člen**

##### **(drugi predpisi)**

Minister, pristojen za okolje, in minister, pristojen, za zdravje, v soglasju z drugimi pristojnimi ministri določita za sevalne objekte, jedrske objekte in za manj pomembne sevalne objekte, pravila ravnanja, tehnične zahteve in oblike obveznega ravnanja v zvezi s sevalno ali jedrsko varnostjo.

#### **75. člen**

##### **(soglasje k rudarskim delom)**

(1) Pred izdajo dovoljenja za izvedbo rudarskih del zaradi pridobivanja ali opustitve pridobivanja jedrskih mineralnih surovin in z njimi povezanimi gradnjami oziroma izvedbami gradbenih del, mora investitor pridobiti soglasje ministrstva, pristojnega za okolje, za:

- gradnjo ali opustitev rudarskega objekta za pridobivanje jedrskih mineralnih surovin,
- gradnjo ali razgradnjo rudarskega objekta za predelavo ali obogatitev jedrskih mineralnih surovin, kot je drobljenje, sejanje in ločevanje po fizikalnih ali fizikalno-kemičnih postopkih,
- gradnjo ali zaprtje odlagališča za rudarsko ali hidrometalurško jalovino, ki nastane pri obdelavi jedrskih mineralnih surovin.

(2) K vlogi za pridobitev soglasja iz prejšnjega odstavka je treba priložiti predvsem:

- dokumentacijo, določeno s predpisi o rudarstvu,
- varnostno poročilo, iz katerega je razvidno, da so pri načrtovanju rudarskih del upoštevani predpisi s področja sevalne varnosti in pogoji o sevalni varnosti iz okoljevarstvenega soglasja,
- mnenje pooblaščenega izvedenca za sevalno in jedrsko varnost.

(3) Soglasje iz prvega odstavka tega člena se izda k projektu za izdajo dovoljenja za izvedbo rudarskih del.

(4) Ministrstvo, pristojno za okolje, podrobneje določi vsebino varnostnega poročila v predlogu pogojev k okoljevarstvenem soglasju.

#### **76. člen**

##### **(odlagališče rudarske in hidrometalurške jalovine)**

(1) Vlogi za pridobitev soglasja h gradnji odlagališča rudarske ali hidrometalurške jalovine, ki nastane pri izkoriščanju jedrskih mineralnih surovin, je treba poleg projektne dokumentacije in varnostnega poročila iz 71. člena tega zakona priložiti tudi:

- varnostno poročilo za čas obratovanja odlagališča ter za obdobje po opustitvi odlaganja,

- mnenje pooblaščenega izvedenca za sevalno in jedrsko varnost,
- finančna jamstva za izvedbo vseh del do zaprtja odlagališča,
- finančna jamstva za plačilo stroškov dolgoročnega nadzora odlagališča,
- izjavo o brezplačnem prenosu zemljišč, ki ga zajema območje odlaganja, v last države ter načrt prenosa.

(2) Z varnostnim poročilom o odlagališču rudarske jalovine ali hidrometalurške jalovine se mora oceniti vsa možna tveganja zaradi odloženih radioaktivnih snovi in oceniti izpostavljenost prebivalcev in na odlagališču zaposlenih izpostavljenih delavcev med njegovim obratovanjem in po zaprtju odlagališča.

(3) Z načrtom dolgoročnega nadzora odlagališča rudarske ali hidrometalurške jalovine se prikaže:

– obseg in vsebino obratovalnega monitoringa radioaktivnosti za odlagališče in monitoringa naravnih pojavov, ki vplivajo na dolgoročno stabilnost odlagališča, in delovanje posameznih delov odlagališča,

– merila, na podlagi katerih se glede na rezultate obratovalnega monitoringa iz prejšnje alinee in inšpekcijskega nadzora odloča o izvedbi vzdrževalnih del na odlagališču.

(4) Ministrstvo, pristojno za okolje, odobri načrt dolgoročnega nadzora odlagališča rudarske ali hidrometalurške jalovine v postopku izdaje soglasja iz prvega odstavka tega člena.

(5) Ministrstvo, pristojno za okolje, podrobneje določi vsebino varnostnega poročila in vsebino načrta dolgoročnega nadzora odlagališča v predlogu pogojev k okoljevarstvenemu soglasju.

#### 77. člen

##### (izdaja soglasja)

(1) Soglasje iz 68. in 69. člena tega zakona se izda v 90 dneh po prejemu popolne vloge.

(2) Če gre za soglasje k gradnji objekta, se v soglasju lahko določijo tudi pogoji poskusnega obratovanja in način ter čas njegovega trajanja.

(3) Soglasje preneha veljati, če v dveh letih od dneva pravnomočnosti soglasja ni bila začeta gradnja ali razgradnja objekta iz 68. in 69. člena tega zakona ali niso bila začeta rudarska dela iz 75. člena tega zakona.

#### 4.5 Poskusno obratovanje sevalnih in jedrskih objektov

#### 78. člen

##### (poskusno obratovanje sevalnih in jedrskih objektov)

(1) Vsak sevalni in jedrski objekt mora po zaključku gradnje najprej poskusno obratovati.

(2) Za začetek poskusnega obratovanja sevalnega objekta ali jedrskega objekta je treba pridobiti soglasje ministrstva, pristojnega za okolje.

(3) K vlogi za pridobitev soglasja k začetku poskusnega obratovanja je treba predložiti varnostno poročilo, ki mora biti dopolnjeno v skladu s spremembami, ki nastanejo v času gradnje, mnenje pooblaščenega izvedenca ali pooblaščenega organizacije za sevalno in jedrsko varnost in drugo predpisano dokumentacijo.

(4) Varnostno poročilo in predloženo dokumentacijo iz prejšnjega odstavka ministrstvo, pristojno za okolje, odobri v postopku izdaje soglasja k začetku poskusnega obratovanja.

(5) Minister, pristojen za okolje, podrobneje določi vsebino vloge za pridobitev soglasja za začetek poskusnega obratovanja in vsebino dokumentacije iz tretjega odstavka tega člena.

(6) Ministrstvo, pristojno za okolje, odobri poskusno obratovanje za določen čas, vendar ne za več kot dve leti.

(7) Soglasje za poskusno obratovanje se lahko na podlagi vloge imetnika podaljša, če so izpolnjeni vsi pogoji, ki so po izteku veljavnosti soglasja predpisani za njegovo izdajo.

(8) Proti odločbi o zavrnitvi ali odobritvi soglasja k začetku poskusnega obratovanja ni pritožbe.

#### 4.6 Obratovanje sevalnih in jedrskih objektov

#### 79. člen

##### (dovoljenje za obratovanje, zaključek razgradnje in zaprtje odlagališča)

(1) Investitor oziroma upravljavec objekta, ki namerava:

1. začeti ali prenehati z obratovanjem jedrskega objekta,
2. začeti ali prenehati z obratovanjem sevalnega objekta,
3. začeti z odlaganjem izrabljenega goriva na odlagališču izrabljenega goriva ali radioaktivnih odpadkov na odlagališču radioaktivnih odpadkov,
4. zapreti odlagališče izrabljenega goriva ali odlagališče radioaktivnih odpadkov,
5. začeti ali zaključiti razgradnjo jedrskega objekta,
6. začeti ali zaključiti razgradnjo sevalnega objekta,
7. zaključiti rudarska dela za opustitev pridobivanja jedrskih mineralnih surovin,
8. začeti z odlaganjem rudarske in hidrometalurške jalovine, ki nastaja pri izkoriščanju jedrskih mineralnih surovin,
9. zapreti odlagališče rudarske in hidrometalurške jalovine, ki nastaja pri izkoriščanju jedrskih mineralnih surovin,

mora pridobiti dovoljenje ministrstva, pristojnega za okolje.

(2) Dovoljenje za obratovanje objekta in zaključek razgradnje objekta ali zaprtje odlagališča iz prejšnjega odstavka se izda:

– po pridobljenem uporabnem dovoljenju, ki se ga izda v skladu s predpisi o graditvi objektov, če gre za začetek obratovanja iz 1. in 2. točke ali začetek odlaganja iz 3. točke prejšnjega odstavka,

– po izpolnitvi vseh pogojev za prenehanje obratovanja objekta ali odlagališča, če gre za prenehanje obratovanja iz 1. in 2. točke ali zaprtja odlagališča iz 4. točke prejšnjega odstavka,

– po izpolnitvi vseh pogojev razgradnje objekta, če gre za razgradnjo objekta iz 5. in 6. točke prejšnjega odstavka,

– po izpolnitvi vseh pogojev za končanje rudarskih del, če gre za zaključitev rudarskih del iz 7. točke in za zaprtje odlagališča iz 9. točke prejšnjega odstavka.

(3) Pogoje iz prejšnjega odstavka določi ministrstvo, pristojno za okolje, v soglasju iz 68. in 69. člena tega zakona.

(4) Pri zaključitvi rudarskih del iz 7. točke in pri zaprtju odlagališča iz 9. točke prvega odstavka tega člena je dovoljenje iz prvega odstavka tega člena pogoj za pridobitev končne odločbe

o prenehanju pravic in obveznosti po predpisih o rudarstvu.

## 80. člen

### (vloga za pridobitev dovoljenja)

(1) K vlogi za pridobitev dovoljenja iz 79. člena tega zakona je treba predložiti varnostno poročilo, mnenje pooblaščenega izvedenca za sevalno in jedrsko varnost ter drugo predpisano dokumentacijo.

(2) Varnostno poročilo mora biti dopolnjeno v skladu s spremembami, ki nastanejo med poskusnim obratovanjem in v času gradnje oziroma razgradnje objekta, ali v času izvajanja rudarskih del, če gre za izkoriščanje ali opustitev izkoriščanja jedrskih mineralnih surovin.

(3) Na zahtevo ministrstva, pristojnega za okolje, mora vlagatelj za posamezna vprašanja varnostnega poročila, ki so pomembna za sevalno ali jedrsko varnost, k vlogi za izdajo dovoljenja priložiti tudi strokovno mnenje pooblaščenega izvedenca za sevalno in jedrsko varnost.

(4) Dovoljenje izda ministrstvo, pristojno za okolje, v 90 dneh po prejemu popolne vloge, če iz predloženih poročil, načrtov in druge predpisane dokumentacije ter iz podatkov o poskusnem obratovanju ugotovi, da so izpolnjeni pogoji sevalne oziroma jedrske varnosti.

(5) Oseba, ki je pridobila dovoljenje za zaprtje odlagališča izrabljenega goriva, radioaktivnih odpadkov ali rudarske in hidrometalurške jalovine mora zagotoviti vzdrževanje in nadzor odlagališča skladno s pogoji iz varnostnega poročila.

(6) Minister, pristojen za okolje, podrobneje določi vsebino vloge za pridobitev dovoljenja in vsebino dokumentacije iz prvega odstavka tega člena glede na stopnjo tveganja za posamezno skupino objektov.

## 81. člen

### (občasni varnostni pregled)

(1) Upravljevec sevalnega ali jedrskega objekta (v nadaljnjem besedilu: upravljevec objekta) mora zagotavljati redno, celovito in sistematično ocenjevanje in preverjanje sevalne oziroma jedrske varnosti objekta z občasnimi varnostnimi pregledi.

(2) Minister, pristojen za okolje, določi pogostost, vsebino in obseg, čas trajanja in način izvajanja občnih varnostnih pregledov ter način poročanja o teh pregledih.

(3) V predpisu iz prejšnjega odstavka se določijo tudi primeri, v katerih ministrstvo, pristojno za okolje, samo odredi izvedbo občasnega varnostnega pregleda, če razpolaga z novimi in pomembnimi dokazi o sevalni ali jedrski varnosti objekta.

(4) Proti odločbi o izvedbi občasnega varnostnega pregleda iz prejšnjega odstavka ni pritožbe.

## 82. člen

### (poročilo o občasnem varnostnem pregledu)

(1) Upravljevec objekta mora o občasnem varnostnem pregledu objekta sestaviti poročilo in ga oddati ministrstvu, pristojnemu za okolje, v potrditev.

(2) Če iz poročila o občasnem varnostnem pregledu izhaja, da je treba zaradi izboljšanja sevalne ali jedrske varnosti spremeniti obratovalne pogoje ali omejite iz varnostnega poročila, mora upravljevec objekta pripraviti predlog teh sprememb.

(3) K vlogi za potrditev poročila o občasnem varnostnem pregledu mora upravljevec objekta priložiti tudi mnenje pooblaščenega izvedenca za sevalno in jedrsko varnost.

(4) Potrjeno poročilo o občasnem varnostnem pregledu je pogoj za podaljšanje dovoljenja za obratovanje objekta iz 79. člena tega zakona.

## 83. člen

### (odobritev sprememb)

(1) Upravljevec objekta mora vsako nameravano spremembo v zvezi z objektom ali načinom upravljanja z njim ali njegovim obratovanjem, vključno z vzdrževalnimi deli, pregledovanjem, preskušanjem ali uvedbo tehnične, organizacijske ali druge spremembe v zvezi s temi deli (v nadaljnjem besedilu: sprememba), ki vpliva ali bi posredno lahko vplivala na vsebino varnostnega poročila, oceniti glede na njen pomen za sevalno ali jedrsko varnost.

(2) Spremembe so glede na pomen za sevalno ali jedrsko varnost lahko spremembe:

1. o katerih je treba pristojno ministrstvo le obvestiti,
2. katerih izvedbo je treba ministrstvu, pristojnemu za okolje, priglasiti,
3. ki so pomembne za sevalno ali jedrsko varnost in za katerih izvedbo je treba pridobiti odobritev ministrstva, pristojnega za okolje.

(3) K predlogu sprememb iz 3. točke prejšnjega odstavka mora upravljevec objekta priložiti predlog spremembe varnostnega poročila in strokovno mnenje pooblaščenega izvedenca za sevalno in jedrsko varnost.

(4) Upravljevec objekta lahko začne uvajati predlagane spremembe iz 2. točke drugega odstavka tega člena potem, ko je ministrstvo, pristojno za okolje, pisno potrdilo, da ni treba pridobiti odobritve sprememb.

(5) Če je upravljevec objekta uvedel spremembe na podlagi obvestila predloga sprememb, mora najkasneje šest mesecev po izvedenih delih posredovati ministrstvu, pristojnemu za okolje, načrt izvedenih sprememb.

(6) Če je upravljevec objekta uvedel spremembe na podlagi priglasitve predloga sprememb, mora najkasneje šest mesecev po izvedenih delih posredovati ministrstvu, pristojnemu za okolje, tudi spremembo varnostnega poročila.

(7) Minister, pristojen za okolje, določi metodologijo ocenjevanja in razvrščanja sprememb ter način in obliko obveščanja in priglasitve teh sprememb.

## 84. člen

### (odobritev pomembnih sprememb)

(1) Ministrstvo, pristojno za okolje, odobri predlog sprememb, ki so pomembne za sevalno ali jedrsko varnost, v 90 dneh po prejemu popolne vloge z odločbo, v kateri tudi odredi izdelavo sprememb varnostnega poročila, in če je treba, določi tudi način, obseg in roke uvajanja sprememb iz varnostnega poročila.

(2) Upravljevec objekta mora začeti z uvajanjem sprememb iz prejšnjega odstavka, ko mu ministrstvo, pristojno za okolje, odobri spremembe varnostnega poročila.

(3) Proti odločbi o zavrnitvi ali odobritvi predloga sprememb, ki so pomembne za sevalno ali jedrsko varnost, ni pritožbe.

## 85. člen

### (soglasje k gradnji, rekonstrukciji ali odstranitvi)

Če se namerava graditi, rekonstruirati ali odstraniti objekt znotraj območja sevalnega ali jedrskega objekta se mora pred izdajo dovoljenja za takšno gradnjo pridobiti soglasje ministrstva, pristojnega za okolje, ne glede na to, ali takšna gradnja vpliva na sevalno ali jedrsko varnost ali ne.

**86. člen****(izjemni pregled varnostnega poročila)**

(1) Upravljavec objekta mora oceniti in preveriti varnost objekta in zagotoviti pregled skladnosti varnostnega poročila z zaključki ocenjevanja in preverjanja varnosti:

- neposredno po izrednem dogodku na objektu in
- po zaključku sanacijskih del za odpravo posledic izrednega dogodka.

(2) Če iz ocenjevanja in preverjanja varnosti sledi, da je treba spremeniti ali dopolniti obratovalne pogoje in omejitve iz varnostnega poročila, mora upravljavec objekta izdelati predlog sprememb in sprememb varnostnega poročila in ravnati na način iz 83. in 84. člena tega zakona.

**87. člen****(poročanje o obratovanju objektov)**

(1) Upravljavec sevalnega ali jedrskega objekta mora ministrstvu, pristojnemu za okolje, redno poročati o obratovanju objekta.

(2) Ne glede na določbe prejšnjega člena mora upravljavec objekta ministrstvu, pristojnemu za okolje, izredno poročati o:

- okvarah opreme, ki bi lahko povzročile izredni dogodek, in izrednih dogodkih ter o sprejetih ukrepih za odpravo posledic okvar ali izrednih dogodkov,
- napakah delavcev pri ravnanju oziroma obratovanju z objektom, ki bi lahko povzročile izredni dogodek,
- odstopanjih od obratovalnih pogojev in omejitev,
- vseh drugih dogodkih ali obratovalnih okoliščinah, ki pomembno vplivajo na sevalno ali jedrsko varnost objekta.

(3) Minister, pristojen za okolje, za posamezno vrsto jedrskega in sevalnega objekta določi vsebino, obseg in pogostost rednega poročanja ter vsebino in obseg izrednega poročanja iz prejšnjega odstavka ter roke poročanja.

**4.7 Radioaktivna kontaminacija****88. člen****(mejne vrednosti)**

(1) Vlada predpiše mejne vrednosti radioaktivne kontaminacije zraka, površinskih in podzemnih voda, namenjenih za pripravo pitne vode, radioaktivne kontaminacije človekovega telesa, površin delovnega okolja, tal, krme, izdelkov za osebno higieno in nego, tobaka in tobačnih izdelkov, gradbenega materiala ter drugih izdelkov.

(2) V predpisu iz prejšnjega odstavka vlada določi tudi mejne vrednosti za živila in krmo v primeru izrednega dogodka v jedrskem objektu ali drugega izrednega dogodka, ki lahko povzroči kontaminacijo živil in krme.

(3) Vlada predpiše tudi z mejnimi vrednostmi povezane pogoje uporabe vode, krme, živil in izdelkov za različne kategorije prebivalstva, obveznosti proizvajalcem posameznih vrst izdelkov ter druge obvezne ukrepe zmanjševanja uporabe radioaktivno kontaminiranega delovnega in bivalnega okolja ter živil, vode, krme in izdelkov.

**89. člen****(prepoved uporabe)**

(1) Namerno dodajanje radioaktivnih snovi v proizvodnji krme, živil, igrač, osebne nakite in kozmetike ter uvažati ali izvažati tako blago ni dovoljeno.

(2) Uporaba delovnih in bivalnih prostorov ter dajanje v promet in uporaba vode, živil, krme in izdelkov ni dovoljena, če so onesnaženi z radionuklidi tako, da koncentracija aktivnosti presega mejne vrednosti iz prejšnjega člena.

**90. člen****(monitoring radioaktivne kontaminacije)**

(1) Minister, pristojen za okolje, in minister, pristojen za zdravje, za živila in krmo pa tudi minister, pristojen za kmetijstvo in veterino, določijo zasnovo izrednega monitoringa v primeru povečane radioaktivne kontaminacije zraka, pitne vode, vode, tal, živil, krme in posameznih izdelkov ali materialov, program monitoringa ter način poročanja in obveščanja javnosti.

(2) Minister, pristojen za okolje, minister, pristojen za zdravje, za živila in krmo pa tudi minister, pristojen za kmetijstvo, določijo vsebino ter pogoje za pridobitev listine, s katero imetnik dokazuje, da živila, krma, posamezni izdelki ali odpadki niso radioaktivno kontaminirani.

(3) Minister, pristojen za okolje, v soglasju z ministrom, pristojnim za varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami, določi za primere povečane radioaktivne kontaminacije način posredovanja podatkov monitoringa v sistem opazovanja, obveščanja in alarmiranja ob naravnih in drugih nesrečah.

**91. člen****(dekontaminacija)**

(1) Minister, pristojen za okolje, ob soglasju ministra, pristojnega za varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami, in ministra, pristojnega za zdravje, določi sredstva ter način dekontaminacije glede na vrsto in obseg radioaktivne kontaminacije.

(2) Če gre za radioaktivno kontaminacijo zaradi izrednega dogodka, mora dekontaminacijo zagotoviti uporabnik vira sevanja v okviru sanacije posledic izrednega dogodka na način, kot mu je bila odrejena kot izjemni ukrep iz 125. člena tega zakona.

(3) Če radioaktivna kontaminacija zaradi uporabe vira sevanja ni posledica izrednega dogodka, mora uporabnik vira sevanja izvesti dekontaminacijo sam na način, določen v predpisu iz prvega odstavka tega člena, in o tem obvestiti ministrstvo, pristojno za okolje, oziroma ministrstvo, pristojno za zdravje, če gre za izvajanje sevalne dejavnosti v zdravstvu ali veterinarstvu.

**92. člen****(drugi ukrepi zaradi povečane radioaktivne kontaminacije)**

V primeru povečane radioaktivne kontaminacije na ozemlju držav članic EU ali tretjih držav urejajo prepovedi, začasne omejitve in ostrejšje pogoje nadzora prometa znotraj EU, uvoza ali izvoza živil, krme in kmetijskih proizvodov ter zasnovo in nosilce izvajanja teh ukrepov pravni akti EU, ki veljajo na ozemlju EU neposredno.

**4.8 Ravnanje z radioaktivnimi odpadki in izrabljenim gorivom****93. člen****(ravljanje z radioaktivnimi odpadki in izrabljenim gorivom)**

(1) Imetnik radioaktivnih odpadkov in izrabljenega goriva mora zagotoviti, da se:

– z radioaktivnimi odpadki in izrabljenim gorivom ravna na predpisan način in

– v največji možni meri izogne prelaganju bremen odlaganja radioaktivnih odpadkov in izrabljenega goriva na prihodnje generacije.

(2) Povzročitelj radioaktivnih odpadkov in izrabljenega goriva mora zagotoviti, da odpadne radioaktivne snovi nastajajo v najmanjših možnih količinah.

(3) Stroške ravnanja z radioaktivnimi odpadki in izrabljenim gorivom plača povzročitelj radioaktivnih odpadkov oziroma njihov imetnik, če jih je od povzročitelja prevzel ali na drug način pridobil.

(4) Če povzročitelj radioaktivnih odpadkov ali izrabljenega goriva ni znan, prevzame odgovornost za ravnanje z radioaktivnimi odpadki država.

(5) Ministrstvo, pristojno za okolje, vodi centralno evidenco radioaktivnih odpadkov in izrabljenega goriva, ki nastajajo na ozemlju Republike Slovenije.

(6) Imetnik radioaktivnih odpadkov in izrabljenega goriva mora podatke o nastajanju radioaktivnih odpadkov in izrabljenega goriva posredovati v centralno evidenco radioaktivnih odpadkov in izrabljenega goriva.

(7) Minister, pristojen za okolje, razvrsti radioaktivne odpadke glede na stopnjo in vrsto radioaktivnosti, določi ravnanje z radioaktivnimi odpadki in izrabljenim gorivom, določi obseg poročanja o nastajanju radioaktivnih odpadkov in izrabljenega goriva ter način in obseg vodenja centralne evidence nastajanja radioaktivnih odpadkov in izrabljenega goriva in vodenja evidenc skladiščenih in odloženih radioaktivnih odpadkov in izrabljenega goriva.

#### 94. člen

##### (gospodarska javna služba ravnanja z radioaktivnimi odpadki)

Prevzemanje, zbiranje, prevažanje, predhodna obdelava in skladiščenje pred odlaganjem ter odlaganje radioaktivnih odpadkov in izrabljenega goriva, ki niso odpadki oziroma izrabljeno gorivo iz jedrskih objektov za proizvodnjo energije, je obvezna državna gospodarska javna služba.

#### 95. člen

##### (državna gospodarska javna služba odlaganja odpadkov iz jedrskih objektov za proizvodnjo energije)

(1) Obdelava radioaktivnih odpadkov in izrabljenega goriva pred odlaganjem ter odlaganje radioaktivnih odpadkov ter izrabljenega goriva iz jedrskih objektov za proizvodnjo energije je obvezna državna gospodarska javna služba.

(2) Storitve državne gospodarske javne službe iz prejšnjega odstavka se financirajo iz sredstev namenskega sklada, ki je ustanovljen z zakonom o skladu za financiranje razgradnje Nuklearne elektrarne Krško in odlaganja radioaktivnih odpadkov iz Nuklearne elektrarne Krško (Uradni list RS, št. 75/94).

#### 96. člen

##### (odlagališča rudarske in hidrometalurške jalovine)

Dolgoročni nadzor in vzdrževanje odlagališč rudarske in hidrometalurške jalovine, ki nastane pri pridobivanju in izkoriščanju jedrskih mineralnih surovin, je obvezna državna gospodarska javna služba.

#### 97. člen

##### (javni gospodarski zavod)

(1) Obvezne državne gospodarske javne službe iz 94., 95. in iz 96. člena tega zakona izvaja javni gospodarski zavod za radioaktivne odpadke.

(2) Ne glede na obveznost prepuščanja radioaktivnih odpadkov in izrabljenega goriva v nadaljnje ravnanje izvajalcu obvezne državne gospodarske javne službe lahko radioaktivne odpadke in izrabljeno gorivo za določen čas skladišči in obdeluje povzročitelj odpadkov na kraju nastanka, če za tako ravnanje pridobi dovoljenje ministrstva, pristojnega za okolje.

#### 98. člen

##### (nacionalni program ravnanja z radioaktivnimi odpadki in izrabljenim gorivom)

(1) Nacionalni program ravnanja z radioaktivnimi odpadki in izrabljenim gorivom po tem zakonu sprejme državni zbor kot del nacionalnega programa varstva okolja po predpisih o varstvu okolja.

(2) Strokovne podlage nacionalnega programa iz prejšnjega odstavka, s podrobnejšo razčlenitvijo ukrepov za zmanjšanje nastajanja radioaktivnih odpadkov, za njihovo obdelavo pred odlaganjem ter njihovo odlaganje in ukrepov za obdelavo in odlaganje izrabljenega goriva, pripravi javni gospodarski zavod za radioaktivne odpadke in jih posreduje ministrstvu, pristojnemu za okolje.

(3) Operativne programe nacionalnega programa ravnanja z radioaktivnimi odpadki in izrabljenim gorivom pripravi javni gospodarski zavod za radioaktivne odpadke, sprejme pa jih vlada.

(4) Operativne programe iz prejšnjega odstavka se sprejme za obdobje največ štirih let.

#### 99. člen

##### (objekti državne infrastrukture)

(1) Objekt, ki je namenjen opravljanju javne gospodarske službe ravnanja z radioaktivnimi odpadki po tem zakonu, javne gospodarske službe odlaganja radioaktivnih odpadkov in izrabljenega goriva iz jedrskih objektov ali javne gospodarske službe odlaganja rudarske ali hidrometalurške jalovine (v nadaljnjem besedilu: objekt državne infrastrukture) je v lasti države.

(2) Gradnja objektov državne infrastrukture je v javnem interesu.

(3) Objekti državne infrastrukture iz prvega odstavka in zemljišča na katerih so zgrajeni, pridobijo status jedrskega ali sevalnega objekta, z odločbo, ki jo na podlagi sklepa vlade, izda ministrstvo, pristojno za okolje.

(4) Nepremičnine iz prejšnjega odstavka niso v pravnem prometu.

(5) Nepremičnine, ki ne pridobijo statusa jedrskega objekta po tretjem odstavku, so pa potrebne za njegovo normalno uporabo, se lahko prodajo, kako drugače odtujijo ali obremenijo le s predhodnim soglasjem vlade.

(6) Pogodba, sklenjena v nasprotju s prejšnjim odstavkom, je nična.

(7) Če je lastnik nepremičnine iz petega odstavka pravna oseba ali samostojni podjetnik posameznik, postanejo v primeru stečaja ali likvidacije lastnika te nepremičnine last države, ne glede na določbe predpisov o stečajnem postopku. Na nepremičnine iz petega odstavka ni mogoče poseči z izvršbo.

#### 4.9 Vnos iz in iznos v države članice EU, uvoz, izvoz ter tranzit jedrskih in radioaktivnih snovi ter radioaktivnih odpadkov

#### 100. člen

##### (dovoljenje za vnos iz in iznos v države članice EU, uvoz, izvoz jedrskih in radioaktivnih snovi ter tranzit jedrskih snovi)

(1) Za vnos iz držav članic EU in iznos v države članice EU jedrskih snovi ter za uvoz in izvoz jedrskih in radioaktivnih snovi je treba pridobiti dovoljenje ministrstva, pristojnega za okolje,

razen za radioaktivne snovi, ki se uporabljajo v zdravstvu ali veterinarstvu, za katere izda dovoljenje ministrstvo, pristojno za zdravje.

(2) Vnos radioaktivnih snovi iz držav članic EU in iznos teh snovi v države članice EU urejajo pravni akti EU, ki veljajo na območju EU neposredno.

(3) Za tranzit jadrskih snovi in vire sevanja s pomembno aktivnostjo je treba pridobiti dovoljenje ministrstva, pristojnega za okolje.

(4) V postopku izdaje dovoljenja iz prvega in tretjega odstavka tega člena se presoja ukrepe sevalne in jedrske varnosti v celotnem poteku odpošiljanja radioaktivnih snovi na ozemlju Republike Slovenije.

(5) Dovoljenje za vnos iz držav članic EU in za uvoz jadrskih snovi ter za uvoz radioaktivnih snovi se izda samo, če ima prejemnik teh snovi dovoljenje za izvajanje sevalne dejavnosti.

#### 101. člen

##### (dovoljenje za vnos iz in iznos v države članice EU, uvoz, izvoz ter tranzit radioaktivnih odpadkov in izrabljenega goriva)

(1) Za vnos iz držav članic EU, iznos v države članice EU, uvoz, izvoz in tranzit radioaktivnih odpadkov in izrabljenega goriva je treba pridobiti dovoljenje ministrstva, pristojnega za okolje.

(2) V postopku izdaje dovoljenja iz prejšnjega odstavka ministrstvo, pristojno za okolje, presoja ukrepe sevalne in jedrske varnosti v celotnem poteku odpošiljanja radioaktivnih odpadkov in izrabljenega goriva od kraja izvora do kraja prejema pošiljke.

(3) Dovoljenje za iznos v države članice EU in izvoz iz prvega odstavka tega člena izda ministrstvo, pristojno za okolje, če je za pošiljko radioaktivnih odpadkov ali izrabljenega goriva pridobilo soglasje pristojnega organa države, v katero so radioaktivni odpadki oziroma izrabljeno gorivo namenjeni in soglasja pristojnih organov držav, preko katerih potuje pošiljka, in če so pri osebi, ki iznaša radioaktivne odpadke ali izrabljeno gorivo v države članice EU ali jih izvažata, izpolnjeni vsi pogoji za prevzem radioaktivnih odpadkov ali izrabljenega goriva v primeru zavrnitve pošiljke.

(4) Dovoljenje za tranzit iz prvega odstavka tega člena izda ministrstvo, pristojno za okolje, če je za pošiljko radioaktivnih odpadkov ali izrabljenega goriva pridobilo vsa soglasja pristojnih organov države izvora in države, v katero je pošiljka namenjena, kakor tudi držav, preko katerih potuje pošiljka, in če ima pošiljatelj radioaktivnih odpadkov ali izrabljenega goriva dovoljenje države izvora za vrnitev pošiljke na mesto izvora v primeru zavrnitve pošiljke.

(5) Dovoljenje za vnos iz držav članic EU in uvoz iz prvega odstavka tega člena izda ministrstvo, pristojno za okolje, če uvoznik dokaže, da je za radioaktivne odpadke ali izrabljeno gorivo zagotovljeno ravnanje skladno s predpisi in ima dovoljenje države izvora za vrnitev pošiljke na mesto izvora v primeru zavrnitve pošiljke, za uvoženo pošiljko pa je ministrstvo, pristojno za okolje, pridobilo vsa soglasja pristojnih organov države izvora in držav, preko katerih potuje pošiljka.

(6) O izdaji dovoljenja za vnos iz držav članic EU, iznos v države članice EU, uvoz, izvoz ali tranzit, mora ministrstvo, pristojno za okolje, obvestiti pristojne organe držav izvora oziroma države, v katero so radioaktivni odpadki ali izrabljeno gorivo namenjeni, in pridobiti soglasja pristojnih organov držav, preko katerih pošiljka potuje.

(7) Oseba, ki iznaša radioaktivne odpadke ali izrabljeno gorivo v države članice EU ali jih izvažata, mora najkasneje v dveh tednih od prispetja pošiljke na mesto prevzema prijaviti ministrstvu, pristojnemu za okolje, prevzem pošiljke.

#### 102. člen

##### (izdaja dovoljenja)

(1) Dovoljenje za vnos iz držav članic EU, iznos v države članice EU, uvoz, izvoz ali tranzit radioaktivnih odpadkov, izrabljenega goriva in jadrskih snovi in uvoz ter izvoz radioaktivnih snovi se izda za eno ali več pošiljk za dobo največ treh let.

(2) Ministrstvo, pristojno za okolje, lahko odkloni izdajo dovoljenja za uvoz, izvoz ali tranzit radioaktivnih odpadkov ali izrabljenega goriva, če ugotovi, da država izvoznica oziroma država prejemnica nima tehničnih, pravnih ali upravnih sredstev za varno ravnanje z radioaktivnimi odpadki ali z izrabljenim gorivom.

(3) Izdaja dovoljenja iz prvega odstavka tega člena ne vpliva na siceršnjo odgovornost imetnika, prevoznika, lastnika ali prejemnika ali katerekoli druge osebe, udeležene pri prevozu pošiljke, glede sevalne ali jedrske varnosti po tem zakonu.

(4) Pošiljanje radioaktivnih odpadkov in izrabljenega goriva zaradi odlaganja v namembni kraj, ki leži južno od 60 stopinj južne zemljepisne širine, je prepovedano.

(5) Radioaktivni odpadki, izrabljeno gorivo ter jedrske in radioaktivne snovi se pošiljajo v embalaži, kot jo določajo predpisi s področja prevoza nevarnega blaga.

#### 103. člen

##### (finančna jamstva in drugi pogoji)

(1) Za vsako pošiljko radioaktivnih odpadkov, izrabljenega goriva ali jadrskih snovi mora oseba, ki le-te vnaša iz držav članic EU ali jih iznaša v države članice EU ali jih uvažata ali izvažata, zagotoviti poleg zavarovanja, kot ga določajo carinski predpisi, tudi finančna jamstva v višini, ki zagotavlja plačilo stroškov:

– zavrnitve pošiljke od pristojnih organov države, v katero je bila namenjena, ali

– za ravnanja, ki jih je odredilo ministrstvo, pristojno za okolje, če je ugotovilo, da za radioaktivne odpadke, ki se vnašajo iz držav članic EU ali uvažajo, ni zagotovljenega ravnanja po tem zakonu.

(2) Vlada določi višino in načine finančnega jamstva iz prvega odstavka tega člena.

(3) Minister, pristojen za okolje, določi način prijave v zvezi s pošiljanjem radioaktivnih odpadkov, izrabljenega goriva, jadrskih snovi in radioaktivnih snovi, načine obveščanja pristojnih ministrstev in organov drugih držav, ravnanje pri večkratnih pošiljkah, način in roke poročanja o izvedenih pošiljkah, pogoje glede jedrske in sevalne varnosti in druge pogoje za vnos iz držav članic EU, iznos v države članice EU, uvoz, izvoz in tranzit. Minister, pristojen za okolje, določi tudi vire sevanja s pomembno aktivnostjo, za katere je treba pridobiti pred tranzitom dovoljenje.

(4) Minister, pristojen za okolje, lahko v soglasju z ministrom, pristojnim za zdravje, s predpisom podrobneje uredi posamezna vprašanja, potrebna za izvrševanje pravnih aktov EU, ki urejajo pošiljanje radioaktivnih snovi na območju EU in veljajo na območju EU neposredno.

#### 4.10 Intervencijski ukrepi

#### 104. člen

##### (izredni dogodki)

(1) Vlada določi za posamezni vir sevanja merila za razvrščanje izrednih dogodkov, ki nastanejo pri obratovanju objekta ali uporabi vira sevanja, v razrede glede na možne posledice in obseg intervencijskega ukrepanja.

(2) Upravitelj sevalnega ali jedrskega objekta mora v načrtu zaščite in reševanja objekta na podlagi predpisanih meril iz prejšnjega odstavka prikazati razvrstitev verjetnih izrednih dogodkov v razrede in glede na razred izrednega dogodka načrtovati obseg intervencijskega ukrepanja.

(3) Upravitelj sevalnega ali jedrskega objekta mora na podlagi razvrstitve verjetnih izrednih dogodkov zagotoviti tehnične in druge pogoje, da se med izrednim dogodkom zagotovi ocenjevanje posledic izrednega dogodka in odločanje o obsegu potrebnih intervencijskih ukrepov. Usposobljenost upravitelja za izdelavo ocen in odločitev iz prejšnjega stavka se prikaže v varnostnem poročilu.

#### 105. člen

**(načrt zaščite in reševanja)**

Pri izdelavi načrtov za zaščito in reševanje in pri izvajanju načrtovanih intervencijskih ukrepov je treba zagotoviti:

- da zaradi intervencije zmanjšana škoda za zdravje ljudi upraviči stroške in škodo, ki jih povzročijo intervencijski ukrepi,
- da so način, obseg in trajanje intervencijskih ukrepov optimizirani tako, da je zmanjšanje škode za zdravje ljudi čim večje v primerjavi s povečano škodo zaradi izvajanja intervencijskih ukrepov,
- upoštevanje predpisanih mejnih doz za interventno izpostavljenost in intervencijskih nivojev.

**106. člen****(načrtovanje intervencije)**

(1) Upravitelj sevalnega in jedrskega objekta mora posredovati nosilec načrtovanja zaščite in reševanja vse njemu dostopne tehnične podatke o viru sevanja in podatke iz varnostnega poročila, ki se jih rabi pri izdelavi državnega in lokalnega načrta zaščite in reševanja.

(2) Vlada določi:

- intervencijske nivoje,
- mejne doze za interventno izpostavljenost delavcev, izpostavljenih zaradi izvajanja intervencijskih ukrepov,
- merila za določitev območja načrtovanja intervencijskih ukrepov glede na razred izrednih dogodkov,
- obseg in pogoje izvajanja monitoringa radioaktivne kontaminacije, varstva posameznikov pred sevanji in zdravstvenega nadzora,
- druge pogoje načrtovanja in izvajanja intervencijskih ukrepov v zvezi z intervencijskimi nivoji.

(3) Določbe prejšnjega odstavka veljajo tudi za načrtovanje intervencijskih ukrepov, kadar uporabnik vira sevanja ni določljiv ali če povzročitelj ni na ozemlju Republike Slovenije.

(4) Minister, pristojen za okolje, v soglasju z ministrom, pristojnim za zdravje, določi za posamezno vrsto virov sevanja način upoštevanja intervencijskih nivojev pri pripravi načrtov zaščite in reševanja.

**107. člen****(načrt zaščite in reševanja objekta)**

Upravitelj objekta mora vzdrževati pripravljenost na izredni dogodek in v primeru izrednega dogodka izvajati intervencijske ukrepe po načrtu zaščite in reševanja objekta in izvajati ukrepe, ki se nanj nanašajo v državnih in lokalnih načrtih zaščite in reševanja.

**108. člen****(obveščanje javnosti v primeru izrednih dogodkov)**

(1) Upravitelj objekta ter nosilci izvajanja ukrepov po lokalnem in državnem načrtu zaščite in reševanja morajo o pomembnih dejstvih iz načrtov zaščite in reševanja redno obveščati javnost.

(2) V primeru izrednega dogodka po tem zakonu mora upravitelj objekta zagotoviti, da je o dogodku v najkrajšem možnem času obveščeno ministrstvo, ki je izdalo dovoljenje za izvajanje sevalne dejavnosti, in drugi pristojni organi po predpisih varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami.

(3) Če gre za prevoz jedrskih snovi, radioaktivnih snovi, izrabljenega goriva in radioaktivnih odpadkov ima dolžnost obveščanja po prejšnjem odstavku prevoznik radioaktivnih snovi.

(4) Za način in obseg obveščanja javnosti in pristojnih ministrstev in organov po tem členu ter za postopek rednega pregledovanja in potrjevanja obvestil javnosti o pomembnih dejstvih iz načrtov zaščite in reševanja se uporabljajo predpisi s področja varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami.

**109. člen****(mednarodno obveščanje in sodelovanje)**

(1) V primeru izrednega dogodka, za katerega je verjetno, da bi lahko povzročil škodo za zdravje ljudi na ozemlju drugih držav, mora ministrstvo, pristojno za okolje, zagotoviti obveščanje skladno z mednarodnimi sporazumi.

(2) O sprejemanju pomoči tujih držav in Mednarodne agencije za atomsko energijo ter o dajanju pomoči tujim državam v primeru izrednih dogodkov odloči vlada.

**5. IZDAJA, PODALJŠANJE, SPREMEMBE, ODVZEM IN PRENEHANJE VELJAVNOSTI DOVOLJENJ****5.1 Izdaja in podaljšanje dovoljenja****110. člen****(vsebina dovoljenja)**

(1) Dovoljenje za izvajanje sevalne dejavnosti iz 11. člena tega zakona mora vsebovati:

- podatke o imetniku dovoljenja,
- natančen opis izvajanja sevalne dejavnosti,
- rok, v katerem se mora začeti izvajati sevalna dejavnost,
- čas veljavnosti dovoljenja,
- ukrepe, ki jih mora imetnik dovoljenja za izvajanje sevalne dejavnosti izvršiti po prenehanju veljavnosti dovoljenja,
- roke in pogoje za ponoven pregled ocene varstva pred sevanji izpostavljenih delavcev,
- druge obveznosti, ki jih mora izpolnjevati imetnik dovoljenja, skladno s tem zakonom in na njegovi podlagi izdanimi predpisi.

(2) Dovoljenje za uporabo vira sevanja iz 13. člena tega zakona mora vsebovati:

- podatke o imetniku dovoljenja,
- natančen opis vrste, velikosti ter namena uporabe vira sevanja, in evidenčne oznake iz registra vira sevanja,
- čas veljavnosti dovoljenja,

- način uporabe vira sevanja,
- obveznosti glede tehničnih pregledov in vzdrževanja vira sevanja,
- ukrepe, ki jih mora imetnik dovoljenja za obratovanje izvršiti po prenehanju veljavnosti dovoljenja,
- druge obveznosti, ki jih mora izpolnjevati imetnik dovoljenja, skladno s tem zakonom in na njegovi podlagi izdanimi predpisi.

(3) Dovoljenje za obratovanje objekta, zaključek razgradnje objekta ali zaprtje odlagališča iz 79. člena tega zakona mora vsebovati:

- podatke o upravljavcu objekta,
- natančen opis vrste, velikosti ter namena uporabe objekta in evidenčne oznake iz registra sevalnih in jedrskih objektov,
- čas veljavnosti dovoljenja,
- obratovalne pogoje in omejitve iz varnostnega poročila,
- obveznosti v zvezi z občasnimi varnostnimi pregledi,
- ukrepe, ki jih mora imetnik dovoljenja izvršiti po prenehanju veljavnosti dovoljenja,
- način uporabe sredstev finančnih jamstev,
- roke in pogoje za ponoven pregled ocene varstva pred sevanji izpostavljenih delavcev in načrta ukrepov zaščite in reševanja,
- druge obveznosti, ki jih mora izpolnjevati imetnik dovoljenja, skladno s tem zakonom in na njegovi podlagi izdanimi predpisi.

#### 111. člen

##### (izdaja in podaljšanje dovoljenja)

(1) Dovoljenje iz prejšnjega člena (v nadaljnjem besedilu: dovoljenje) izda ministrstvo, ki je pristojno za zadevo po tem zakonu, za čas največ 10 let, razen če gre za dovoljenje za zaključek razgradnje objekta ali za zaprtje odlagališča.

(2) Merila za določitev časa veljavnosti posameznega dovoljenja iz prejšnjega odstavka določi vlada in pri tem upošteva predvsem tehnološko dobo naprav ali objektov in čas, v katerem se pričakuje, da se bo za enako uporabo virov sevanja zaradi tehnoloških izboljšav jedrska oziroma sevalna varnost bistveno izboljšala.

(3) Dovoljenje iz prvega odstavka tega člena se lahko na podlagi vloge imetnika podaljša, če so izpolnjeni vsi pogoji, ki so ob izteku veljavnosti dovoljenja predpisani za njegovo pridobitev.

(4) Za postopek podaljšanja dovoljenja iz prvega odstavka tega člena se smiselno uporabljajo določbe, ki so s tem zakonom določene za njegovo izdajo.

## 5.2 Sprememba dovoljenja

#### 112. člen

##### (sprememba dovoljenja)

(1) Dovoljenje se lahko spremeni na predlog njegovega imetnika ali po uradni dolžnosti.

(2) Predlogu imetnika dovoljenja za spremembo dovoljenja mora biti poleg sestavin, ki so zahtevane za vlogo za izdajo dovoljenja, priloženo tudi veljavno dovoljenje, ki naj bi se spremenilo, ter predlog, v katerem delu naj se dovoljenje spremeni.

(3) Kadar se postopek za spremembo dovoljenja začne po uradni dolžnosti, je treba o tem in o razlogih za začetek postopka nemudoma obvestiti imetnika dovoljenja.

(4) Dovoljenje se po uradni dolžnosti spremeni:

- če se spremenijo predpisani pogoji jedrske ali sevalne varnosti,
- če to zahteva varstvo okolja ali življenja ali zdravja ljudi v javno korist,
- če je zaradi zunanjih vplivov ali naravnih pojavov ogrožen vir sevanja tako, da je bistveno zmanjšana jedrska ali sevalna varnost.

(5) V primeru iz prejšnjega odstavka se izda novo dovoljenje, v katerem lahko določi tudi obseg in rok prilagoditve novim pogojem sevalne ali jedrske varnosti.

(6) V primerih iz četrtega odstavka tega člena lahko pristojno ministrstvo iz drugega odstavka 9. člena tega zakona, skladno z določbami 114. člena tega zakona:

- dovoljenje tudi odvzame, če gre za dovoljenje za izvajanje sevalne dejavnosti ali za dovoljenje za uporabo vira sevanja, ali
- odredi zaustavitev obratovanja objekta, če gre za sevalni objekt ali jedrski objekt.

#### 113. člen

##### (postopek spremembe dovoljenja)

Glede postopka za spremembo dovoljenja se uporabljajo določbe, ki veljajo za njegovo izdajo.

## 5.3 Odvzem dovoljenja

#### 114. člen

##### (odvzem dovoljenja)

(1) Kadar se postopek za odvzem dovoljenja začne po uradni dolžnosti, je ministrstvo, ki je izdalo dovoljenje po tem zakonu, dolžno o tem in o razlogih za začetek postopka nemudoma obvestiti imetnika dovoljenja.

(2) Pristojno ministrstvo odvzame dovoljenje po uradni dolžnosti, če imetnik dovoljenja za izvajanje sevalne dejavnosti ali za uporabo vira sevanja več kot šest mesecev izvaja sevalno dejavnost ali uporablja vir sevanja brez potrjene ocene varstva izpostavljenih delavcev pred sevanji.

(3) Pristojno ministrstvo odvzame dovoljenje na predlog pristojnega inšpektorja, če iz predloga sledi, da niso izpolnjeni predpisani pogoji sevalne varnosti, imetnik pa jih ni zagotovil v razumnem roku kljub zahtevi inšpektorja po odpravi pomanjkljivosti.

#### 115. člen

##### (postopek za zaustavitev obratovanja objekta)

(1) Kadar se postopek za odreditev zaustavitve obratovanja sevalnega objekta ali jedrskega objekta začne po uradni dolžnosti ali na predlog pristojnega inšpektorja, je ministrstvo,

pristojno za okolje, dolžno o tem in o razlogih za začetek postopka, nemudoma obvestiti imetnika dovoljenja.

(2) Ministrstvo, pristojno za okolje, odredi zaustavitev obratovanja sevalnega objekta ali jedrskega objekta na pobudo pristojnega inšpektorja, če iz pobude sledi, da niso izpolnjeni predpisani pogoji sevalne ali jedrske varnosti, imetnik dovoljenja pa jih ni zagotovil v razumnem roku kljub zahtevi inšpektorja po odpravi pomanjkljivosti.

(3) Ministrstvo, pristojno za okolje, odredi zaustavitev obratovanja sevalnega objekta ali jedrskega objekta po uradni dolžnosti:

- če imetnik dovoljenja ni dostavil v odobritev spremembe in dopolnitve ocene varstva izpostavljenih delavcev pred sevanji v predpisanem roku,
- če je imetnik dovoljenja za obratovanje objekta pričel z vzdrževalnimi deli, preskušanjem ali z uvajanjem sprememb iz 83. člena tega zakona, ki so pomembne za sevalno ali jedrsko varnost objekta, ne da bi ministrstvo, pristojno za okolje, to predhodno odobrilo.

#### 116. člen

##### (posledice odvzema dovoljenja in odreditve o zaustavitvi obratovanja)

(1) Odvzem dovoljenja po uradni dolžnosti in odreditev zaustavitve obratovanja objekta iz prejšnjega člena učinkujeta od dneva dokončnosti odločbe, s katero je bilo dovoljenje odvzeto oziroma zaustavitev obratovanja odrejena.

(2) Proti odločbi iz prejšnjega odstavka ni pritožbe.

(3) V primerih kršitev svojih obveznosti, katerih posledica je odvzem dovoljenja po uradni dolžnosti ali odreditev zaustavitve obratovanja, je imetnik dovoljenja odškodninsko odgovoren.

#### 5.4 Prenehanje dovoljenja

#### 117. člen

##### (prenehanje dovoljenja)

(1) Dovoljenje preneha:

- če imetnik ni začel izvajati sevalne dejavnosti, uporabljati vira sevanja ali obratovati z objektom v roku, določenem v dovoljenju,
- ko izteče rok, za katerega je bilo dovoljenje za uporabo vira sevanja izdano, če se ne podaljša,
- zaradi stečaja ali likvidacije pravne osebe,
- če imetnik preneha izvajati sevalno dejavnost.

(2) V primerih iz tretje alineje prejšnjega odstavka izda ministrstvo, ki je izdalo dovoljenje, odločbo, s katero ugotovi, da je dovoljenje prenehalo.

(3) V primerih iz četrte alineje prejšnjega odstavka izda ministrstvo, ki je izdalo dovoljenje, odločbo, s katero ugotovi, da je dovoljenje prenehalo, če je imetnik prenehanje izvajanja sevalne dejavnosti prijavil in izpolnil vse pogoje za prenehanje sevalne dejavnosti, predpisane po tem zakonu.

(4) Proti odločbi iz drugega in tretjega odstavka tega člena ni pritožbe.

#### 6. FIZIČNO VAROVANJE JEDRSKIH SNOVI IN JEDRSKIH OBJEKTOV

#### 118. člen

##### (fizično varovanje jedrskih snovi in jedrskega objekta)

(1) Upravljaivec objekta, v katerem so jedrske snovi, in prevoznik jedrskih snovi morata zagotoviti izdelavo načrta fizičnega varovanja in izvajanje ukrepov fizičnega varovanja zaradi preprečevanja kaznivih dejanj, ki bi ogrozila jedrsko varnost ali omogočila širjenje jedrskega orožja ali nedovoljeno uporabo jedrskih snovi.

(2) Če gre za jedrski objekt, se morajo ukrepi fizičnega varovanja zagotavljati od začetka gradnje do njegove razgradnje.

(3) Obseg fizičnega varovanja se določi na podlagi razvrstitve jedrskih snovi in njihove uporabe glede na možne učinke za jedrsko varnost ali širjenje jedrskega orožja in nedovoljeno uporabo jedrskih snovi v primeru kaznivih dejanj.

(4) Obveznost fizičnega varovanja iz prvega odstavka tega člena velja tudi za upravljavca sevalnega objekta, če so v objektu viri sevanja s pomembno aktivnostjo.

#### 119. člen

##### (načrt fizičnega varovanja)

(1) Ukrepi fizičnega varovanja se morajo izvajati po načrtu fizičnega varovanja, katerega izdelavo zagotovi upravljavec objektov, naprav ali vozil, v katerih so jedrske snovi ali viri sevanja s pomembno aktivnostjo.

(2) Načrt fizičnega varovanja iz prejšnjega odstavka je veljaven, če ga potrdi ministrstvo, pristojno za notranje zadeve.

(3) Minister, pristojen za notranje zadeve, v soglasju z ministrom, pristojnim za okolje, določi razvrstitev jedrskih snovi in objektov in njegove uporabe glede na možne učinke v primeru kaznivih dejanj in glede na to razvrstitev tudi obseg obveznega fizičnega varovanja. V predpisu iz prejšnjega stavka se določijo tudi sevalni objekti, za katere je treba zaradi virov sevanja s pomembno aktivnostjo zagotoviti fizično varovanje.

(4) Minister, pristojen za notranje zadeve, določi za namen izdelave programa in načrta fizičnega varovanja upravljavcu objektov ali vozil, v katerih so jedrske snovi, pogoje za delavce, ki izvajajo fizično varovanje, pogoje za delavce, ki imajo dostop do jedrskih snovi, ter druge pogoje, povezane s fizičnimi, tehničnimi in mehanskimi ukrepi fizičnega varovanja.

#### 120. člen

##### (varnostno preverjanje oseb, ki se zaposlujejo)

(1) V nadzorovanem območju jedrskega objekta in v prostorih, v katerih je oprema, naprave ali dokumentacija pomembna za jedrsko varnost jedrskega objekta, lahko delajo samo delavci delodajalca in delavci zunanjega izvajalca, ki izpolnjujejo splošne pogoje, določene z zakonom in splošnimi akti delodajalca in za katere ne obstajajo varnostni zadržki. Varnostni zadržki se ugotavljajo z varnostnim preverjanjem, s katerim oseba pisno soglaša. Varnostno preverjanje opravi delodajalec.

(2) Ob pisnem soglasju za varnostno preverjanje oseba izpolni vprašalnik z naslednjimi podatki:

- ime in priimek, vključno s prejšnjimi,
- datum in kraj rojstva,
- državljanstvo, vključno s prejšnjimi državljanstvi in dvojnimi državljanstvi,
- naslov prebivališča,
- trenutna zaposlitev in prejšnje zaposlitve,

- pravnomočne obsodbe zaradi naklepnih kaznivih dejanj, ki se preganjajo po uradni dolžnosti,
- o tekočem kazenskem postopku zaradi suma kaznivega dejanja, ki se ga preganja po uradni dolžnosti,
- odvisnost od alkohola, drog ali druge zasvojenosti,
- prejšnja varnostna preverjanja.

(3) Verodostojnost podatkov iz šeste in sedme alinee prejšnjega odstavka se dokazujejo s potrdili o nekaznovanosti, ki jih izda za izdajo teh potrdil pristojni organ, verodostojnost podatkov iz osme alinee prejšnjega odstavka pa z zdravniškim spričevalom. Če je delavec delodajalca ali delavec zunanjega izvajalca tujec, se dokazuje verodostojnost podatkov iz šeste in sedme alinee s potrdilom o nekaznovanosti po predpisih države, katere državljan je delavec.

(4) Delodajalec pridobi za varnostno preverjanje osebne podatke od upravljavcev naslednjih zbirk osebnih podatkov:

- centralnega registra prebivalstva (ime in priimek, vključno s prejšnjimi, datum in kraj rojstva, naslov prebivališča),
- evidence o izgubi državljanstva (prejšnja državljanstva),
- evidence za pridobitev državljanstva (državljanstvo, vključno z dvojnimi državljanstvi),
- evidence o državljanstvu, pridobljenem z naturalizacijo, o izgubi državljanstva zaradi odvzema, odpusta ali odreka (pridobitev državljanstva z naturalizacijo),
- davčnega registra (trenutna zaposlitev in prejšnje zaposlitve),
- kazenske evidence (obsodbe zaradi naklepnih dejanj, ki se preganjajo po uradni dolžnosti),
- evidence o tekočih kazenskih postopkih (postopki zaradi suma kaznivega dejanja),
- registra oseb, odvisnih od alkohola (podatki o zdravljenju odvisnosti),
- evidence obravnave uživalcev drog (podatki o zdravstveni obravnavi),
- evidence varnostno preverjenih oseb (prejšnja varnostna preverjanja).

(5) Delodajalec lahko pridobi osebne podatke iz registra oseb, odvisnih od alkohola, in evidence obravnave uživalcev drog samo na podlagi pisne privolitve osebe, na katero se podatki nanašajo.

(6) Upravljavec zbirke osebnih podatkov iz četrtega odstavka tega člena posreduje osebne podatke na zahtevo delodajalca brezplačno.

(7) Delodajalec mora voditi evidenco vseh pridobljenih osebnih podatkov o delavcu iz tega člena in hraniti pridobljene osebne podatke pet let po prenehanju dela delavca v jedrskem objektu, in posredovati podatke iz evidence osebnih podatkov organom, pristojnim za nadzor nad fizičnim varovanjem jedrskega objekta, če to zahtevajo.

(8) Vlada podrobneje določi način pridobivanja osebnih podatkov od upravljavcev zbirk iz prejšnjega odstavka.

(9) Oseba, ki namerava delati v jedrskem objektu, mora s pisno izjavo potrditi, da je seznanjena s tem zakonom in drugimi predpisi, ki urejajo varovanje jedrskega objekta ter radioaktivnih snovi, in se zavežati, da omogoči delodajalcu varnostno preverjanje v skladu s tem členom. Če izjave ne podpiše, se ji delo v območju in prostorih iz prvega odstavka tega člena ne dovoli.

## **7. NEŠIRJENJE JEDRSKEGA OROŽJA IN VAROVANJE JEDRSKEGA BLAGA**

### **121. člen**

#### **(prepoved uporabe jedrskega blaga)**

- (1) Jedrskega blaga ni dovoljeno uporabljati za jedrsko orožje ali za druge eksplozivne naprave ali za raziskave in razvoj jedrskega orožja ali takih naprav.
- (2) Jedrsko blago lahko poseduje le oseba, ki ima za to jedrsko blago dovoljenje za izvajanje sevalne dejavnosti po tem zakonu.
- (3) Osebe, ki posedujejo jedrsko blago, morajo dovoliti pregled predstavnikom mednarodnih organizacij, če ga ti opravljajo skladno z mednarodnimi sporazumi, ter sodelovati s predstavniki teh organizacij pri pregledu jedrskih snovi v skladu z mednarodnimi sporazumi.

### **122. člen**

#### **(evidence jedrskih snovi)**

- (1) Zaradi nadzora nad možnimi zlorabami jedrskih snovi, vodi ministrstvo, pristojno za okolje, centralno evidenco jedrskih snovi.
- (2) Centralno evidenco jedrskih snovi sestavljajo zbirke podatkov o jedrskih snoveh ter z njimi povezane zbirke listin.
- (3) V centralno evidenco jedrskih snovi se vnašajo podatki iz evidenc jedrskih snovi, ki jih morajo voditi upravljavci objektov, v katerih se proizvajajo, predelujejo, uporabljajo ali skladiščijo jedrske snovi.
- (4) Imetnik jedrskih snovi mora zagotoviti varovanje jedrskih snovi in organizirati njihovo hranjenje po območjih materialnih bilanc in za vsako območje materialnih bilanc zase voditi evidenco jedrskih snovi.
- (5) Imetnik jedrskih snovi mora zagotoviti nemoteno delovanje opreme za trajni nadzor varovanja in za vodenje evidence jedrskih snovi ob neposrednem inšpekcijskem pregledu mednarodnih organizacij iz tretjega odstavka prejšnjega člena.
- (6) O vsaki izgubi nadzora nad jedrskimi snovmi ali odtujitvi mora imetnik jedrskih snovi takoj obvestiti policijo in ministrstvo, pristojno za okolje, in izvesti vse, da ponovno vzpostavi celovit nadzor nad jedrskimi snovmi.

(7) Vlada podrobneje določi seznam tistih jedrskih snovi, za katere veljajo določbe prejšnjih odstavkov tega člena, ter merila, na podlagi katerih lahko ministrstvo, pristojno za okolje, odloči o izvzetju jedrskih snovi iz evidence jedrskih snovi, ter obveznosti upravljavcev jedrskih snovi v zvezi z obveščanjem o jedrskih snoveh. Vlada določi tudi način določanja območij materialnih bilanc, način, obliko in obseg vodenja evidenc jedrskih snovi po posameznih območjih materialnih bilanc v objektu z jedrskimi snovmi, obliko notranjega nadzora nad prometom teh snovi, in način ter obliko prenosa podatkov o jedrskih snoveh v centralno evidenco jedrskih snovi.

## **8. SPREMLJANJE STANJA RADIOAKTIVNOSTI OKOLJA**

### **123. člen**

#### **(monitoring radioaktivnosti v okolju)**

- (1) Monitoring radioaktivnosti okolja zagotavljajo:
  - ministrstvo, pristojno za okolje, za zrak, vode in tla ter posameznih izdelkov,
  - ministrstvo, pristojno za zdravje, za živila in pitno vodo,

– ministrstvo, pristojno za kmetijstvo, za krmo.

(2) Na podlagi rezultatov monitoringa radioaktivnosti okolja se:

– ugotavljajo trendi izpostavljenosti prebivalstva zaradi radioaktivnosti okolja,

– zagotavlja pridobivanje podatkov za zgodnje ukrepanje v primeru nenadnega povečanja radioaktivnosti v okolju,

– izdelava ocena prejete doze za prebivalstvo.

(3) Monitoring radioaktivnosti okolja obsega trajno in občasno merjenje:

– radioaktivnosti v zunanem zraku,

– zunanjega gama sevanja,

– vsebnosti radionuklidov v površinskih vodah in podzemnih voda,

– radioaktivnosti tal ter padavin,

– radioaktivnosti krme, pitne vode, živil in posameznih izdelkov.

(4) Poročilo o monitoringu radioaktivnosti okolja vsebuje podatke o radioaktivnosti zraka, voda, tal, krme in posameznih izdelkov iz prejšnjega odstavka in podatke izrednega monitoringa v primeru povečane radioaktivne kontaminacije iz 90. člena tega zakona.

(5) Minister, pristojen za okolje, minister, pristojen za zdravje, in minister, pristojen za kmetijstvo, določijo zasnovano monitoringa radioaktivnosti okolja, pogoje za nosilce monitoringa, metodologijo za izvajanje meritev in vzorčenja ter merila za usposobljenost izvajalcev monitoringa, kakovost opreme, način rednega obveščanja javnosti ter obseg in način priprave in sprejema letnega programa izvajanja monitoringa.

#### 124. člen

##### (obratovalni monitoring radioaktivnosti)

(1) Obratovalni monitoring radioaktivnosti je:

– emisijski monitoring radioaktivnosti sevalnega ali jedrskega objekta vključno z monitoringom dovoljenih izpustov odpadnih radioaktivnih snovi v okolje in

– imisijski monitoring radioaktivnosti ter monitoring radioaktivnosti živil in krme kot posledico obremenitev v okolju zaradi sevanja sevalnega ali jedrskega objekta.

(2) Obratovalni monitoring radioaktivnosti mora zagotavljati upravljavec sevalnega objekta ali jedrskega objekta.

(3) Upravljavec objekta iz prejšnjega odstavka mora opraviti tudi monitoring učinkov sanacijskih ukrepov, odrejenih v primeru izrednega dogodka.

(4) Minister, pristojen za okolje, v soglasju z ministrom, pristojnim za zdravje, predpiše način in obseg obratovalnega monitoringa radioaktivnosti, metodologijo vzorčenja, merjenja in poročanja podatkov obratovalnega monitoringa radioaktivnosti, kakovost opreme ter pogoje, ki jih morajo izpolnjevati izvajalci monitoringa po tem členu, in potrebne akreditivne.

### 9. SANACIJA POSLEDIC IZREDNEGA DOGODKA

#### 125. člen

##### (odreditev sanacije)

(1) Sanacijo posledic izrednega dogodka odredi kot izjemni ukrep minister, pristojen za okolje, izvajalcu sevalne dejavnosti, ki uporablja vir sevanja ali upravlja objekt, zaradi katerega je nastal izredni dogodek.

(2) Sanacijo posledic opustitve predpisanega ravnanja z radioaktivnimi snovmi izreče kot izjemni ukrep minister, pristojen za okolje, izvajalcu sevalne dejavnosti, ki uporablja vir sevanja ali upravlja objekt, če prenehanje uporabe vira sevanja ali upravljanja objekta ni bilo izvedeno skladno s predpisi.

(3) Če gre za vir sevanja, ki se ga uporablja v zdravstvu ali veterinarstvu in se ga ne uporablja v sevalnem objektu ali če gre za izredni dogodek pri radioloških posegih, odredi izjemna ukrepa iz prejšnjih odstavkov minister, pristojen za zdravje.

(4) Minister, pristojen za okolje, odredi izjemni ukrep na podlagi predloga upravnega organa iz prvega odstavka 138. člena tega zakona, minister, pristojen za zdravje, pa na podlagi predloga upravnega organa iz drugega odstavka 138. člena tega zakona.

#### 126. člen

##### (subsidiarna odgovornost države)

(1) Če upravljavec objekta ali uporabnik vira sevanja zaradi stečaja, likvidacije ali drugega razloga ne more zagotoviti izvedbe odredene sanacije posledic izrednega dogodka ali posledic opustitve predpisanega ravnanja z radioaktivnimi snovmi, ali če upravljavec objekta ali uporabnik vira sevanja ni določljiv, ali če povzročitelj ni na ozemlju Republike Slovenije, država in celoti zagotovi izvedbo sanacijskih del, ki jih je odredil pristojni minister.

(2) Država krije stroške odrejenih izjemnih ukrepov iz prejšnjega člena, če za kritje teh stroškov ne zadoščajo finančna jamstva, ki jih je za izvajanje sevalne dejavnosti zagotovil upravljavec objekta ali uporabnik vira sevanja, sam pa tudi nima sredstev za kritje teh stroškov.

(3) Če prenehajo razlogi iz prejšnjih odstavkov, mora država zahtevati od upravljavca objekta ali uporabnika vira sevanja vračilo stroškov, ki jih je plačala namesto njega za kritje stroškov odrejenih izjemnih ukrepov.

#### 127. člen

##### (sanacija v primeru trajne izpostavljenosti)

(1) Vlada določi za območje, ki je trajno izpostavljeno zaradi izrednega dogodka, pretekle sevalne dejavnosti ali odlaganja industrijskih odpadkov ali rudarske jalovine pretekle gospodarske dejavnosti, status ogroženega območja in določi zanj režim celovite sanacije po predpisih na področju varstva okolja.

(2) Vlada določi z režimom celovite sanacije tudi nosilce in ukrepe preprečevanja škodljivih vplivov sevanja na območju države, ki so nastali zaradi izrednega dogodka, ki ga je povzročil vir sevanja v tujini.

### 10. POROČILO O VARSTVU PRED IONIZIRAJOČIMI SEVANJI IN JEDRSKI VARNOSTI

#### 128. člen

##### (poročilo)

(1) Ministrstvo, pristojno za okolje, v sodelovanju z ministrstvom, pristojnim za zdravje, ministrstvom, pristojnim za kmetijstvo, ministrstvom, pristojnim za varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami, in ministrstvom, pristojnim za notranje zadeve, vsako leto do 31. julija pripravi poročilo o varstvu pred ionizirajočimi sevanji in jedrski varnosti za preteklo leto.

(2) Poročilo iz prejšnjega odstavka obravnava in sprejme vlada in ga posreduje v državni zbor.

(3) Po sprejetju na vladi se poročilo objavi tako, da je dostopno javnosti.

#### 129. člen

##### (podatki za poročilo)

(1) Poročilo iz prejšnjega člena vsebuje podatke o:

- obratovanju objektov, ki so pomembni za sevalno ali jedrsko varnost,
- radioaktivnosti v okolju iz poročila o monitoringu radioaktivnosti okolja vključno s podatki monitoringa radioaktivne kontaminacije zraka v bivalnem in delovnem okolju, živil in krme,
- prejetih dozah iz poročila o ocenah prejetih doz za prebivalstvo vključno s podatki o izpostavljenosti zaradi naravnih virov sevanja,
- izpostavljenosti pacientov iz poročila o izpostavljenosti zaradi radioloških posegov,
- vnosu iz držav članic EU, iznosu v države članice EU, uvozu, izvozu in tranzitu radioaktivnih odpadkov in radioaktivnih snovi,
- ravnanju z radioaktivnimi odpadki,
- škodljivih vplivih radioaktivnosti na zdravje ljudi,
- izvajanju ukrepov sevalne in jedrske varnosti,
- mednarodnem sodelovanju na področju sevalne in jedrske varnosti,
- delu po določbah tega zakona imenovanih svetov in pooblaščenih izvedencev,
- izvajanju sevalnih dejavnosti ter uporabi jedrske energije v svetu.

(2) Poleg podatkov iz prejšnjega odstavka vsebuje poročilo o varstvu pred ionizirajočimi sevanji in jedrski varnosti tudi oceno o delovanju državnih organov ter o preprečevanju širjenja jedrskega orožja in nedovoljeni uporabi jedrskega blaga ter predloge nujnih in prednostnih nalog za izboljšanje stanja sevalne in jedrske varnosti.

### 11. ZBIRKE PODATKOV O VIRIH SEVANJA IN SEVALNIH DEJAVNOSTI

#### 130. člen

##### (zbirke podatkov)

(1) Kot zbirke podatkov se vodijo po tem zakonu register sevalnih dejavnosti, register virov sevanja in register sevalnih in jedrskih objektov.

(2) Registre iz prejšnjega odstavka vodi kot javno knjigo ministrstvo, pristojno za okolje, razen registra sevalnih dejavnosti in virov sevanja v zdravstvu in veterinarstvu, ki ju vodi kot javno knjigo ministrstvo, pristojno za zdravje.

(3) Vsakdo ima pravico do vpogleda v registre iz prejšnjih odstavkov in pridobiti izpiske iz teh registrov proti plačilu stroškov, ki ne smejo presežati materialnih stroškov posredovanih informacij.

#### 131. člen

##### (vsebine registrov)

(1) Register sevalnih dejavnosti sestavlja evidenca o izvajalcih sevalnih dejavnosti in z njimi povezana zbirka listin.

(2) Register virov sevanja sestavlja evidenca o priglasičenih virih sevanja, virih sevanja, za katere je bilo izdano potrdilo o vpisu v register in virih sevanja, za katere je bilo izdano dovoljenje za uporabo, in z njimi povezana zbirka listin.

(3) Register sevalnih objektov in jedrskih objektov sestavlja evidenca o objektih, ki imajo status sevalnega objekta ali status jedrskega objekta in z njimi povezana zbirka listin.

(4) Evidence iz prejšnjih odstavkov vsebujejo podatke iz listin, zlasti pa:

- firmo in sedež ali ime in naslov izvajalca sevalne dejavnosti, prijavitelja vira sevanja, oziroma uporabnika vira sevanja,
- opis sevalne dejavnosti oziroma opis vira sevanja,
- pogoje za izvajanje sevalne dejavnosti in pogoje za uporabo vira sevanja,
- podatke o geolokaciji vira sevanja.

(5) Zbirko listin iz prvega, drugega in tretjega odstavka tega člena sestavljajo listine o priglasitvi namere, o izdaji dovoljenja za izvajanje sevalne dejavnosti in dovoljenja za uporabo vira sevanja, o izdaji odločbe o statusu sevalnega objekta ali jedrskega objekta, o izdaji soglasja jedrske ali sevalne varnosti in dovoljenja za obratovanje objekta.

(6) Minister, pristojen za okolje, in minister, pristojen za zdravje, podrobneje določita vsebino registrov, obliko in način vodenja registrov, način določanja materialnih stroškov posredovanih informacij ter način posredovanja listin in sporočanja podatkov, ki sestavljajo registre.

### 12. FINANCIRANJE VARSTVA PRED IONIZIRAJOČIMI SEVANJI IN JEDRSKE VARNOSTI

#### 12.1. Redni in izredni stroški uporabnika vira sevanja

#### 132. člen

##### (stroški uporabnika vira sevanja)

Izvajalec sevalne dejavnosti in upravljavec ali uporabnik vira sevanja krije stroške:

- lastnih ukrepov sevalne in jedrske varnosti po tem zakonu,
- obveznega posvetovanja s pooblaščenimi izvedenci,
- izdelave ocene upravičenosti (18. člen),
- izvedbe ukrepov varstva pred sevanji izpostavljenih delavcev, praktikantov in študentov (23. člen),
- izdelave ocene varstva izpostavljenih delavcev pred sevanji (24. člen),
- obveznega posvetovanja in drugih storitev pooblaščenih izvedencev in organizacij varstva pred sevanji (27. člen),

- storitev pooblaščenih izvajalcev dozimetrije (29. člen),
- vodenja zbirk podatkov o osebnih dozah izpostavljenih delavcev (33. člen),
- delovanja organizacijske enote ali odgovorne osebe za varstvo pred sevanji (34. in 35. člen),
- opravljanja strokovnega izpita za opravljanje nalog varstva pred sevanji zaposlenih v organizacijskih enotah in odgovornih oseb za varstvo pred sevanji (36. člen),
- zdravstvenega nadzora, ki ga izvajajo pooblaščeni zdravniki (39. in 40. člen),
- izvedbe ukrepov za zmanjšanje izpostavljenosti delavcev ali posameznikov zaradi naravnih virov sevanja (46. člen),
- izdelave programa radioloških posegov (48. člen),
- ocenjevanja in preverjanja radioloških posegov (51. člen),
- vodenja zbirk podatkov o osebnih dozah zaradi radioloških posegov (53. člen),
- storitev pooblaščenih izvedencev za sevalno in jedrsko varnost (58. člen),
- vodenja programa zbiranja in analiziranja obratovalnih izkušenj jedrskih objektov (60. člen),
- zagotavljanja zadostnega števila kvalificiranih delavcev pri obratovanju sevalnega in jedrskega objekta (62. člen),
- izvajanja programa zagotavljanja kakovosti (63. člen),
- rednega, celovitega in sistematičnega ocenjevanja in preverjanja sevalne oziroma jedrske varnosti (81. člen),
- izjemnega pregleda varnostnega poročila (86. člen),
- poročanja o obratovanju objektov (87. člen),
- nadzora v primeru povečane radioaktivne kontaminacije izdelkov (92. člen),
- storitev javne službe ravnanja z radioaktivnimi odpadki (94. člen),
- storitev odlaganja odpadkov in izrabljenega goriva iz jedrskega objekta za proizvodnjo energije (95. člen),
- načrtovanja ukrepov zaščite in reševanja (104. člen),
- storitev služb za fizično varovanje (118. člen),
- varnostnega preverjanja oseb, ki se zaposlujejo (120. člen),
- vodenja evidenc in izvajanje nadzora jedrskih snoveh po območjih materialnih bilanc (122. člen),
- storitev izvajalcev obratovalnega monitoringa radioaktivnosti okolja (124. člen),
- odrejenih izjemnih ukrepov sanacije posledic izrednega dogodka ali opustitve predpisanega ravnanja z radioaktivnimi snovmi, vključno s stroški spremljanja in nadzora učinkov sanacije (125. člen).

## 12.2. Javni stroški

### 133. člen

#### (javni stroški varstva pred ionizirajočimi sevanji in jedrske varnosti)

Država zagotavlja sredstva za financiranje:

- upravnih, strokovnih in nadzornih nalog države na področju varstva pred ionizirajočimi sevanji in jedrske varnosti,
- delovanje strokovnih svetov (5. člen),
- vodenja centralne evidence doz (33. člen),
- delovanja zdravniške komisije za presojo ocene zdravstvene delazmožnosti in odrejenih ukrepov zdravstvenega nadzora (42. člen),
- zdravstvenega nadzora izpostavljenih delavcev in prebivalstva v primeru izrednega dogodka (44. člen),
- programa sistematičnega pregledovanja delovnih prostorov zaradi varstva pred sevanji naravnih virov sevanja (45. člen),
- izvedbe ukrepov zmanjševanja izpostavljenosti v objektih, namenjenih izvajanju vzgojno-varstvenega, kulturnega, zdravstvenega in izobraževalnega programa (46. člen),
- izdelave poročila o ocenah prejetih doz za prebivalstvo (54. člen),
- komisije za preverjanje izpolnjevanja predpisanih pogojev kvalificiranih delavcev in priprave programov za preverjanje strokovne usposobljenosti, psihofizičnih lastnosti delavcev in razpoložljivosti v zvezi z odsotnostjo alkohola in mamil kvalificiranih delavcev v jedrskem objektu (62. člen),
- monitoringa radioaktivne kontaminacije okolja in izdelkov (90. člen),
- vodenja centralne evidence radioaktivnih odpadkov in izrabljenega goriva (93. člen),
- delovanja javnega zavoda za radioaktivne odpadke (97. člen),
- načrtovanja intervencijskih ukrepov, če uporabnik sevanja ni določljiv, ali če povzročitelj ni na ozemlju Republike Slovenije (106. člen),
- vodenja evidenc jedrskih snovi (122. člen),
- monitoringa radioaktivnosti v okolju (123. člen),
- odrejenih ukrepov sanacije posledic izrednega dogodka ali opustitve predpisanega ravnanja z radioaktivnimi snovmi če oseba, ki je uporabljala ali upravljala vir sevanja ali opustila predpisano ravnanje z virom sevanja ali z radioaktivnimi odpadki ni določljiva ali, če posledic ni mogoče drugače odpraviti (126. člen),
- državne javne službe ravnanja z radioaktivnimi odpadki, s katero se zagotavlja storitve, katerih uporabniki niso določljivi ali katerih uporaba ni izmerljiva (126. člen),
- režima celovite sanacije na območju trajne izpostavljenosti (127. člen),
- izdelave poročila o varstvu pred ionizirajočimi sevanji in jedrski varnosti (128. člen),

- vodenja registrov sevalnih dejavnosti, virov sevanja in sevalnih ter jedrskih objektov kot javne knjige (131. člen),
- intervencijskega načrtovanja in izvajanja ukrepov po predpisih varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami,
- drugih ukrepov sevalne in jedrske varnosti, kadar jih zaradi javnih koristi zagotavlja država po tem zakonu.

#### 134. člen

##### (zagotavljanje usposabljanja pooblaščenih izvedencev in pristojnih organov)

(1) Država zagotavlja sredstva za financiranje:

- usposabljanja pooblaščenih izvedencev varstva pred sevanji,
- usposabljanja pooblaščenih izvedencev medicinske fizike,
- usposabljanja pooblaščenih izvedencev za sevalno in jedrsko varnost,
- razvojnih študij in neodvisnih strokovnih preveritev ter mednarodnega strokovnega sodelovanja na področju varstva pred ionizirajočimi sevanji ter jedrske varnosti.

(2) Sredstva iz prejšnjega odstavka se zagotovijo ministrstvu, pristojnemu za okolje, in ministrstvu, pristojnemu za zdravje.

(3) O usposabljanju pooblaščenec, razvojnih študijah, strokovnih preveritvah in mednarodnem strokovnem sodelovanju iz prvega odstavka tega člena se poroča v poročilu o varstvu pred ionizirajočimi sevanji in jedrski varnosti.

### 13. NADOMESTILO ZA OMEJENO RABO PROSTORA ZARADI JEDRSKEGA OBJEKTA

#### 135. člen

##### (nadomestilo za omejeno rabo prostora)

(1) Območje omejene rabe prostora zaradi jedrskega objekta je območje, kjer je zaradi ukrepov sevalne in jedrske varnosti posameznega jedrskega objekta raba prostora omejena.

(2) Ukrepi sevalne in jedrske varnosti, ki omejujejo rabo prostora v bližini jedrskega objekta so omejitve pri posegih v prostor, s katerimi se zmanjša možnost nastanka industrijske ali druge nesreče izven jedrskega objekta, ki bi lahko imela vpliv na jedrsko varnost, in omejitve v zvezi z gostoto poselitve ter zahteve v zvezi z objekti lokalne infrastrukture zaradi zmanjšanja možnosti nastanka škode za zdravje ljudi, če bi v jedrskem objektu nastal izredni dogodek.

(3) Obseg območja omejene rabe prostora in omejitve rabe prostora na tem območju se določijo v okoljevarstvenem soglasju iz 66. člena tega zakona in v lokalnem oziroma državnem načrtu zaščite in reševanja.

#### 136. člen

##### (upravičenec do nadomestila zaradi omejene rabe)

(1) Upravičenec do nadomestila zaradi omejene rabe prostora je lokalna skupnost, na območju katere se nahaja območje omejene rabe prostora.

(2) Nadomestilo zaradi omejene rabe prostora se upravičencu plača kot nadomestilo zaradi zmanjšanja finančnih virov lokalne skupnosti in kot nadomestilo zaradi zmanjšanja uporabne vrednosti objektov lokalne infrastrukture.

(3) Vlada podrobneje predpiše merila za določitev višine nadomestila zaradi omejene rabe prostora.

#### 137. člen

##### (zavezanec za plačilo nadomestila)

(1) Zavezanec za plačilo nadomestila zaradi omejene rabe prostora je upravljavec jedrskega objekta.

(2) Če se zavezanec za plačilo in upravičenec do plačila o plačilu nadomestila ne dogovorita, ima upravičenec do nadomestila pravico zahtevati nadomestilo v pravnem postopku.

(3) Nadomestilo zaradi omejene rabe prostora se plačuje mesečno.

### 14. UPRAVNE NALOGE IN INŠPEKCIJSKO NADZORSTVO

#### 138. člen

##### (inšpekcijsko nadzorstvo)

(1) Kadar odloča po tem zakonu ministrstvo, pristojno za okolje, odloča o upravni zadevi upravni organ v sestavi ministrstva, pristojen za sevalno in jedrsko varnost.

(2) Kadar odloča po tem zakonu ministrstvo, pristojno za zdravje, odloča o upravni zadevi upravni organ v sestavi ministrstva, pristojen za varstvo ljudi pred ionizirajočimi sevanji.

(3) Inšpekcijsko nadzorstvo po tem zakonu obsega nadzorstvo nad izvajanjem določb tega zakona, odrejenih ukrepov po tem zakonu in na njegovi podlagi izdanih predpisov.

(4) V okviru inšpekcijskega nadzorstva inšpektor lahko:

- izdaja odločbe in sklepe v upravnem postopku,
- odreja ukrepe varstva pred sevanji in ukrepe sevalne in jedrske varnosti po tem zakonu,
- odreja prenehanje izvajanja sevalne dejavnosti ali uporabe vira sevanja, če ugotovi, da za izvajanje dejavnosti ali za uporabo vira sevanja niso izdana dovoljenja po tem zakonu oziroma je prišlo do opustitve predpisanih ravnanj z virom sevanja ali z radioaktivnimi odpadki.

(5) Pritožba zoper odločbo inšpektorja za prenehanje izvajanja dejavnosti ali uporabe vira sevanja iz prejšnjega odstavka ne zadrži njene izvršitve.

(6) Ukrepe inšpekcijskega nadzorstva izrekajo:

- inšpektorji ministrstva, pristojnega za okolje, z delovnim področjem sevalne in jedrske varnosti,
- inšpektorji ministrstva, pristojnega za zdravje, z delovnim področjem varstva ljudi pred ionizirajočimi sevanji.

(7) Inšpektorji ministrstva, pristojnega za okolje, z delovnim področjem sevalne in jedrske varnosti delujejo pri upravnem organu iz prvega odstavka tega člena.

(8) Inšpektorji ministrstva, pristojnega za zdravje, z delovnim področjem varstva ljudi pred ionizirajočimi sevanji delujejo pri upravnem organu iz drugega odstavka tega člena.

(9) Inšpekcijski ukrep za posamezno zadevo varstva pred ionizirajočimi sevanji in jedrske varnosti izreče tisti izmed inšpektorjev, katerega ministrstvo je za zadevo pristojno po tem zakonu.

(10) Pristojni inšpektor lahko pred podajo predloga za uvedbo postopka o prekršku zasežejo predmete, ki vsebujejo radioaktivne snovi, če ocenijo, da bi zaradi ravnanja z njimi nastala

škoda za zdravje ljudi in okolje.

(11) Nadzor nad fizičnim varovanjem jedrskega objekta, sevalnega objekta in jedrskih snovi opravlja ministrstvo, pristojno za notranje zadeve, v sodelovanju z inšpektorji, pristojnimi za sevalno in jedrsko varnost.

## 15. KAZENSKÉ DOLOČBE

### 139. člen

#### (prekrški)

(1) Z globo od 300.000 do 90.000.000 tolarjev se za prekršek kaznuje pravna oseba:

1. če je začela izvajati sevalno dejavnost, ne da bi pridobila dovoljenje (11. člen),
  2. če je začela uporabljati vir sevanja brez dovoljenja za njegovo uporabo ali preden so izpolnjeni pogoji za uporabo po tem zakonu (13. člen),
  3. če krši prepovedi iz 20. člena tega zakona,
  4. če kot delodajalec ne zagotavlja varstva nosečih in doječih žensk (20. člen),
  5. če kot delodajalec razporedi delavca proti njegovi volji na delovno mesto za opravljanje specifičnih nalog (21. člen),
  6. če kot delodajalec ne zagotavlja varstva izpostavljenih delavcev, praktikantov in študentov skladno z določbami 23. člena tega zakona,
  7. če kot imetnik dovoljenja za uporabo vira sevanja povzroči čezmerno obsevanost delavcev, praktikantov, študentov ali posameznikov iz prebivalstva (17. člen),
  8. če razporedi delavce, praktikante ali študente na delovno mesto v nasprotju z določbami 32. člena tega zakona,
  9. če ne zagotovi delovanja posebne organizacijske enote za izvajanje varstva pred sevanji skladno z določbami 34. člena tega zakona,
  10. če kot upravljavec objekta ali kot zunanji izvajalec sevalne dejavnosti ne zagotovi varstva delavcev zunanjega izvajalca sevalne dejavnosti ali ne izvaja drugih obveznosti iz 37. člena tega zakona,
  11. če kot delodajalec ne zagotavlja zdravstvenega nadzora izpostavljenih delavcev (39. člen),
  12. če razporedi na delovno mesto delavca, kljub temu, da po ugotovitvah zdravstvenega nadzora ni zmožen za to delovno mesto (39. člen),
  13. če kot delodajalec ne zagotovi zdravstvenega nadzora po prenehanju dela delavca (40. člen),
  14. če opravlja radiološke posege brez odobrenega programa radioloških posegov (47. člen),
  15. če je izvedel radiološki poseg, za katerega niso bili izpolnjeni pogoji za izvedbo (50. člen),
  16. če gradi, preskuša, obratuje, drugače uporablja ali trajno preneha uporabljati jedrski, sevalni ali manj pomembni sevalni objekt brez soglasij ali dovoljenj po tem zakonu (57. člen),
  17. če ne zagotavlja sevalne in jedrske varnosti objekta, radioaktivnih odpadkov ali izrabljenega goriva skladno z določbami drugega odstavka 57. člena,
  18. če izvaja posege v prostor, ki vplivajo na sevalno ali jedrsko varnost, brez soglasja ministrstva, pristojnega za okolje (66. in 68. člen),
  19. če začne s poskusnim obratovanjem objekta brez soglasja ministrstva, pristojnega za okolje (78. člen),
  20. če začne ali preneha z obratovanjem jedrskega ali sevalnega objekta ali če začne z odlaganjem izrabljenega goriva ali radioaktivnih odpadkov ali če zapre odlagališče izrabljenega goriva ali radioaktivnih odpadkov ali če začne ali zaključi razgradnjo jedrskega ali sevalnega objekta ali če zaključi rudarska dela za opustitev pridobivanja jedrskih mineralnih surovin ali če začne z odlaganjem rudarske ali hidrometalurške jalovine ali če zapre odlagališče rudarske in hidrometalurške jalovine brez dovoljenja ministrstva, pristojnega za okolje (79. člen),
  21. če kot upravljavec objekta uvaja spremembe in dopolnitve v nasprotju s postopki iz 83. in 84. člena tega zakona,
  22. če gradi, rekonstruira ali odstrani objekt znotraj območja sevalnega ali jedrskega objekta brez soglasja ministrstva, pristojnega za okolje (85. člen),
  23. če namerno dodaja radioaktivne snovi živilom, igračam, osebni nakitu, kozmetiki ali vnaša iz držav članic EU, iznaša v države članice EU, uvaža ali izvažata tako blago (89. člen),
  24. če daje v promet izdelke in materiale, ki so čezmerno radioaktivno kontaminirani z radionuklidi (89. člen),
  25. če skladišči ali obdeluje radioaktivne odpadke ali izrabljeno gorivo na kraju nastanka brez dovoljenja ministrstva, pristojnega za okolje (97. člen),
  26. če vnaša iz držav članic EU ali iznaša v države članice EU radioaktivne snovi v nasprotju s pravnimi akti EU, ki veljajo na območju EU neposredno, ali če uvaža ali izvažata radioaktivne snovi brez dovoljenja (100. člen),
  27. če vnaša iz držav članic EU, iznaša v države članice EU, uvaža, izvažata ali izvaja tranzit jedrskih snovi in radioaktivnih odpadkov ali jedrskega goriva brez dovoljenja (100. in 101. člen),
  28. če ne zagotovi načrtovanja ali izvajanja ukrepov fizičnega varovanja (118. člen),
  29. če uporablja jedrsko blago ali ga poseduje v nasprotju z določbami 121. člena tega zakona.
- (2) Z globo od 300.000 do 45.000.000 tolarjev se za prekršek iz prejšnjega odstavka kaznuje samostojni podjetnik posameznik.
- (3) Z globo od 30.000 do 3.000.000 tolarjev se za prekršek iz prvega odstavka tega člena kaznuje tudi odgovorna oseba pravne osebe in samostojnega podjetnika posameznika.
- (4) Prekrški iz prejšnjih odstavkov se ne izvajajo po hitrem postopku.

### 139.a člen

#### (prekrški, ki se izvajajo po hitrem postopku)

(1) Z globo 1.500.000 tolarjev se kaznuje za prekršek pravna oseba:

1. če ne prihlasi namere o izvajanju sevalne dejavnosti (9. člen),
2. če kot delodajalec ne zagotovi izdelave ocene varstva izpostavljenih delavcev pred sevanji, kot to določa 24. člen tega zakona,
3. če ne zagotovi pregleda ocene varstva izpostavljenih delavcev pred sevanji ali če ne uvede odobrenih sprememb ukrepov varstva pred sevanji (26. člen),
4. če se ne posvetuje glede varstva izpostavljenih delavcev s pooblaščenimi izvedenci in organizacijami varstva pred sevanji (27. člen),
5. če ne zagotavlja rednega ugotavljanja izpostavljenih delavcev in merjenja sevanja na delovnem mestu (29. člen),

6. če ne posreduje rezultatov ugotavljanja meritev doz izpostavljenih delavcev pooblaščenemu zdravniku in z njimi ne seznanja izpostavljenih delavcev ali če ne obvešča v primeru interventne izpostavljenosti ali izpostavljenosti ob izrednem dogodku (31. člen),

7. če kot pooblaščen izvajalec dozimetrije ne posreduje podatkov o osebnih dozah izpostavljenih delavcev v centralno evidenco doz v predpisanih rokih iz 33. člena tega zakona,

8. če ne določi odgovorne osebe za varstvo pred sevanji ali o tem ne obvesti pristojnega ministrstva (35. člen),

9. če ne ravna po odredbi ministrstva, pristojnega za zdravje, v zvezi z varstvom izpostavljenih delavcev pred naravnimi viri sevanja (46. člen),

10. če pri opravljanju radioloških posegov ne zagotavlja ocenjevanje in preverjanje radioloških posegov (51. člen),

11. če pri opravljanju radioloških posegov uvaja spremembe in dopolnitve, ne da bi mu jih odobrilo ministrstvo, pristojno za zdravje (52. člen),

12. če kot izvajalec radioloških posegov posreduje podatke o izvedenih radioloških posegih v nadaljnjo obdelavo in v centralno evidenco izvedenih radioloških posegov brez pisne privolitve pacienta ali njegovega zakonitega zastopnika, ali če ne posreduje pacientu na njegovo zahtevo podatkov o dozah, ki jih je pacient prejel med izvajanjem radioloških posegov (53. člen),

13. če se ne posvetuje glede posameznih vprašanj sevalne in jedrske varnosti s pooblaščenimi izvedenci za sevalno in jedrsko varnost (58. člen),

14. če ne izvaja programov zbiranja in analiziranja obratovalnih izkušenj jedrskih objektov ali če ugotovitev programov ne upošteva pri ocenjevanju, preverjanju in izboljšanju sevalne in jedrske varnosti (60. člen),

15. če kot upravljavec objekta ne zagotovi pogojev glede kvalificiranih delavcev za upravljanje tehnološkega procesa (62. člen),

16. če kot upravljavec objekta ni vzpostavil ali ne izvaja programa zagotavljanja kakovosti (63. člen),

17. če ne dopolnjuje varnostnega poročila v primeru, ko pride med gradnjo ali razgradnjo objekta ali v času poskusnega obratovanja ali v času izvajanja rudarskih del, če gre za izkoriščanje ali opustitev izkoriščanja jedrskih mineralnih snovi, do sprememb, ki vplivajo na vsebino varnostnega poročila (71. in 80. člen),

18. če ne zagotovi vzdrževanja in nadzora odlagališča skladno s pogoji iz varnostnega poročila (80. člen),

19. če ne pripravi poročila o občasnem varnostnem pregledu ali če na podlagi poročila o občasnem varnostnem pregledu ne pripravi predloga potrebnih sprememb (82. člen),

20. če ne zagotovi izjemnega pregleda varnostnega poročila ali če na podlagi ocenjevanja in preverjanja varnosti ne izdela predloga sprememb varnostnega poročila (86. člen),

21. če ne poroča o obratovanju objekta na predpisan način (87. člen),

22. če ne zagotovi dekontaminacije v okviru sanacije posledic izrednega dogodka ali če ne izvede dekontaminacije na predpisan način v primeru, ko radioaktivna kontaminacija ni posledica izrednega dogodka in o tem ne obvesti pristojnega organa (91. člen),

23. če ne ravna z radioaktivnimi odpadki in izrabljenim gorivom na predpisan način (93. člen),

24. če kot oseba, ki pošilja radioaktivne odpadke ali izrabljeno gorivo v države članice EU ali jih izvažata, v predpisanem roku ne prijavi ministrstvu, pristojnemu za okolje, prevzem pošiljke (101. člen),

25. če pošilja radioaktivne odpadke in izrabljeno gorivo v namembni kraj, ki leži južno od 60 stopinj južne zemljepisne širine (102. člen),

26. če ne posreduje nosilcem načrtovanja zaščite in reševanja vseh predpisanih podatkov, ki se jih rabi pri izdelavi državnega in lokalnega načrta zaščite in reševanja (106. člen),

27. če v primeru izrednega dogodka ne izvaja ukrepov po načrtu zaščite in reševanja in ne izvaja ukrepov skladno z določbami državnega in lokalnega načrta zaščite in reševanja (107. člen),

28. če ne obvešča javnosti in pristojnih organov v primeru izrednih dogodkov (108. člen),

29. če ne izvaja fizičnega varovanja skladno z načrtom fizičnega varovanja (119. člen),

30. če v nadzorovanem območju jedrskega objekta ali v prostorih, v katerih je oprema, naprave ali dokumentacija pomembna za jedrsko varnost jedrskega objekta, delajo delavci, ki ne izpolnjujejo predpisanih pogojev in za katere obstajajo varnostni zadržki (120. člen),

31. če ne vodi evidence jedrskih snovi ali če ne zagotavlja nemotenega delovanja opreme za vodenje evidenc ali če ne varuje jedrskih snovi in ne organizira njihovega hranjenja na predpisan način ali o izgubi nadzora nad jedrskimi snovmi ali odtujitvi takoj ne obvesti policije in ministrstva, pristojnega za okolje (122. člen),

32. ne izvaja sanacije posledic izrednega dogodka, ki mu je bila odredjena kot izjemni ukrep (125. člen).

(2) Z globo 1.500.000 tolarjev se kaznuje za prekršek iz prejšnjega odstavka samostojni podjetnik posameznik.

(3) Z globo 450.000 tolarjev se kaznuje za prekršek iz prvega odstavka tega člena tudi odgovorna oseba pravne osebe in samostojnega podjetnika posameznika.

(4) Z globo 150.000 tolarjev se kaznuje za prekršek posameznik, če stori prekršek iz 23. in 24. točke prvega odstavka tega člena.

**Zakon o varstvu pred ionizirajočimi sevanji in jedrski varnosti – ZVISJV (Uradni list RS, št. 67/02) vsebuje naslednje prehodne in končne določbe, ki so bile dopolnjene z zakonom o dopolnitvi zakona o varstvu pred ionizirajočimi sevanji in jedrski varnosti – ZVISJV-A (Uradni list RS, št. 24/03):**

## 16. PREHODNE IN KONČNE DOLOČBE

### 140. člen

#### (postopki in pooblastila)

(1) Postopki za pridobitev dovoljenja za izvajanje sevalne dejavnosti, dovoljenja za uporabo vira sevanja, soglasja h gradnji objekta oziroma izvedbi gradbenih ali rudarskih del in dovoljenja za obratovanje, ki do uveljavitve tega zakona še niso bili dokončani oziroma glede katerih je bilo ob uveljavitvi tega zakona že vloženo pravno sredstvo, se dokončajo po dosedanjih predpisih.

(2) Obstoječi pooblaščen izvedenci varstva pred sevanji, obstoječi pooblaščen izvedenci za sevalno in jedrsko varnost, obstoječi pooblaščen izvajalci dozimetrije, obstoječi pooblaščen zdravniki ter komisije, imenovane po določbah zakonov iz 143. člena tega zakona, opravljajo svoje delo do dne imenovanja po določbah tega zakona.

(3) Obstoječim sevalnim objektom in obstoječim jedrskim objektom izda po uradni dolžnosti ministrstvo, pristojno za okolje, odločbo o statusu objekta devet mesecev po uveljavitvi predpisa vlade iz drugega odstavka 55. člena tega zakona.

(4) Naloge javnega gospodarskega zavoda za radioaktivne odpadke opravlja ARAO – Agencija za radioaktivne odpadke, Ljubljana.

### 141. člen

#### (predpisi vlade)

(1) Vlada najkasneje v devetih mesecih po uveljavitvi tega zakona izda predpise iz:

1. četrtega in petega odstavka 9. člena,

2. šestega odstavka 11. člena,
3. tretjega odstavka 13. člena,
4. prvega in četrtega odstavka 19. člena,
5. drugega odstavka 55. člena,
6. četrtega odstavka 61. člena,
7. prvega odstavka 104. člena,
8. drugega odstavka 106. člena,
9. drugega odstavka 111. člena,
10. sedmega odstavka 122. člena,
11. tretjega odstavka 136. člena tega zakona.

(2) Vlada najkasneje v 18 mesecih po uveljavitvi tega zakona izda predpise ali akte iz:

1. tretjega odstavka 68. in 69. člena,
2. 88. člena,
3. drugega odstavka 103. člena,
4. osmega odstavka 120. člena tega zakona.

(3) Vlada najkasneje v 18 mesecih po uveljavitvi tega zakona sprejme program sistematičnega pregledovanja delovnega in bivalnega okolja zaradi varstva pred naravnimi viri sevanja iz tretjega odstavka 45. člena tega zakona.

(4) Vlada Republike Slovenije pripravi dopolnitev nacionalnega programa varstva okolja v zvezi z ravnanjem z radioaktivnimi odpadki in z izrabljenim jedrskim gorivom iz 98. člena tega zakona najkasneje do konca leta 2004 ter ga predloži v sprejem Državnemu zboru Republike Slovenije. Z nacionalnim programom ravnanja z radioaktivnimi odpadki in izrabljenim gorivom je treba s prioritetskimi nalogami zagotoviti, da je lokacija odlagališča nizko in srednje radioaktivnih odpadkov odobrena najkasneje do leta 2008, odlagališče pa pridobi dovoljenje za obratovanje najkasneje do leta 2013. Če drug zakon ali meddržavna pogodba izključuje upoštevanje tega roka ali se meddržavna pogodba izvaja na način, da roki iz tega zakona niso upoštevani, je vlada dolžna predlagati spremembo takega zakona ali začeti postopek za odpoved takšne pogodbe.

#### **142. člen**

##### **(predpisi ministrov)**

(1) Minister, pristojen za okolje, najkasneje v devetih mesecih po uveljavitvi tega zakona izda predpise iz:

1. tretjega odstavka 63. člena,
2. petega odstavka 78. člena,
3. šestega odstavka 80. člena,
4. drugega odstavka 81. člena,
5. sedmega odstavka 83. člena,
6. tretjega odstavka 87. člena,
7. sedmega odstavka 93. člena,
8. tretjega odstavka 103. člena tega zakona.

(2) Minister, pristojen za okolje, najkasneje v 18 mesecih po uveljavitvi tega zakona izda predpise iz:

1. šestega odstavka 9. člena,
2. četrtega in sedmega odstavka 59. člena,
3. tretjega odstavka 60. člena,
4. sedmega odstavka 71. člena tega zakona.

(3) Minister, pristojen za zdravje, najkasneje v devetih mesecih po uveljavitvi tega zakona izda predpise iz:

1. četrtega odstavka 24. člena in šestega odstavka 26. člena,
2. sedmega odstavka 30. člena,
3. četrtega odstavka 31. člena,
4. šestega odstavka 39. člena,
5. tretjega odstavka 48. člena,
6. osmega odstavka 50. člena,
7. četrtega odstavka 51. člena,
8. četrtega odstavka 54. člena tega zakona.

(4) Minister, pristojen za zdravje, najkasneje v 18 mesecih po uveljavitvi tega zakona izda predpise iz:

1. šestega odstavka 9. člena,
2. drugega odstavka 16. člena,
3. tretjega odstavka 21. člena,
4. četrtega odstavka 30. člena,

5. šestega odstavka 33. člena,
6. prvega odstavka 40. člena,
7. tretjega odstavka 41. člena,
8. tretjega odstavka 43. člena,
9. drugega odstavka 46. člena,
10. četrtega odstavka 49. člena
11. sedmega odstavka 50. člena,
12. drugega odstavka 51. člena,
13. desetega odstavka 53. člena tega zakona.

(5) Minister, pristojen za notranje zadeve, najkasneje v 18 mesecih po uveljavitvi tega zakona izda predpis iz četrtega odstavka 119. člena tega zakona.

(6) Minister, pristojen za okolje, in minister, pristojen za zdravje, najkasneje v 9 mesecih po uveljavitvi tega zakona izdata predpise iz:

1. petega odstavka 6. člena,
2. drugega odstavka 10. člena,
3. drugega odstavka 12. člena,
4. četrtega odstavka 15. člena,
5. prvega odstavka 16. člena tega zakona.

(7) Minister, pristojen za okolje, v soglasju z ministrom, pristojnim za zdravje, najkasneje v devetih mesecih po uveljavitvi tega zakona izda predpise iz:

1. devetega odstavka 62. člena,
2. četrtega odstavka 106. člena,
3. četrtega odstavka 124. člena tega zakona.

(8) Minister, pristojen za zdravje, v soglasju z ministrom, pristojnim za okolje, najkasneje v devetih mesecih po uveljavitvi tega zakona izda predpise iz:

1. 22. člena,
2. petega odstavka 23. člena,
3. iz četrtega in sedmega odstavka 28. člena,
4. četrtega odstavka 34. člena,
5. devetega odstavka 37. člena tega zakona.

(9) Minister, pristojen za okolje, in minister, pristojen za zdravje, izdata v 18 mesecih po uveljavitvi tega zakona predpis iz šestega odstavka 131. člena tega zakona.

(10) Minister, pristojen za zdravje, in minister, pristojen za okolje izdata v 18 mesecih po uveljavitvi tega zakona v soglasju z ministrom, pristojnim za izobraževanje predpis iz tretjega odstavka 36. člena tega zakona.

(11) Minister, pristojen za notranje zadeve, v soglasju z ministrom, pristojnim za okolje, najkasneje v 18 mesecih po uveljavitvi tega zakona izda predpis iz tretjega odstavka 119. člena tega zakona.

(12) Minister, pristojen za okolje, in minister, pristojen za zdravje, in v primeru živil in krme tudi minister, pristojen za kmetijstvo in veterino, najkasneje v devetih mesecih po uveljavitvi tega zakona izdajo predpis iz prvega in drugega odstavka 90. člena tega zakona.

(13) Minister, pristojen za okolje, v soglasju z ministrom, pristojnim za varstvo pred nesrečami, izda najkasneje v 18. mesecih po uveljavitvi tega zakona predpis iz tretjega odstavka 90. člena tega zakona.

(14) Minister, pristojen za okolje, v soglasju z ministrom, pristojnim za varstvo pred nesrečami, in ministrom, pristojnim za zdravje, najkasneje v 18 mesecih po uveljavitvi tega zakona izda predpis iz prvega odstavka 91. člena tega zakona.

(15) Minister, pristojen za okolje, minister, pristojen za zdravje, in minister, pristojen za kmetijstvo, najkasneje v devetih mesecih po uveljavitvi tega zakona izdajo predpis iz petega odstavka 123. člena tega zakona.

#### **143. člen**

##### **(prenehanje veljavnosti in uporabe zakonov)**

- (1) Z dnem uveljavitve tega zakona prenehajo veljati zakon o izvajanju varstva pred ionizirajočimi sevanji in o ukrepih za varnost jedrskih objektov in naprav (Uradni list SRS, št. 28/80).
- (2) Z dnem uveljavitve tega zakona se preneha uporabljati zakon o varstvu pred ionizirajočimi sevanji in o posebnih varnostnih ukrepih pri uporabi jedrske energije (Uradni list SFRJ, št. 62/84).
- (3) Predpisi, izdani na podlagi zakonov iz prejšnjih odstavkov, se uporabljajo do izdaje novih po tem zakonu.

#### **144. člen**

##### **(veljavnost določb o varnostnih zadržkih)**

Za osebe zaposlene v jedrskih objektih ob uveljavitvi tega zakona začno veljati določbe o varnostnem preverjanju 24 mesecev po uveljavitvi tega zakona.

#### **145. člen**

##### **(začetek veljavnosti)**

Ta zakon začne veljati 1. oktobra 2002.

**Zakon o dopolnitvi Zakona o varstvu pred ionizirajočimi sevanji in jedrski varnosti – ZVISJV-A (Uradni list RS, št. 24/03) vsebuje naslednjo končno določbo:**

**2. člen**

Ta zakon začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

**Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o varstvu pred ionizirajočimi sevanji in jedrski varnosti – ZVISJV-B (Uradni list RS, št. 46/04) vsebuje naslednje prehodne in končne določbe:**

**PREHODNE IN KONČNE DOLOČBE****22. člen**

(1) Globe, določene v 139. členu zakona, se do začetka uporabe Zakona o prekrških (Uradni list RS, št. 7/03) izrekajo kot denarne kazni, in sicer za:

- pravno osebo v razponu od 300.000 do 30.000.000 tolarjev,
- samostojnega podjetnika posameznika v razponu od 300.000 do 15.000.000 tolarjev,
- odgovorno osebo pravne osebe v razponu od 30.000 do 1.500.000 tolarjev.

(2) Globe, določene v 139.a členu zakona, se do začetka uporabe Zakona o prekrških (Uradni list RS, št. 7/03) izrekajo kot denarne kazni, in sicer za:

- pravno osebo v razponu od 300.000 do 1.500.000 tolarjev,
- samostojnega podjetnika posameznika v razponu od 300.000 do 1.500.000 tolarjev,
- odgovorno osebo pravne osebe v razponu od 300.000 do 450.000 tolarjev,
- posameznika v razponu od 50.000 do 150.000 tolarjev.

(3) Določbe tretjega odstavka 139. in tretjega odstavka 139.a člena zakona, ki urejajo globe za prekršek, ki ga stori odgovorna oseba samostojnega podjetnika posameznika, se uporabljajo od začetka uporabe Zakona o prekrških (Uradni list RS, št. 7/03).

**23. člen**

Ta zakon začne veljati naslednji dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.